

ਜੰਨ
ਸੰਮਤ ਨਾਨਕਲਾਹੀ ੫੫।

ਮਈ 2019

2/- ਰੁਪਏ

ਮਾਸਿਕ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ 550 ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਧਾਤਰਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਾ॥

ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ

ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

ਜੇਠ
ਅੰਕ ੫
ਮਈ

ਨਾਨਕਸਾਹੀ ਸੰਸਤ ਪਪਨ
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦੱਦ
੨੦੧੯

ਸੰਪਾਦਕ
ਐਸੀਏਟ ਸੰਪਾਦਕ

ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ 'ਵਕਤਾ'

ਦੇਸ਼
ਸਾਲਾਨਾ ੨੦/-
ਲਾਈਫ ੨੦੦/-

ਸਹਾਇਤਾ

ਵਿਦੇਸ਼
ਸਾਲਾਨਾ ੫੦੦/-
(ਹਵਾਈ ਡਾਕ)

Website : www.sgpc.net
E-mail : gurdwagazette@gmail.com
info@sgpc.net

Phone: 0183-255 3956-60, Ext. 254

ਜ਼ਰੂਰੀ ਬੇਨਤੀ

ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਿਆਂ ਸ਼ੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਬਿਰਧ ਸਰੂਪਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਭਵਨ', ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ (ਨਜ਼ਦੀਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹੀਦ ਗੰਜ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ') ਵਿਖੇ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਾਵਨ ਬਿਰਧ ਸਰੂਪ ਲੈ ਕੇ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਲਲੀਆਂ ਹਨ। ਸੇ ਸਾਡਾ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਖਿੱਲੇ ਹੋ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਬਿਰਧ ਸਰੂਪ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨ।

ਗੁਰੂ-ਪੰਥ ਦਾ ਦਾਸ,

ਸਕੱਤਰ, ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ।

ਕੇਂਦਰੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਕ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿਭਾਗ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਨੰ: ਲ. ਸ. ਵ. (ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ)-੯੮/੧੦੨੫ ਸਿੰਡੀ ੨੦-੬-੬੭
ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੈ।

ਗੋਲਡਨ ਆਫਸੈਟ ਪ੍ਰੈਸ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ
ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਤੇ ਪਬਲਿਸ਼ਰ
ਨੇ ਛਾਪਵਾ ਕੇ ਦਫਤਰ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ
ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਮੀ 2/-ਰੁਪਏ

ਤਤਕਾਰਾ

ਲੇਖ	ਪੰਨਾ
ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ,	੧
ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ,	੩
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਮਰਯਾਦਾ	੪
ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜੇ	੫
ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ	੬
ਸੰਪਾਦਕੀ	੮
ਚਾਲੀ ਮੁਕਤੇ	੧੦
-ਡਾ. ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਾਠ	
ਛਤਹਿ ਸਰਹਿੰਦ	੧੩
-ਪ੍ਰੋ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ	
ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਖਬਰਨਾਮਾ	੨੩
ਕਾਰਵਾਈ ਬਜਟ ਇਜ਼ਲਾਸ	੩੬
English Section	
Historical Events	133
Sri Guru Gobind Singh Ji	136
- S. Surjat Singh 'Gandhi'	

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਮਰਯਾਦਾ ਮਹੀਨਾ ਜੇਠ

* ਕਿਵਾੜ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦਾ ਸਮਾਂ	੨-੦੦ ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ
* ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ	੨-੦੦ ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ
* ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ	੩-੦੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
* ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਥਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਚੱਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ	੪-੦੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
* ਪਹਿਲਾ ਹੁਕਮਨਾਮਾ	੪-੩੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
* ਪਹਿਲੀ ਅਰਦਾਸ	੫-੦੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
* ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ	੬-੦੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
* ਢੂਸਰੀ ਅਰਦਾਸ ਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ	੬-੧੫ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
* ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੋ ਦਰੁ, ਰਹਗਾਸਿ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਸੂਰਜ ਛਿਪਣ ਉਪਰੰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।	੧੦-੩੦ ਵਜੇ ਰਾਤ
* ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤੀ ਸਮੇਂ	੧੦-੪੫ ਵਜੇ ਰਾਤ
* ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਚੱਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ	੧੧-੦੦ ਵਜੇ ਰਾਤ
* ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਥਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸਮਾਂ	
* ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਕਿਵਾੜ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਮਾਪਤੀ ਤਕ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।	
* ਰਾਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਇਕ ਘੰਟਾ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸਫ਼ਾਈ ਆਦਿ ਉਪਰੰਤ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਧਾਲੂ, ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।	
* ਇਸ਼ਨਾਨ ਸਮੇਂ ਮਿਲ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਬੜੇ ਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਰਸ-ਭਿੰਨੀ ਸੁਰ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਗਾਇਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ਼ਨਾਨ ਆਦਿ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਵਿਛਾਈਆਂ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸਿੰਘਾਸਨ ਸਜਾ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਦੀ ਦੇਗ ਵਰਤਦੀ ਹੈ।	
* ਫਿਰ ਤਿੰਨ-ਪਹਿਰੇ ਦੀ ਚੌਂਕੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।	
* ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਛੱਡ ਅਤੇ ਗੁੰਬਦ ਵਿਚ ਹਰ ਵਕਤ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਚੱਲਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਾਰੀ ਨਾਲ ਚੋਜਾਨਾ ਇਕ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਭੋਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।	

ਪਾਠਕ/ਲੇਖਕ 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ' ਲਈ ਰਚਨਾਵਾਂ, ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਲਤਾ ਕਰਨ :

ਸਰਕਤਰ,

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ-੧੪੩੦੦੯
ਫੋਨ : ੦੦੯੧-੧੮੩-੨੫੫੩੮੮੫੭, ਪਟ, ਪਟ

16 ਮਈ ਤੋਂ 15 ਜੂਨ ਤਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜੇ

੧੬ ਮਈ	(ੳ) ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਲਾਹੌਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਦੁਰਾਨੀ ਦੇ ਸ਼ਾਹੀ ਅਹਿਲਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਤਾਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਓਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਮਾਨ ਤੇ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਲੈਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤੀ। (੧੬-ਪ-੧੭੯੪)
	(ਅ) ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਸਰਵਿਸ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏਗੀ। (੧੬-ਪ-੧੯੩੯)
	(ੳ) ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਮੰਨ ਲਈ। (੧੬-ਪ-੧੯੪੬)
੧੭ ਮਈ	ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ। (੧੭-ਪ-੧੯੮੧)
੨੨ ਮਈ	ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਯਾਤਰੀ ਵੈਨਕੂਵਰ (ਕੈਨੇਡਾ) ਪੁੱਜੇ। (੨੨-ਪ-੧੯੧੪)
੨੩ ਮਈ	ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨੂਹ ਦੇ ਰੰਘੜਾਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖ ਛੋਜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। (੨੩-ਪ-੧੯੮੯)
੨੫ ਮਈ	ਭਾਈ ਕਿਥਾ ਰਾਮ ਢੱਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦਾ ਇਕ ਵਫ਼ਦਾ ਚੱਕ ਨਾਨਕੀ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ) ਵਿਖੇ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਪਾਸ ਆਇਆ ਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਜਬਰੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। (੨੫-ਪ-੧੯੨੫)
੨੬ ਮਈ	(ੳ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਅਸਹਿ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। (੨੬-ਪ-੧੯੦੯)
	(ਅ) ਸਿੱਖ ਅਖਿਬਾਰ 'ਅਕਾਲੀ' ਤੇ 'ਪ੍ਰਭਾਤ' ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। (੨੬-ਪ-੧੯੯੦)
੨੭ ਮਈ	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦੁਖ ਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਬੇਵਜ਼ਾ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕੀਤੀ। (੨੭-ਪ-੧੯੮੪)
੨੮ ਮਈ	ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਦੂਣਾਂ ਜਜ਼ੀਆ ਵਸੂਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। (੨੮-ਪ-੧੯੧੧)
੧ ਜੂਨ	(ੳ) ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 'ਕੋਹਿਨੂਰ ਹੀਰਾ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। (੧-ਈ-੧੮੧੩)
	(ਅ) ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਸਤਵਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਥਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜੈਤੇ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ। (੧-ਈ-੧੯੨੪)
	(ੳ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਬਣੀਆਂ। (੧-ਈ-੧੯੪੮)
	(ਸ) ਭਾਰਤੀ ਛੋਜ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ੧੧ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ। (੧-ਈ-੧੯੮੪)
੨ ਜੂਨ	ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਲਤਾਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। (੨-ਈ-੧੮੧੮)
੩ ਜੂਨ	ਭਾਰਤੀ ਛੋਜ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅਣ-ਐਲਾਨਿਆ ਕਰਫ਼ਿਉ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। (੩-ਈ-੧੯੮੪)

੪ ਜੂਨ	<p>(ੳ) ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ੧੨੦ ਹੋਰ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ। ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਡੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। (੪-੯-੧੯੮੪)</p> <p>(ਅ) ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ। (੪-੯-੧੯੮੭)</p>
੫ ਜੂਨ	<p>ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮਲੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ। ਕਈ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਠੇ ਪਿੱਛੇ ਬਾਹਵਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਭੁੰਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਡਾਰ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। (੫-੯-੧੯੮੪)</p>
੬ ਜੂਨ	<p>(ੳ) ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ, ਅਜਾਇਬ ਘਰਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। (੬-੯-੧੯੮੪)</p> <p>(ਅ) ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਤ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਡਾਰ ਕਰ ਲਏ ਗਏ। (੬-੬-੧੯੮੪)</p>
੭ ਜੂਨ	<p>ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਬਗਾਵਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲ ਚਾਲੇ ਪਾ ਦਿੱਤੇ। ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਕਈ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਡਾਰ ਕਰ ਲਏ ਗਏ। (੭-੬-੧੯੮੪)</p>
੮ ਜੂਨ	<p>(ੳ) ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਸਪੁਤਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਦਿਲ ਕੱਢ ਕੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਮੰਹੁ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਹੀ ਦਿਨ ਹੋਰ ਕਈ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। (੯-੬-੧੯੯੬)</p> <p>(ਅ) ਪਿੰਡ ਵਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। (੯-੬-੧੯੨੬)</p>
੧੦ ਜੂਨ	<p>(ੳ) ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਅਠਵਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਥਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜੈਤੇ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ। (੧੦-੬-੧੯੨੪)</p> <p>(ਅ) ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਲੰਡਨ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਜਧਾਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਜਲੂਸ ਕੱਢੇ। (੧੦-੬-੧੯੮੪)</p>
੧੧ ਜੂਨ	<p>ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਉੱਪਰ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਰਾਮਗੜ੍ਹ ਫੌਜੀ ਛਾਉਣੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਬੈਰਕਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਮਾਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। (੧੧-੬-੧੯੮੪)</p>
੧੨ ਜੂਨ	<p>(ੳ) ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਝੰਡਾ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਖਾਲਸਾ' ਅਖਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। (੧੨-੬-੧੯੯੦)</p> <p>(ਅ) ਚਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪੁਰ-ਅਮਨ ਜਲੂਸ 'ਤੇ ਚਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਸਿੰਘ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕਈ ਸਿੰਘ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। (੧੨-੬-੧੯੯੦)</p>
੧੩ ਜੂਨ	<p>ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ। (੧੩-੬-੧੯੩੬)</p>
੧੪ ਜੂਨ	<p>ਡਾਕਟਰ ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹੋਏ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ 'ਪਦਮ ਸ਼੍ਰੀ' ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। (੧੪-੬-੧੯੮੪)</p>

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ:

ਹਰਿ ਜੇਠਿ ਜੁੜੰਦਾ ਲੋੜੀਐ...

ਹਰਿ ਜੇਠਿ ਜੁੜੰਦਾ ਲੋੜੀਐ ਜਿਸੁ ਅਗੇ ਸਭਿ ਨਿਵੰਨਿ॥
 ਹਰਿ ਸਜਣ ਦਾਵਣਿ ਲਗਿਆ ਕਿਸੈ ਨ ਦੇਈ ਬੰਨਿ॥
 ਮਾਣਕ ਮੋਤੀ ਨਾਮੁ ਪ੍ਰਭ ਉਨ ਲਗੈ ਨਾਹੀ ਸੰਨਿ॥
 ਰੰਗ ਸਭੇ ਨਾਰਾਇਣੈ ਜੇਤੇ ਮਨਿ ਭਾਵੰਨਿ॥
 ਜੋ ਹਰਿ ਲੋੜੇ ਸੋ ਕਰੇ ਸੋਈ ਜੀਅ ਕਰੰਨਿ॥
 ਜੋ ਪ੍ਰਭਿ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਸੇਈ ਕਹੀਅਹਿ ਧੰਨਿ॥
 ਆਪਣ ਲੀਆ ਜੇ ਮਿਲੈ ਵਿਛੁੜਿ ਕਿਉ ਰੋਵੰਨਿ॥
 ਸਾਥੂ ਸੰਗੁ ਪਰਾਪਤੇ ਨਾਨਕ ਰੰਗ ਮਾਣੰਨਿ॥
 ਹਰਿ ਜੇਠੁ ਰੰਗੀਲਾ ਤਿਸੁ ਧਣੀ ਜਿਸ ਕੈ ਭਾਗੁ ਮਖੰਨਿ॥੪॥

(ਪੰਨਾ ੧੩੩)

ਜਿਸ ਹਰੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਸਾਰੇ ਜੀਵ ਸਿਰ ਨਿਵਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੇਠ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਜੁੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਹਰੀ ਸੱਜਣ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗੇ ਰਹੀਏ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ (ਜਮ ਆਦਿਕ) ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਅੱਗੇ ਲਾ ਲਏ (ਭਾਵ, ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗਿਆਂ ਜਮਾਂ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ)। ਲੋਕ ਹੀਰੇ, ਮੋਤੀ ਤੇ ਲਾਲ ਆਦਿਕ ਕੀਮਤੀ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੌੜ-ਭੱਜ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਸ ਧਨ ਦੇ ਚੋਰੀ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਭੀ ਤੱਖਲਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀਰੇ ਮੋਤੀ ਆਦਿਕ ਵਾਂਗ ਐਸਾ ਕੀਮਤੀ ਧਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚੁਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਜਿਤਨੇ ਭੀ ਕੇਂਤਕ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, (ਨਾਮ-ਧਨ ਦੀ ਬਰਕਤਿ ਨਾਲ) ਉਹ ਸਾਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਪਿਆਰੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। (ਇਹ ਭੀ ਸਮਝ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ) ਪ੍ਰਭੂ ਆਪ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜੀਵ ਉਹੀ ਕੁਝ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ (ਆਪਣੀ ਸਿਫ਼ਤਿ-ਸਾਲਾਹ ਦੀ ਦਾਤਿ ਦੇ ਕੇ) ਆਪਣਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ (ਜਗਤ ਵਿਚ) ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। (ਪਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉੱਦਮ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ) ਜੇ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉੱਦਮ ਨਾਲ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਜੀਵ ਉਸ ਤੋਂ ਵਿਛੁੜ ਕੇ ਦੁਖੀ ਕਿਉਂ ਹੋਣ? ਹੋ ਨਾਨਕ! (ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਦੇ) ਆਨੰਦ (ਉਹੀ ਬੰਦੇ) ਮਾਣਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਾਥ ਮਿਲ ਜਾਏ। ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮੱਥੇ ਉੱਤੇ ਭਾਗ ਜਾਗੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਜੇਠ ਮਹੀਨਾ ਸੁਹਾਵਣਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ-ਮਾਲਕ ਮਿਲਦਾ ਹੈ॥੪॥

ਸੰਪਾਦਕੀ...

ਇਤਿਹਾਸਕ ਹੋਣਗੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ

550 ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਸਮਾਗਮ

ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪਪਤੀ ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਸੰਬੰਧੀ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮੁੱਚੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਇਸ ਪਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਿਆਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਿਥੇ ੨੨ ਅਤੇ ੨੩ ਨਵੰਬਰ ੨੦੧੯ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬੇਰ ਸਾਹਿਬ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਤੋਂ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਖਾਲਸਈ ਜਾਹੋ-ਜਲਾਲ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵੀ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਨਵੰਬਰ ੨੦੧੯ ਵਿਚ ਸਜਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅਜਰਬਾਈਜਾਨ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਾਕੂ, ਦੁਬਈ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸਮਾਗਮ ਤੇ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ ਕਰਕੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਅੰਦਰ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ, ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਦੀਵੀਂ ਯਾਦਗਾਰ ਵਜੋਂ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਵਿਖੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਤ ਘਾਟ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਬਹੁ-ਮੰਤਵੀ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਮੰਜਲੀ ਮੂਲ ਮੰਤਰ ਅਸਥਾਨ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਥਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਅਜੂਬਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਥੋਂ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਵਿਖੇ ਇਤਿਹਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਣ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਸਿੱਕਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੱਖ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਪਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਲੀਕੇ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੱਖ ਸਮਾਗਮ ੧੨ ਨਵੰਬਰ ੨੦੧੯ ਨੂੰ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨਗੇ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੱਦਾ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੁੱਖ ਸਮਾਗਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ੮ ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ ੧੨ ਨਵੰਬਰ ੨੦੧੯ ਤੱਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੇ। ੮ ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜਿ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਅੰਤਰ

ਧਰਮ ਸੰਵਾਦ ਸੰਮੇਲਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨਗੇ। ਦੋ ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬੇਰ ਸਾਹਿਬ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਵਿਖੇ ਢਾਡੀ, ਕਵੀਸਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ੩ ਜ਼ੋਨਾਂ ਮਾੜਾ, ਮਾਲਵਾ ਤੇ ਦੁਆਬਾ ਅੰਦਰ ਇਨਾਮੀ ਢਾਡੀ ਕਵੀਸਰੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਦੋ ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੀ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋਨਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਣਗੇ। ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੁਸਤਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ੧੦ ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬੇਰ ਸਾਹਿਬ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਇਸਤਰੀ ਸੰਮੇਲਨ, ੧੧ ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ੧੦੧ ਸਿੱਖ ਸਖਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਰਾਗ ਦਰਬਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ੧੦ ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਸਿੱਖ ਸੰਮੇਲਨ ਅਤੇ ੩ ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬੇਰ ਸਾਹਿਬ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ੫੫੦ ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਅੰਦਰ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਪਾਰਾ ਸਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪੁਸਤਕਾਂ ਛਾਪਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਹੀਰ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ।

ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਪਿਆਣ ਯੋਗ

ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਮਾਸਿਕ ਪਰਚਾ 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ' ਨਿਰੰਤਰ ਆਪ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਧੀਆ ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਰੰਗਦਾਰ ਛਪਾਈ ਕਾਰਨ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਖਰਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਆਪ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਯਥਾ-ਸ਼ਕਤਿ ਮਾਇਆ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਸਹਾਇਤਾ (ਮਾਇਆ) ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਨਿਮਰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਹਾਇਤਾ ਭੇਜਣ/ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਖੇਚਲ ਕਰਨ।

ਸਹਾਇਤਾ ਬੈਂਕ ਡਰਾਫਟ ਜਾਂ ਮਨੀਆਰਡਰ ਰਾਹੀਂ ਸਕੱਤਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪਤੇ 'ਪੁਰ ਭੇਜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਹਾਊਸ 'ਤੇ ਨਕਦ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

-ਸੰਪਾਦਕ

ਚਾਲੀ ਮੁਕਤੇ

-ਡਾ. ਰਵਧਾਲ ਸਿੰਘ ਬਾਠ*

'ਮੁਕਤਾ' ਪਦ ਬਹੁਅਰਥੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਪਾਰਨ ਅਰਥ ਹਨ: ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ, ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਜਨਮ-ਮਰਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਆਦਿ। ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚ ਅਤਿ-ਉੱਚ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਪਰਮ ਪੁਰਖਾਂ ਲਈ 'ਮੁਕਤਾ' ਪਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਕਤਾ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਾਰਿਕ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਵੀ, ਦੁਨਿਆਵੀ ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਨਿਰਲੇਪ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤੀਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਮੁਕਤ/ਮੁਕਤਾ ਕੌਣ ਹੈ ਸੰਬੰਧੀ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ:

ਕਵਨੁ ਸੁ ਗੁਪਤਾ ਕਵਨੁ ਸੁ ਮੁਕਤਾ॥ ਕਵਨੁ ਸੁ ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਜੁਗਤਾ॥
ਕਵਨੁ ਸੁ ਆਵੈ ਕਵਨੁ ਸੁ ਜਾਇ॥ ਕਵਨੁ ਸੁ ਤ੍ਰਿਭਵਣਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ॥੧੨॥
ਘਟਿ ਘਟਿ ਗੁਪਤਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੁਕਤਾ॥

(ਪੰਨਾ ੯੩੯)

- ਜਿਹ ਘਟਿ ਸਿਮਰਨੁ ਰਾਮ ਕੋ ਸੋ ਨਤੁ ਮੁਕਤਾ ਜਾਨੁ॥
ਤਿਹਿ ਨਰ ਹਰਿ ਅੰਤਰੁ ਨਹੀਂ ਨਾਨਕ ਸਾਚੀ ਮਾਨੁ॥੪੩॥

(ਪੰਨਾ ੧੪੨੯)

ਪ੍ਰਭੂ-ਨਾਮ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਅਤੇ ਹਉਮੈ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਵਿਚ ਜਕੜੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਕਦੇ ਵੀ 'ਮੁਕਤੀ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਮੁਕਤੇ ਨਹੀਂ ਅਖਵਾ ਸਕਦੇ:

ਹਉਮੈ ਪੈਖੜੁ ਤੇਰੇ ਮਨੈ ਮਾਹਿ॥
ਹਰਿ ਨ ਚੇਤਹਿ ਮੂੜੇ ਮੁਕਤਿ ਜਾਹਿ॥੯॥

(ਪੰਨਾ ੧੧੮੯)

ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਸਦੀਵੀ ਪ੍ਰਭੂ-ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗਮੀ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਕਰਕੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ਟੀ ਵਿਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕੋਈ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ 'ਮੁਕਤੇ' ਹਨ:

ਹਰਖੁ ਸੋਗੁ ਜਾ ਕੈ ਨਹੀਂ ਬੈਰੀ ਮੀਤ ਸਮਾਨਿ॥
ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੁਨਿ ਰੇ ਮਨਾ ਮੁਕਤਿ ਤਾਹਿ ਤੈ ਜਾਨਿ॥੧੫॥

(ਪੰਨਾ ੧੪੨੯)

ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ- ਸਿਮਰਨ ਨਾਲ ਸਭ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਦੁੱਖ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤਨ ਅਤੇ ਮਨ ਸੀਤਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦਾ ਸੇਵਕ, ਗੁਰੂ-ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਆਪ ਤਾਂ ਭਵ ਸਾਗਰ ਤੋਂ ਤਰਦਾ ਹੀ ਹੈ, ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਸੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਉਧਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਹੈ:

ਗੁਰੂ ਪੂਰਾ ਆਰਾਧਿਆ ਬਿਨਸੀ ਮੇਰੀ ਪੀਰਾ॥
ਤਨੁ ਮਨੁ ਸਭੁ ਸੀਤਲੁ ਭਇਆ ਪਾਇਆ ਸੁਖੁ ਬੀਰਾ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਸੋਵਤ ਹਰਿ ਜਪਿ ਜਾਗਿਆ ਪੇਖਿਆ ਬਿਸਮਾਦਾ॥
ਧੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਤ੍ਰਿਪਤਾਸਿਆ ਤਾ ਕਾ ਅਚਰਜ ਸੁਆਦਾ॥੨॥
ਆਪਿ ਮੁਕਤੁ ਸੰਗੀ ਤਰੇ ਕੁਲ ਕੁਟੰਬ ਉਧਾਰੇ॥

*ਪਿੰਡ ਕੈਲੇ ਕਲਾਂ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ।

(ਪੰਨਾ ੮੯੪)

ਸਫਲ ਸੇਵਾ ਗੁਰਦੇਵ ਕੀ ਨਿਰਮਲ ਦਰਬਾਰੇ॥੩॥

ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਕਈ ਜਗ੍ਹਾ ਠਹਿਰਾਓ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਆਪ ਜੀ ਦੀਨੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅੰਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ 'ਜ਼ਫਰਨਾਮਾ' ਲਿਖ ਕੇ, ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਸੂਬਾ ਸਰਹਿੰਦ ਨੂੰ ਖਬਰ ਮਿਲ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਨੇ ਵਿਚ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਚੌਧਰੀ ਲਖਮੀਰ ਅਤੇ ਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਸੁਨੋਹਾ ਭੇਜਿਆ ਕਿ, 'ਗੁਰੂ ਜੀ, ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਬਾਗੀ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿਓ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਵੀ ਬੈਰ ਨਹੀਂ।' ਲਖਮੀਰ, ਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਤਖਤ ਮੱਲ ਤਿੰਨ ਭਰਾ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੜੀ ਨਿਰਭੈਤਾ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਠਹਿਰਾਓ ਆਪਣੇ ਚੁਬਾਰੇ ਵਿਚ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਭਰਾ ਭਾਈ ਰਾਇ ਜੋਧ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਸਨ ਜਿਸ ਨੇ ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ, ਲੜਾਈ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ੨੫੦ ਜਵਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਸਦਕਾ, ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਭਰਾ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਜੰਗ ਦੇ ਸਖਤ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ, ਇੱਥੋਂ ਆਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਭਰਾ ਝਟਪਟ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੰਨ-ਭਾਗ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਰੱਜ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ।

ਸੂਬਾ ਸਰਹਿੰਦ ਵਜੀਰ ਖਾਂ ਨੇ ਭਾਗੀ ਛੌਜ ਲੈ ਕੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪਾਣੀ ਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਵੇਖ ਕੇ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਖਿਦਰਾਣੇ ਦੀ ਢਾਬ ਲਾਗੇ ਟਿਕਾਣਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਵਜੀਰ ਖਾਂ ਦੀ ਛੌਜ ਅਜੇ ਕੁਝ ਮੀਲ ਪਿੱਛੇ ਹੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਮਾਝੇ ਦੀ ਸੰਗਤ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਆਣ ਮਿਲੀ। ਇਹ ਉਹੀ ਸਿੰਘ ਸਨ ਜੋ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਘੇਰੇ ਸਮੇਂ, ਅੱਖੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਦਾਵਾ ਲਿਖ ਕੇ ਦੇ ਗਏ ਸਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਾਈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਚਾਲੀ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਛਥ ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਭਾਗ ਕੌਰ ਨੇ ਵੰਗਾਰਿਆ ਤੇ ਉਹ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਪੁੱਜੇ। ਇਹ ਚਾਲੀ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਦਿੱਤੇ ਬੇਦਾਵੇ ਨੂੰ ਮੁੜਵਾ/ਪੜਵਾ ਕੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਿਦਰਾਣੇ ਦੀ ਢਾਬ ਨੇੜੇ ਮੌਰਚੇ ਲਾ ਕੇ ਝਾੜੀਆਂ 'ਤੇ ਚਾਦਰਾਂ ਪਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਝਾੜੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾਈਆਂ ਚਾਦਰਾਂ ਅਤੇ ਕਛਹਿਰੇ ਇਉਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਣ ਲੱਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਤੰਬੂ ਹੋਣ। ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਟਿੱਬੀ 'ਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਤੀਰ ਚਲਾ ਕੇ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਤੀਰਾਂ, ਬੰਦੂਕਾਂ ਦੀ ਖੂਬ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਗੋਲੀਆਂ ਅਤੇ ਤੀਰ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਿੰਘ ਤੇਗਾਂ ਲੈ ਕੇ ਪੈ ਗਏ। ਵੈਰੀਆਂ ਕੋਲ ਪਾਣੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤਿਹਾਈ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੈਰੀ ਦੀ ਛੌਜ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਇਧਰ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਭੁੱਲ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਛੌਜ ਮਰਨ ਲੱਗੀ। ਬਚਾਅ ਕੇ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਮੁਗਲ ਪਿਛਾਂਹ ਹਟਦੇ ਗਏ। ਅੰਤ ਨੂੰ ਯੁੱਧ ਖਤਮ ਹੋਇਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਪੁੱਜੇ। ਵੈਰੀ ਛੌਜ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮਰੀ ਪਈ ਸੀ। ਪਰ ਸਿੰਘ ਕੇਵਲ ਚਾਲੀ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਿੰਘ ਲੱਭ-ਲੱਭ ਕੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਰ ਦਿੱਤੇ, 'ਇਹ ਮੇਰਾ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰੀ, ਇਹ ਮੇਰਾ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰੀ' ਆਦਿ। ਮਾਤਾ ਭਾਗ ਕੌਰ ਵੀ ਲੜਦੀ-ਲੜਦੀ ਛੁੰਘੀ ਫੱਟੜ ਹੋਈ ਪਈ ਸੀ। ਸਿੰਘਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭਾਈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਵਾਸ ਅਜੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਿਰ ਆਪਣੇ ਪੱਟਾਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖ ਕੇ, ਮੂੰਹ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ, ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਪਾਇਆ। ਭਾਈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ

ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲੀਆਂ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਕੇ ਨਿਹਾਲ ਹੋਇਆ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ! ਮੈਂਹੋਂ ਮੰਗ, ਜੋ ਮੰਗਦਾ ਏਂ, ਤੂੰ ਅਤੇ ਤੇਰੇ ਸਾਥੀ ਸਿੰਘ ਮੈਦਾਨ-ਏ-ਜੰਗ ਵਿਚ ਸੱਚੇ ਸੂਰਬੀਰ ਬਣ ਕੇ ਜੂਝੇ ਹੋ।" ਭਾਈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ:

"ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ! ਆਪ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੱਭੇ ਆਸਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਅਰਜ਼ ਹੈ, ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀਓ! ਜੇਕਰ ਤੁੱਠੇ ਹੋ, ਮਿਹਰਾਂ ਦੇ ਘਰ 'ਚ ਆਏ ਹੋ ਤਾਂ ਬੇਦਾਵਾ ਪਾੜ ਦਿਉ! ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਟੁੱਟੀ ਗੰਢ ਦਿਉ ਜੀ।"

ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜਾਣੀ-ਜਾਣ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਸ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਟੁੱਟੇ ਸਿੱਖ ਇਕ ਦਿਨ ਮੁੜ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਨਾਤਾ ਜੋੜਨਗੇ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬੇਦਾਵੇ ਵਾਲਾ ਕਾਗਜ਼ ਪਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਪੂਰਨ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਤੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਮਨੋਭਾਵ ਵਿਚ ਭਾਈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਵਾਸ ਪੂਰੇ ਹੋ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਭ ਦਾ ਹੱਥਾਂ ਸਸਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਮਾਈ ਭਾਗ ਕੌਰ ਜੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਲ ਅੰਤ ਸਮੇਂ ਤਕ ਰਹੇ। ਭਾਈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ 'ਮੁਕਤੇ' ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਢਾਬ ਅੱਜ ਤੋਂ ਮੁਕਤਸਰ ਅਖਵਾਏਗੀ। ■

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣ

ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਸਰਕਟ ਸ਼ਾਰਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅੱਗਾਂ ਲੱਗਣ ਦੀਆਂ ਦੁੱਖਦਾਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਵੀ ਅਗਨ ਭੇਟ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਧਾ-ਵੱਸ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਜਾਵਟੀ ਲੈਪ, ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਲੜੀਆਂ ਆਦਿ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਦੇ ਜੋੜ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ। ਸਰਕਟ ਸ਼ਾਰਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜਦ ਕੋਈ ਦੁੱਖਦਾਈ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬੇਵੱਸੀ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰ ਕੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਈ ਵਾਰ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਸੂਈ ਟਿਕਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੂ-ਘਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਪੂਰਵਕ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਏ.ਸੀ., ਕੁਲਰ, ਪੱਥੇ, ਲਾਈਟਾਂ, ਧੂਫ, ਦੀਵਾ-ਬੱਤੀ ਆਦਿ ਤਦ ਤੱਕ ਹੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦ ਤਕ ਕੋਈ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਾਲਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਿਵਾੜ ਬੰਦ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਬਿਜਲੀ ਉਪਕਰਣ, ਧੂਫ, ਦੀਵਾਬੱਤੀ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅੰਦਰ ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਸਮੁੱਚੀ ਫਿਟਿੰਗ ਆਦਿ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਸੁਖ-ਆਸਣ ਵਾਲੇ ਪਲੰਘ ਨਾਲ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬੱਲਬ, ਪੱਥੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਯੰਤਰ ਦੀ ਫਿਟਿੰਗ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਰਮੀ, ਤੇਜ਼ ਹਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹਨ੍ਹੇਰੀਆਂ ਆਦਿ ਚੱਲਣ ਸਮੇਂ ਅਕਸਰ ਤਾਰਾਂ ਸ਼ਾਰਟ ਹੋਣ ਦਾ ਡਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ 'ਚ ਲਿਆ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਦਬ-ਸਤਿਕਾਰ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ।

ਸਕੱਤਰ,

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਫਤਹਿ ਸਰਹਿੰਦ

-ਪ੍ਰੋ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ*

ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਜੰਗਾਂ-ਯੁੱਧਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਬੜਾ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਸਿੁਖਿਟੀ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ ਹੈ ਤਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਮੋੜ 'ਪਰ, ਪੜਾਵ 'ਪਰ ਜਾਂ ਠਹਿਰਾਵ 'ਪਰ ਯੁੱਧ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਯੁੱਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਖੇਤਰ ਤੇ ਪਰਿਪੇਖ ਬੇਸ਼ਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਕ ਗੱਲ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹਰ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਸਾਂਝੀ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਸੀ 'ਸੈਨਾਪਤੀ' (ਆਗੂ) ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਯੁੱਧਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਹੀ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੁੱਧਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ, ਐਸੇ ਯੋਧੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਅਮਰ ਹੋ ਗਏ। ਪਰ ਤਾਰੀਖ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰੀ ਸੈਨਾਪਤੀ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ, ਕਾਇਰਤਾ ਤੇ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਵਰਤਾਰੇ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਯੁੱਧਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਹੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੀ ਬਦਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।

ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਤੇ ਗਜ਼ਨੀਤੀ ਦੇ ਚੋਖੇ ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਘੋਖ ਕੇ ਯੁੱਧਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਹਨ: ਜ਼ਰ, ਜ਼ੋਰੂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਤਕਰੀਬਨ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤਕ ਇਹ ਸਹੀ ਵੀ ਹਨ। ਪਰ ਇਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਅਕਸਰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ 'ਧਰਮ' (ਇਨਸਾਫ਼, ਹੱਕ, ਇਖਲਾਕ ਜਾਂ ਸਵੈਮਾਨ)। ਸੱਚ ਤੇ ਨਿਆਏ ਲਈ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਲੜੇ ਗਏ ਯੁੱਧ ਹੀ 'ਧਰਮਯੁੱਧ' ਕਹਿਲਾਏ ਹਨ। ਬੇਸ਼ਕ ਰਾਮਾਇਣ, ਮਹਾਂਭਾਰਤ, ਸਿਕੰਦਰ ਮਹਾਨ ਦੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਈਆਂ, ਯੂਰਪੀ ਲੜਾਈਆਂ, ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਾਜ ਚੰਗਾਨ ਦੇ ਯੁੱਧ, ਮੁਗਲਾਂ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ, ਰਾਜਪੁਤਾਂ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ, ਦੇਵੇਂ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਪਿੱਛੇ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰ, ਜ਼ੋਰੂ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਹੀ ਸਨ। ਪਰ ਹੈਨਿਬਲ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਦਾ, ਆਪਣੇ ਸਵੈਮਾਨ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੀ। ਲਿਓਨਾਇਡਸ ਦਾ ਆਪਣੇ 300 ਸਪਾਰਟਨ ਸਾਬਿਆਂ ਸਮੇਤ ਯੁੱਧ ਤੇ ਬਲਿਦਾਨ, ਅਣਖ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਯੁੱਧ ਸੀ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਵਧ ਕੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੇ ਯੁੱਧ ਧਰਮ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਸਨ, ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸਨ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਸਵੈ-ਸੁਤੰਤਰ ਸੋਚਣੀ ਲਈ ਸਨ। ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਤੇ ਜ਼਼ਲਮ ਦੇ ਨਾਸ਼ ਲਈ ਸਨ। ਇਹ ਯੁੱਧ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਧਰਮ-ਯੁੱਧ ਸਨ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਤਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਯੁੱਧਾਂ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕੋ ਹੀ ਕਾਰਨ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, 'ਧਰਮ', ਸਵੈਮਾਨ, ਅਣਖ ਤੇ ਅਜ਼ਾਦ ਖਿਆਲੀ। ਕੋਈ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ, ਅੱਜ ਤਕ ਸਿੱਖ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਧਰਮ ਨਾਲੋਂ ਨਿਖੇੜ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ, ਤਸੀਹੇ ਸਹਿਣਾ ਤੇ ਯੁੱਧ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਣ ਗਏ। ਪੰਚਮ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ੧੩੯ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਨਕਲਾਬੀ ਮੋੜ ਲਿਆਂਦਾ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ-ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਕ ਨਵਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਰੰਭ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਇਸੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਮੋੜ ਦੀ ਉਪਜ ਅਖਵਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ

*#੨, ਬੰਤਾ ਸਿੰਘ, ਪੰਪ ਰਾਉਂਸ, ਅੰਧੇਰੀ ਈਸਟ, ਮੁੰਬਈ। ੮੦੦੦੯੩

ਆਦਿ ਕਾਰਨ ਮੁਗਲ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਹੋਂਦ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਧਿਆ ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਯੁੱਧ ਹੋਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਹੀ ਭੂਨ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਕ ਨਿਵੇਕਲੀ ਮਿਸਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਲਗੀਧਰ ਪਿਤਾ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸੰਤ-ਸਿਧਾਰੀ ਦਾ ਨਵਾਂ ਫਲਸਫ਼ਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਨਾ ਵਕਤੀ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਰਾਸ ਆਈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਾਤ-ਅਭਿਮਾਨੀਆਂ ਨੂੰ। ਹਾਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨੌਂ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇਕੱਲਿਆਂ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਸ ਮਹਾਨ ਪੁਰਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਸਮੇਤ ਆਪਣੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲ ਗਏ ਤੇ ਆਪਣੀ ਗੁਲਾਮ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਹਕੂਮਤ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਬਣ ਗਏ। ਆਪ ਕਲਗੀਧਰ ਪਿਤਾ ਨੇ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੁੱਧ ਕੀਤੇ ਤੇ ਜਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੇਵ ਪਿਤਾ ਨੇ ਆਪ ਕਦੇ ਵੀ ਹਮਲਾਵਰ ਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਈ, ਪਰ ਜਾਲਮ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਪਚਾਪ ਸਹਿਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਭੰਗਾਣੀ ਦੇ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬੀਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪ ਗੁਰਦੇਵ ਪਿਤਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਤੇ ਸੁਣੇਗ ਸੈਨਾਪਤੀ ਵਾਲੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਭਰਪੂਰ ਰੂਪ 'ਚ ਕ੍ਰਿਆਸ਼ੀਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਸਰੀਰਿਕ ਸੂਰਬੀਰਤਾ ਬੇਸ਼ਕ ਕੁਝ ਜੰਗਾਂ ਜਿੱਤ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਗਵਾਈ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤਾ ਕਰਕੇ ਇਕ ਮੁਕਾਮ 'ਤੇ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਕੇ ਭਟਕ ਜਾਇਆ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸੈਨਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ, ਸੂਝ-ਬੂਝ ਤੇ ਦੂਰਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਹੈ ਜੋ ਇਕਲਾਕ ਦੇ ਸਦਾ ਜੇਤੂ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਮਿੱਟ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਚਮਕੋਰ ਦੀ ਗੜੀ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਚਾਲੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਦਸ ਲੱਖ ਦੀ ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਇਸ ਸਪਿਰਿਟ ਦਾ ਜਿਊਂਦਾ-ਜਾਗਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਿਲੇ ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਸਰਸਾ ਨਦੀ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ, ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ, ਚਮਕੋਰ ਦੇ ਯੁੱਧ ਦੇ ਲੜੇ ਜਾਣ ਤਕ ਅਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮਗਰੋਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਬੇਸੁਮਾਰ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ, ਆਪ ਗੁਰੂ-ਪਰਵਾਰ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਸਾਵੇਂ ਚਮਕੋਰ ਦੇ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਧਰਮ ਜੇਤੂ ਰਿਹਾ ਤੇ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਸ਼ਤ ਮਿਲੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸਬਰ ਤੇ ਸਿਦਕ ਦੇ ਜੋ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦਿੱਤੇ, ਜੋ ਤਸੀਹੇ ਝੱਲੇ ਤੇ ਜੋ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਉਸ ਦੀ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਮਿਸਾਲ ਮਿਲਣਾ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਹੈ।

ਹੁਣ ਪੰਥ ਦੀ ਵਾਰੀ ਸੀ ਤੇ ਪੰਥ ਨੇ ਵੀ ਹੱਸਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਆਪਣਾ ਆਪਾ ਗੁਰੂ-ਚਰਨਾਂ ਪਰ ਅਰਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿਚ ਜੋ ਸ਼ੈਅ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਉਹ ਸੀ ਅਗਵਾਈ, ਇਕ ਸਫਲ ਸੈਨਾਪਤੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ। ਸਾਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚੋਂ ਐਸੇ ਗਿਣੇ-ਚੁਣੇ ਨਾਂ ਹੀ ਮਿਲਣਗੇ ਜੋ ਇਸ ਕਸੌਟੀ 'ਤੇ ਖਰੇ ਉਤਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਤੇ ਨਿਵੇਕਲੀ ਥਾਂ ਹੈ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਲਗੀਧਰ ਪਿਤਾ ਦੀ ਬਹੁਮੁੱਲੀ ਚੋਣ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਥ ਨੂੰ ਐਸੇ ਸਮੇਂ ਸਾਂਭਿਆ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪੰਥ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਸ਼ਖਸੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਐਸੇ ਸਮੇਂ ਬੇ-ਆਗੂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੌਮ ਭਟਕ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਥ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਛੱਤਰ-ਛਾਇਆ ਹੇਠ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਕੀਤਾ, ਛੋਜਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਇਕੱਠਾ ਤੇ ਲਾਮਬੰਦ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸਿੱਖ

ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਮਾਸੂਮ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦੇ ਦੋਖੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲੇ ਆ ਰਹੇ ਜੁਲਮੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ।

ਮਾਧੋਦਾਸ ਤੱਥਸਵੀ ਦਾ ਸਿੰਘ ਸਜਣਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੰਥ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਬੜੀ ਹੀ ਆਤਮਿਕ ਗੁਹਜਤਾ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਿਤਾਂਤ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਸਰਹਿੰਦ ਫਤਹਿ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਾਧੋਦਾਸ ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਸਜ਼ਾ ਕੇ ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਪਣਾ ਇਕ ਰੂਹਾਨੀ ਖੇਡ ਤੇ ਪੰਥ ਦੇ ਵਾਲੀ ਦਾ ਬੜਾ ਹੀ ਸੋਚਿਆ-ਸਮਝਿਆ ਤੇ ਠਰੰਮੇ ਨਾਲ ਲਿਆ ਫੈਸਲਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਜੋ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਿਆ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਪੰਥਕ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਤੇ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਪੰਥ ਦੇ ਮੰਨੇ-ਪ੍ਰਮੰਨੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਡਾ. ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿਚ "ਇਕ ਨਕਾਰੇ ਅਹਿੰਸਾਤਮਕ ਬੈਰਾਗੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ 'ਅੰਮ੍ਰਿਤ' ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਇਕ ਸੱਚਾ ਗੁਰਸਿੱਖ ਤੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ, ਜੋਧਿਆਂ ਦੀ ਕੌਮ ਦੇ ਆਗੂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦੇਣਾ ਇਕ ਕ੍ਰਿਸਮਾ ਹੀ ਸੀ।" ਵਾਕਈ ਇਹ ਕ੍ਰਿਸਮਾ ਹੀ ਸੀ ਜੋ ਨਾਂਦੇੜ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਪਰ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਕ ਬੈਰਾਗੀ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸ਼ਹੀਦ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਆਪ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਆਤਮਿਕ ਅਨੰਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੇ ਅਮੁੱਲੀ ਭੇਟ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਚਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਅੱਖਰ ਸਾਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ:

ਗਊ ਮਨੁ ਅਰਪੀ ਸਭੁ ਤਨੁ ਅਰਪੀ ਅਰਪੀ ਸਭਿ ਦੇਸਾ॥

ਗਊ ਸਿਰੁ ਅਰਪੀ ਤਿਸੁ ਮੀਤ ਪਿਆਰੇ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਦੇਇ ਸਦੇਸਾ॥ (ਪੰਨਾ ੨੪੭)

ਇਕ ਵਾਰੀ ਆਪਾ ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨ-ਕਮਲਾਂ 'ਪਰ ਵਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਂ ਦੁੱਖ, ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ, ਤਸੀਹੇ ਤੇ ਮੌਤ ਵੀ ਉਸ ਮਰਜ਼ੀਵੜੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਦਕ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਛੁਲਾ ਸਕੀ। ਗੁਰਦੇਵ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦਿੱਸ਼ਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਖਸ਼ੇ ਪੰਜ ਤੀਰ, ਇਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ, ਇਕ ਨਗਾਰਾ ਦੇ (ਮਜ਼ਬੂਤ) ਸ਼ਸਤਰ ਭੰਡਾਰ ਤੇ ਵੀਹ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਛੋਜ ਲੈ ਕੇ ਉਹ ਸੈਨਾਪਤੀ ਵਕਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੇ ਜ਼ਾਲਮ ਹਕੂਮਤ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲੈਣ ਲਈ, ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਸੰਜਾਅ ਕੇ ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੀਹ ਸਿੰਘਾਂ ਤੋਂ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ ਦੀ ਗੜ੍ਹੀ ਤਕ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਛੋਜ ਤਕ ਦਾ ਸਫਰ ਕੋਈ ਜਮਾਂਦਰੂ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਵਾਲਾ ਸ਼ਖਸ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਰ-ਜੁਆਨੀ ਵਿਚ ਮੂੰਹ ਮੌੜ ਕੇ ਮਨ ਨੂੰ ਵੱਸ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਅੱਖੇ ਤੇ ਕਰੜੇ ਤਪਾਂ ਦੀ ਭੱਠੀ ਵਿਚ ਸਾੜ ਕੇ ਜਿਸਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਸ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਤਮਿਕ ਉੱਚਾਈ ਤਕ ਅਪੜਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਆਪਾ ਵਾਰਨ ਤਕ ਦੇਰ ਨਾ ਲਈ, ਨੂੰ ਇਕ ਦੁਸਰੀ ਜਮਾਂਦਰੂ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੇ ਖਿਨ ਵਿਚ ਪਛਾਣ ਲਿਆ।

ਦਿੱਲੀ ਤਕ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਕਈ ਔਕੜਾਂ, ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਸਹਾਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪੁੱਜ ਗਏ ਤੇ ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਝੇ, ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਭੇਜੇ ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਮੁਗਲਾਂ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਝੜਪ ਸੋਨੀਪਤ ਵਿਚ ਹੋਈ ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਸਮਾਣਾ ਤੇ ਸਫੌਰਾ ਫਤਹਿ ਕੀਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ ਕਾਤਲ ਜਲਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ

ਜਿੱਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਸਰਹਿੰਦ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਮੁਗਲੀਆ ਕਾਲ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਸਰਹਿੰਦ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਸ ਵਿਉਂਤਬੰਦ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਜਿਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨੀਹਾਂ ਵਿਚ ਚਿਣ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ 'ਗੁਰੂ ਮਾਰੀ ਸਰਹਿੰਦ' ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਮ ਲੋਕੀਂ ਵੀ ਡਰੇ ਸਹਿਮੇ ਰਹਿੰਦੇ ਤੇ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ ਦੱਖਣ ਤੋਂ ਤੁਰਨ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣੀ ਸੀ, ਇਕ ਅਣਜਾਣਾ ਡਰ ਹਰ ਪਾਸੇ ਪਸਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਆਪ ਵਜੀਰ ਖਾਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਪਰੋਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੀ ਡੀਂਗਾਂ ਕਿਉਂ ਨਾ ਮਾਰ ਲਵੇ, ਪਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਪਾਪੀ ਕੇ ਮਾਰਨ ਕੇ ਪਾਪ ਮਹਾਂਬਲੀ ਹੈ' ਠੀਕ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਸਮਾਣੇ, ਸਫੌਰੇ, ਸੋਨੀਪਤ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਜਿੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਸੁਣ ਕੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਅੰਦਰ ਸੜਦਾ-ਭੁੱਜਦਾ ਰਿਹਾ। ਹਰ ਸਮੇਂ ਇਕ ਆਤੰਕ ਜਿਹਾ ਸਰਹਿੰਦ 'ਪਰ ਛਾਇਆ ਰਹਿੰਦਾ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਮੁਹੰਮਦ ਲਤੀਫ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੱਧੀ-ਅੱਧੀ ਰਾਤਾਂ ਵਜੀਰ ਖਾਨ ਨੀਂਦਰ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਬੁੜਬੁੜਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, "ਬੰਦਾ ਆਇਆ, ਬੰਦਾ ਆਇਆ।" ਇਹੋ ਹਾਲ ਸੁੱਚਾ ਨੰਦ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਦਰਬਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਸੀ।

ਮਾਲਵੇ ਤੇ ਮਾਝੇ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਹਰ ਪਾਸਿਓਂ ਆਏ ਖ਼ਾਲਸੇ ਦੇ ਮਿਲਣ ਉਪਰੰਤ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਬੜੇ ਹੀ ਠਰੰਮੇ ਨਾਲ ਤਿਆਰੀਆਂ ਅਰੰਭ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰਦੇਵ ਪਿਤਾ ਦੇ ਚਲਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਖ਼ਾਲਸੇ ਦਾ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਇਕੱਠ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਐਸਾ ਮੌਕਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਥ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਅਗਵਾਈ ਤੇ ਕਿਸੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਹੁ-ਰੀਤਾਂ ਤੈਅ ਕਰਨੀਆਂ ਸਨ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਹੁਕਮ, ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਸਰਬ-ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣੇ ਸਨ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਆਪ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹੀ ਮੌਕਾ ਸੀ ਜਦ ਕਿ ਪੰਥ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਮਕਸਦ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਸਰਹਿੰਦ 'ਪਰ ਚੜ੍ਹਾਈ ਇਕ ਐਸਾ ਮਕਸਦ ਸੀ ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਸਾਂਝਾ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਥ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਕਰਨ ਦਾ, ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਿਆਂ ਲਈ ਨਵੀਂ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਸਦਾ ਲਈ ਪੰਥ ਨੇ ਸ਼ਬਦ-ਗੁਰੂ ਤੇ ਯੋਗ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਵਿਚਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਤੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਵੀ ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਹਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਮਲਾਲ ਨਾ ਰਹਿ ਜਾਏ।

ਇਸ ਲਈ ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਛੋਜ ਨੂੰ ਲਾਮਬੰਦ ਕੀਤਾ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਸਤਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਬਣਾਈ ਗਈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਜੀਰ ਖਾਨ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਕੋਲ ਉਸ ਵੇਲੇ ੧੫ ਹਜ਼ਾਰ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਛੋਜ ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਤੋਂ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਗਾਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਦੇ-ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਤਕਰੀਬਨ ੩੫-੪੦ ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਛੋਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਾਦਾਦ ਵਿਚ ਘੜੇ, ਹਾਥੀ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ੫੨ ਤੋਂਹਾਂ ਵੀ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕੋਲ ਤਕਰੀਬਨ ੧੦ ਹਜ਼ਾਰ ਸਿੱਖ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਐਨ ਜੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਧਾਰਵੀ ਤੇ ਲੁਟੇਰੇ ਮੈਦਾਨ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਗਏ।

ਯੁੱਧ-ਕਲਾ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਜੋ ਇਸ ਜੰਗ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਜਮਾਂਦਰੂ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ

ਪਹਿਲਾ ਵੱਡਾ ਯੁੱਧ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ। ਨਾਂਦੇੜ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਤਕ ਦੇ ਸਫਰ ਵਿਚ ਹੋਏ ਟਾਕਰੇ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਯੁੱਧ ਦੇ ਮਿਆਰ ਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸਮਾਣਾ ਤੇ ਸਫੌਰਾ ਦੀ ਫਤਹਿ ਬੇਸ਼ਕ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਸਵੈ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ ਸੀ ਪਰ ਹਾਲੇ ਤਕ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਿਆਰ ਦਾ ਸੈਨਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਟੱਕਰਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਵੱਖਰੀ ਸੀ, ਇਥੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸੀ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਮ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਲਮ ਮੁਗਲਾਂ ਵਿਚ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਠੀ-ਭਰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੈਨਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨਾਂਹ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਜੋ ਆਪਣੇ ਬਾਹੁਬਲ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਧਾਰਨ ਸ਼ਸਤਰਾਂ ਤੇ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਘੋੜਿਆਂ ਤੇ ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਵਧੀਆ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸ਼ਸਤਰਾਂ, ਤੌਪਾਂ, ਹਾਬੀਆਂ ਤੇ ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਅਮੁੱਕ ਭੰਡਾਰ ਨਾਲ। ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸੀ ਧਰਮ ਤੇ ਅਧਰਮ ਵਿਚ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸੀ ਹੁਣੋ-ਹੁਣੇ ਸਿੰਘ ਸਜੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕਦੇ ਕੋਈ ਯੁੱਧ ਨਾ ਹਾਰਨ ਵਾਲੇ ਵਜੀਰ ਖਾਨ ਵਿਚ ਜਿਸ ਦੀ ਸੈਨਿਕ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਤੇ ਸਟੀਕ ਅਗਵਾਈ ਦਾ ਲੋਹਾ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਮੰਨਦੀ ਸੀ।

੧੨ ਮਈ ੧੭੧੦ ਈ: ਨੂੰ ਖਾਲਸਈ ਫੌਜ ਨੇ ਸਰਹਿੰਦ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵਿੱਥ 'ਤੇ ਚੱਪੜਚਿੜੀ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸੈਦਾਨ ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਲਾਇਆ। ਇਸ ਸੈਦਾਨ ਦੇ ਲਗੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਬਿਰਛਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਇਕ ਛੋਟੀ ਛੰਭ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਟਿੱਬਾ ਵੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਜੀਰ ਖਾਨ ਨੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਇਕ ਸੈਨਾਪਤੀ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਭਾਰੀ ਭੁੱਲ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਹੀ ਭਾਂਪ ਲਿਆ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਛੰਭ ਅਤੇ ਟਿੱਬੇ ਨੂੰ ਯੁੱਧ ਸਮੇਂ ਸੈਨਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਦਰ ਬਣਾਇਆ। ਇਹ ਵਾਕਈ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸੈਨਾਵਾਂ ਸਿਰਫ ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਮਾਤ ਖਾ ਗਈਆਂ। ਜੰਗਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਬੂੰਦ ਪਾਣੀ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਤੇ ਟਿੱਬਾ ਆਪਣੀ ਉਚਾਈ ਕਾਰਨ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਸੈਨਾਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਸੈਨਾ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ ਸਪਾਟ ਸੈਦਾਨ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਸੀ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਵੇਂ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਤਾਦਾਦ ਦੱਸੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਵਜੀਰ ਖਾਨ ਕੋਲ ਤਾਕਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਬੜੇ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਾਇਆ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੈਨਿਕ ਦਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਵਜੀਰ ਖਾਨ ਦੀ ਦੂਜੀ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਰਹਿੰਦ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਸਿੱਖ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਖਾਲਸਈ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਹਰ ਕਦਮ ਦੀ ਖਬਰ ਉਸ ਦੇ ਸੂਹੀਏ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਯੁੱਧ-ਕਲਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਰੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਹਮਲਾਵਰ ਕੋਲ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਦੋ ਰਸਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ-ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਜਿੱਤ ਲਵੇ ਤੇ ਦੂਜਾ, ਉਸ ਦਾ ਪਾਸਾ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵੀ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੁੜ ਉਸ ਕੋਲ ਬਚਾਅ ਦਾ ਰਸਤਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਬਚਾਅ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਦੂਜਾ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਵਜੀਰ ਖਾਨ ਨੇ ਬਚਾਅ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ ਤੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਹਮਲਾਵਰ ਨੀਤੀ। ਐਸਾ ਫੈਸਲਾ ਇਕ ਬੇਧੜ ਜਮਾਂਦਰੂ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਵਾਲਾ ਸੈਨਾਪਤੀ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸਈ ਫੌਜ ਦਾ ਬੜਾ ਹੀ ਸੂਖਮ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰ ਕੇ ਸੈਨਾ ਦੀ ਵਿਉਤ ਬਣਾਈ ਤੇ ਫੌਜ ਨੂੰ ਚਾਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਗਾਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭਾਈ ਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ ਮੜੈਲ ਤੇ ਦੁਆਬੀਏ ਸਿੰਘ, ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਮਲੇਰਕੋਟਲਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭਾਈ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤੈਨਾਤ ਕੀਤਾ। ਤੀਸਰੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਚਕਾਰ ਭਾਈ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕਮਾਨ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹੋਰ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਆਏ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਦਸਤਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡੀ ਤਾਦਾਦ ਧਾੜਵੀਆਂ ਤੇ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਦੀ ਸੀ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੰਡਾ ਮੱਲ (ਸੁੱਚਾ ਨੰਦ ਦਾ ਭਤੀਜਾ) ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਆਏ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਜੇਕਰ ਉਹ ਭੱਜਣਾ ਚਾਹੁੰਣ ਤਾਂ ਵੀ ਕਾਮਯਾਬ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ। ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਰਾਤ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਵਿਉਤ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਇਕ ਛੋਟਾ ਦਸਤਾ ਕਈ ਵਾਰੀ ਜੈਕਾਰੇ ਗਜ਼ਾਊਂਦਾ ਹੋਇਆ ਵਜੀਰ ਖਾਨ ਦੀ ਫੌਜ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਇਹ ਹਮਲਾ ਬੇਵਜ਼ਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਕੱਚੀ ਨੀਂਦਰੇ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਜਗਾ ਕੇ ਜੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਥਕਾ ਦੇਣ ਦੀ ਅਚੂਕ ਨੀਤੀ ਸੀ। ਚੌਥੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂ ਦਸਤੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਕਟ ਸੈਨਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਟਿੱਬੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਦਰ ਬਣਾਇਆ।

ਵਜੀਰ ਖਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਜੜਵਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੂੰਹ ਸਿੱਖ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਸੀ। ਇਹ ਵਜੀਰ ਖਾਨ ਦੀ ਤੀਜੀ ਵੱਡੀ ਗੱਲਤੀ ਸੀ। ਸਾਰੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਇੱਕੋ ਪਾਸੇ ਜੜ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਸਿੱਖ ਉਸ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਂਦੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸਿਓਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੇ ਤੋਪਾਂ ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਦੋ ਪਾਸੇ ਹੁੰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨਨ ਦੋ ਤਰਫਾ ਮਾਰ ਤੋਂ ਬੜਾ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਕੋਲ 200 ਹਾਥੀ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਦੀਵਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮਝਣ ਲੱਗਾ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਰਹਿੰਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਯੁੱਧ ਅਰੰਭ ਹੋਇਆ। ਵਜੀਰ ਖਾਨ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਸਿਪਾਹੀ ਰਾਤ ਦੀ ਕੱਚੀ ਨੀਂਦਰ ਟੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਬਦਹਵਾਸ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਖਾਲਸਈ ਫੌਜ ਤਾਜ਼ਾ ਦਮ ਸੀ। ਹਮਲੇ ਲਈ ਹਾਲੇ ਜੈਕਾਰੇ ਹੀ ਗੁੰਜੇ ਸਨ ਕਿ ਵਜੀਰ ਖਾਨ ਦੇ ਤੋਪਚੀਆਂ ਨੇ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹੀ ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਦਾਗ ਦਿੱਤਾ। ਗੋਲੇ ਜੰਜ਼ੀਰੀ ਸਨ ਤੇ ਸਿੱਖ ਫੌਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਸੀ। ਬਹੁਤੇ ਗੋਲੇ ਤਾਂ ਦਰੱਖਤਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਅੜ ਕੇ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਖਾਲਸਈ ਸੈਨਾ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੋਇਆ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਕੁਝ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇਕ ਦਸਤਾ ਇਕ ਉਚੇਚੇ ਕੰਮ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਸਤੇ ਨੇ ਤੋਪਚੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਕੇ ਪਹਿਲੇ ਹੱਲੇ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਕਰ ਲਈਆਂ। ਵਜੀਰ ਖਾਨ ਆਪਣੇ ਇਸ ਗੱਲਤ ਫੈਸਲੇ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲੇ ਹੱਲੇ ਵਿਚ ਹੀ ਮਾਤ ਖਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇਸ ਦਸਤੇ ਨੇ ਹੁਣ ਹਾਥੀਆਂ ਦੀ ਦੀਵਾਰ ਨੂੰ ਤੇੜਨਾ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤਕ ਸਫਲ ਵੀ ਰਹੇ। ਵਜੀਰ ਖਾਨ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਰੱਖਿਅਕ ਦੀਵਾਰ ਤੋੜ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਯੁੱਧ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਦਾ ਹੀ ਕਮਾਲ ਸੀ। ਆਹਮਣੇ-ਸਾਹਮਣੇ ਦਾ ਯੁੱਧ ਬੜਾ ਹੀ ਘਮਾਸਾਨ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਡੁਲ੍ਹਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਲਾਲ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਦੁਪਹਿਰ ਚੜ੍ਹਨ ਤਕ ਗਰਮੀ ਆਪਣੀ ਅਤਿ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਜਾਨਾਂ ਹੂਲ ਕੇ ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਮੁਗਲ ਆਪਣੀ ਤਾਦਾਦ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਭਾਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਠੀਕ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਉਮੀਦ ਮੁਤਾਬਿਕ ਗੰਡਾ ਮੱਲ ਆਪਣੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨਾਲ

ਵਜੀਰ ਖਾਨ ਦੀ ਛੋਜ਼ ਨਾਲ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਤ ਹੁਣ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਬਦਤਰ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਸਤਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨੇ ਮੁਸਕਿਲ ਹੋਰ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਧਾੜਵੀ ਜੋ ਲੁੱਟ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ, ਪਿੜਕ ਗਏ ਤੇ ਮੈਦਾਨ-ਏ-ਜੰਗ ਨੂੰ ਪਿੱਠ ਦਿਖਾ ਕੇ ਭੱਜ ਗਏ। ਸੁਰਜ ਢਲਣ ਲੱਗਾ ਸੀ, ਕਈ ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਲੜਾਕੇ ਭੁੱਖੇ, ਤਿਹਾਏ ਸਨ ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਥੱਕ-ਟੁੱਟ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਬਾਬਾ ਬਿਨੋਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਟਿੱਬੇ 'ਤੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਲ ਆਏ ਤੇ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਯੁੱਧ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਇਕ ਉੱਥੇ ਨਾਵਲਕਾਰ ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਖਾਲਸਾ ਜੀ! ਇਹੋ ਸਮਾਂ ਹੁਣ ਜਿੱਤ ਦਾ ਹੈ, ਹੁਣ ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਪਲਾਂ ਦੀ ਖੇਡ ਬਾਕੀ ਹੈ।" ਇਹ ਵੀ ਯੁੱਧ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਇਕ ਅਟੱਲ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਜੰਗ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀਆਂ ਸੈਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਮੁਮਕਿਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਮਜ਼ੋਰ ਤੇ ਤਾਕਤਵਰ ਵਿਚ ਤਾਂ ਯੁੱਧ ਠਹਿਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਬਰਾਬਰੀ ਵੇਲੇ ਜੇ ਦੂਜੇ ਨਾਲੋਂ ਕੁਝ ਪਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੜ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਜੇਤੂ ਹੈ।

ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭੱਥੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਲਰੀਪਰ ਪਿਤਾ ਦਾ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੋਇਆ ਇਕ ਤੀਰ ਕੱਢ ਕੇ ਵਜੀਰ ਖਾਨ ਦੀ ਸੈਨਾ ਵੱਲ ਚਲਾਇਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਰਸਤਾ ਬਣਾਇਆ। ਨਾਲ ਹੀ ਬਚੀ ਸੰਕਟ ਸੈਨਾ ਲੈ ਕੇ ਮੈਦਾਨ-ਏ-ਜੰਗ ਵਿਚ ਆ ਗਏ। ਇਹ ਵਾਕਈ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਦਾਨ-ਏ-ਜੰਗ ਵਿਚ ਕਿਸ ਵੇਲੇ ਕਿੱਥੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਜੀਰ ਖਾਨ ਆਪਣੀ ਸੈਨਾ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪ ਹਾਥੀ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਲੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੈਨਾ ਜੰਗ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵੇਖ ਕੇ ਆਪ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਖਾਲਸਈ ਛੋਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ 'ਬੰਦਾ ਆਇਆ, ਬੰਦਾ ਆਇਆ' ਦੀਆਂ ਧੁੰਮਾਂ ਪੈ ਗਈਆਂ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਤਕ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਮੁਗਲ ਸੈਨਾ ਲਈ ਇਕ ਖੌਫ਼, ਇਕ ਆਤੰਕ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। 'ਬੰਦਾ ਆਇਆ' ਦਾ ਹਉਆ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹਾਰਦੀ ਛੋਜ਼ ਨੂੰ ਜਿਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਤੇ ਕਿਸੇ ਜਿੱਤ ਦੀ ਛੋਜ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਢੀ ਸੀ ਤੇ ਹੋਇਆ ਵੀ ਠੀਕ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ। ਖਾਲਸਈ ਛੋਜ਼ ਬਹੁਤ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿਚ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਮੁਗਲ ਸਿਪਾਹੀ ਪਿਛਾਂਹ ਹਟਣ ਲੱਗੇ। ਵਜੀਰ ਖਾਨ ਦਾ ਪੱਤਰ ਸਮੁੰਦ ਖਾਨ ਤੇ ਸਿਪਾਹ ਸਲਾਰ ਅਬਦੁਲ ਸਮਦ ਮਾਰੇ ਗਏ ਤੇ ਅੰਤ ਭਾਈ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘੋੜੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ, ਹਾਥੀ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਵਜੀਰ ਖਾਨ ਦਾ ਸਿਰ ਵੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਮਾਸੂਮ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਜੀਰ ਖਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਰਦਿਆਂ ਹੀ ਬਚੀ ਮੁਗਲ ਛੋਜ਼ ਭੱਲੋਤੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਵਿਚ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋਈ ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਫੈਸਲਾਕੁਨ ਜਿੱਤ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਰਹੀ ਤੇ ਜਾਲਮ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਕਰਾਰੀ ਸੱਟ ਵੱਜੀ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਛੋਜ਼ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜੰਗ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਯੁੱਧ ਨੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਿਆਂ ਲਈ ਸੈਨਿਕ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੇ ਅਮਿਟ ਪੂਰਨੇ ਪਾਏ। ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਸੈਨਾਪਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰੀ ਮੁੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ। ਅਕਸਰ ਜਿੱਤ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਸੈਨਾਵਾਂ ਸਭਿਆਤਾ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਲੰਘ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ ਦਾ ਗਵਾਹ ਹੈ। ਪਰ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਸਿੱਖ ਛੋਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰਦੇਵ ਪਿਤਾ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਾਬਤੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਖਾਲਸਈ ਸੈਨਾ ਨੂੰ ਸਰਹਿੰਦ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ।

ਉਸ ਦਿਨ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਇਕ ਔਖੀ ਪ੍ਰੇਖਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਅਜ਼ਮਾਇਆ ਸੀ। ਖਾਲਸਈ ਸੈਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਆਗੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆਗੂ ਦੀ ਹੁਕਮ ਅਦੂਲੀ ਦਾ ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸੋ ਆਮ ਫੌਜਾਂ ਵਾਂਗ ਆਪ-ਮੁਹਾਰੀ ਹੋ ਕੇ ਲੁੱਟ-ਮਾਰ ਕਰਨ ਵੱਲ ਨਾ ਝੁਕ ਕੇ ਇਸ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਖਾਸ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾਈ। ਪਰ ਉਸ ਦਿਨ ਖਾਲਸਈ ਫੌਜ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਿਦਕ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਈ ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਥੇਦਾਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਇਕ ਨਵੀਂ ਮਿਸਾਲ ਵੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ। ਹੁਣ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ ਕਿ ਵਾਕਈ ਖਾਲਸਾ ਬਿਖਰੇਗਾ ਨਹੀਂ। ਪੰਥ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿਚ ਜਿਊਣ ਦਾ ਢੰਗ ਸਿਖ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਉੱਪਰ ਉਸ ਨੇ ਹੁਣ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਭਵਿੱਖ ਬਤੀਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਵਾਕਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਇੱਕਜੁਟ ਕਰਨ ਤੇ ਸਰਹਿੰਦ ਜੈਸੀ ਛਤਿਹ ਤੋਂ ਕੌਮ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਹਾਦਰ ਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਗੁਰਦੇਵ ਪਿਤਾ ਦੀ ਬਹੁਮੁੱਲੀ ਚੋਣ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸਫਲਤਾ ਸੀ। ਖਾਲਸਈ ਸੈਨਾ ਸਰਹਿੰਦ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਈ। ਸੁੱਚਾ ਨੰਦ ਸਹਿਤ ਹੋਰ ਦੋਖੀਆਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਲੇਕਿਨ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਹੁਕਮ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਏ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਗਲ ਅਫਸਰਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਹਿਲ ਤੇ ਘਰ ਢਾਏ ਗਏ ਜੋ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਛਤਹਿ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਕਈ ਹੋਰ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰ ਕੀਤਾ। ਮੁਖਲਿਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਬਦਲ ਕੇ 'ਲੋਹਗੜ੍ਹ' ਰੱਖਿਆ। ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਛਤਹਿ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਤੇ ਲੋਹਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਸਦਰ ਰਾਜਪਾਨੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਹਸਤੀ ਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਖਾਲਸਈ ਸਿੱਕਾ ਢਾਲਿਆ। ਇਹ ਗੱਲ ਪਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਛਤਹਿ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਛਤਹਿ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਹਾਦਰ ਇਕ ਸੱਚੇ ਸਿੱਖ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਗੁਰੂ-ਚਰਨਾਂ 'ਪਰ ਹੀ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਕਿਆਂ 'ਪਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਹ ਸਿੱਕਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਢਾਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਕਿਆਂ 'ਪਰ ਉੱਕਰੀ ਹੋਈ ਬਿਬਾਰਤ ਸੀ:

**ਸਿੱਕਾ ਜ਼ਦ ਬਰ ਹਰ ਦੋ ਆਲਮ ਤੇਗਿ ਨਾਨਕ ਵਾਹਿਦ ਅਸਤ
ਫਤਿਹ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿ-ਸਾਹਾਨ ਫ਼ਜ਼ਲਿ ਸੱਚਾ ਸਾਹਿਬ ਅਸਤ।**

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਗਜ਼-ਪੱਤਰਾਂ ਲਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਖਾਲਸਈ ਮੋਹਰ ਵੀ ਢਾਲੀ ਗਈ ਤੇ ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਛਤਹਿ ਤੋਂ ਨਵਾਂ ਸੰਮਤ ਵੀ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਛਤਹਿ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯੁੱਧ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸਾਫ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਵੰਗਾਰ ਸਨ ਕਿ ਸਿੱਖ ਜ਼਼਼ਲਮਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਗੇ, ਗਊਆਂ ਵਾਂਗ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਸਰਕਾਰ ਚੌਕੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋ ਗਈ, ਪਲਟਵਾਰ ਵੀ ਕੀਤੇ ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਹਥਿਆਰ ਤੇ ਲੜਾਕਿਆਂ ਦੀ ਤਾਦਾਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ

ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ। ਇਹ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਹਾਲੇ ਜੰਗੀ ਸਿਖਲਾਈ ਤੇ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੰਗਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਹੀ ਰਹੇ, ਹਾਂ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਾਜਣਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਸਰਕਾਰੀ (ਇਸਲਾਮੀ) ਖੌਫ਼ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਸਾਫ਼ ਨਜ਼ਰ ਆਈ। ਸੰਨ ੧੭੦੪ ਈ: ਦਾ ਮਿਲਿਆ-ਜੁਲਿਆ ਹਮਲਾ ਇਸੇ ਦਾ ਲਖਾਇਕ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ ਇਖਲਾਕੀ (ਧਾਰਮਿਕ) ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੋ ਟੁਕ ਜੇਤੂ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਲਈ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਖਿੰਡ ਕੇ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਹ ਅਜਿੱਤ ਸਨ। ਪਰ ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਛਤਿਹ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਕਰਾਰੀ ਸੱਟ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਹੌਰ ਤਕ ਸਰਹਿੰਦ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸੂਬਾ ਸੀ ਜੋ ਇਕ ਦਿਨ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਨੇਸਤੋਨਾਬੂਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਗਾਹ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਸਨ ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਖਿਆਤ ਅਥਵਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਫਤਹਿ ਉਦੋਂ ਤਕ ਅਜਿੱਤ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਾਲਮ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਉੱਪਰ ਇਕ ਨਵਨਿਯੁਕਤ ਜਰਨੈਲ ਦੀ ਫਤਹਿ ਸੀ ਜੋ ਹਾਲੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਕ ਕਿਸੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਸੰਗਦਾ ਸੀ। ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਜਿੱਤ ਅਤਿਅੰਤ ਜ਼ਾਲਮ ਹਕੂਮਤ 'ਤੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਜਿੱਤ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਇਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੀ ਜਿੱਤ ਵੀ ਸੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਮੁਗਲ ਸਰਕਾਰ ਬੌਖਲਾ ਗਈ। ਪਰ ਹਾਲੇ ਉਹ ਕੁਝ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦੀ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਮੁਹਿਮ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਉੱਤਰੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਫੈਲਣ ਲੱਗੀ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਛੱਤਰ-ਛਾਇਆ ਹੇਠ ਫੁਲੇ ਫਲੇ ਪੁਰਾਤਨ ਭਾਰਤੀ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਨਿਜ਼ਾਮ 'ਤੇ ਕਰਾਰੀ ਸੱਟ ਮਾਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹੋਂ ਖਤਮ ਕਰ, ਕਿਰਤੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਾਇਆ। ਇਸ ਮੁਹਿਮ ਦਾ ਟੂਕ ਮਾਤਰ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਇਥੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਪੂਰਨ ਬਿਉਰੇ ਲਈ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਲੇਖ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਪਰ ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਫਤਹਿ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀਆਂ ਮੁਹਿਮਾਂ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚੁਨੌਤੀ ਬਣ ਗਈਆਂ। ਸਰਕਾਰ ਹੱਥ ਪੇ ਕੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪੈ ਗਈ ਤੇ ਅਖੀਰ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ ਦੀ ਗੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਨ ੧੭੧੫ ਈ: ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰ ਕਰਕੇ ਲੱਗਭਗ ੨੫੦ ਸਿੰਘਾਂ ਸਮੇਤ ਜੂਨ ੧੭੧੬ ਈ: ਵਿਚ ਬੜੇ ਤਸੀਹਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਬਿਤਾਂਤ ਵੀ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਪ੍ਰਕਰਣ ਹੈ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਲਾਸਾਨੀ ਕਾਂਡ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ ਮੁਗਲਾਂ ਨੇ ਜਿਸਮਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਜੋ ਇਤਿਹਾਸ ਉਹ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਗਏ ਉਹ ਅਮਿਟ ਸੀ। ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਐਸੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਗਵਾਈ ਕੌਮ ਨੂੰ ਨਾ ਮਿਲਦੀ ਤਾਂ ਨਿਸਚੈ ਹੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮਾਰਕਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਥੇਦਾਰ ਹੀ ਐਸਾ ਬੇਜੜ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਅਗਾਂਹ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ੨੦-੮੦ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਥ ਨੇ ਜਿਤਨੇ ਔਖੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਜੋ ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਉਸ ਦੇ ਪੂਰਨੇ ਆਪ ਕਲਗੀਧਰ ਪਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਥਾਪੇ ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਹੀ ਪਾਏ ਸਨ। ਰੂਹਾਨੀ ਤਾਕਤ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਆਪ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਰਹੁ-ਰੀਤਾਂ, ਸੰਗਠਨ ਤੇ ਜ਼ਾਲਮ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਤੀਬਰ ਇੱਛਾ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਸਾਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਸਰਹਿੰਦ ਪਹਿਲਾ ਵੱਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਸੀ, ਜਿਸ

ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਹਮਲਾਵਰ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾ ਕੇ ਜਿੱਤਿਆ ਸੀ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਮਾਸੂਮ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦੇ ਦੋਖੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਜਿੱਤ ਨੇ ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਅਜਿੱਤ ਹੋਣ ਦੀ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਯੁੱਧ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਹੋਰ ਵੀ ਬੜੀ ਬਹਾਦਰੀ ਤੇ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਲੜੇ ਤੇ ਜਿੱਤੇ ਗਏ ਪਰ ਸਰਹਿੰਦ ਦਾ ਇਹ ਯੁੱਧ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ-ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਅਮਰ ਕਰ ਗਿਆ। ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਜਿੱਤ ਨੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਜਿੱਤ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕਦੇ ਨਾ ਹਾਰਨ ਵਾਲੀ ਸਪਿਰਿਟ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰੀ ਫਿਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ।

(ਮਈ 2010 ਦੇ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ)

ਦੋ-ਸਾਲਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ) ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ, ਇਤਿਹਾਸ, ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਦੋ-ਸਾਲਾ ਕੋਰਸ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮੀਡੀਅਮ ਵਿਚ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੋਰਸ ਦੇ ਸਲੇਬਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਮੁਫ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

- * ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 16 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਹਰ ਧਰਮ, ਹਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਘਰ ਬੈਠੇ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਕੋਰਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- * ਦਾਖਲਾ ਫੀਸ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ 100/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ 30 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਜਾਂ 20 ਪੈਂਡ (ਯੂ.ਕੇ.) ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿਚ 1500/- ਮੌਲੀ ਰੁਪਏ ਹੈ, ਜੋ ਸਕੱਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਾਮ ਪੁਰ ਭੇਜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- * ਪਹਿਲਾ, ਦੂਜਾ ਤੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 5100/-, 4100/- ਤੇ 3100/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ 80% ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੰਬਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਵੀ 1100/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਲਈ ਪਤਾ,

ਇੰਚਾਰਜ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ,

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ) ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ।

ਫੋਨ: 0183-2553962, 2553956-59, ਐਕਸ: 322, ਫੈਸਕ: 0183-2553919

E-mail: sikhstudiescc@gmail.com Web: www.pvcsgrpc.org

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਖਬਰਨਾਮਾ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਆਲਮਗੀਰ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ
ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਸੰਗਤ ਅਰਪਣ

ਭਾਈ ਨਿਗਾਹੀਆ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿਚ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ
-ਭਾਈ ਲੌਂਗੋਵਾਲ

ਲੁਧਿਆਣਾ - ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਛਰਨ-ਛੋਹ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਆਲਮਗੀਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਅੱਜ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੁੰਜ ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਅਰਪਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਤਨ, ਮਨ ਤੇ ਧਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸੁੰਦਰ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਕੇ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਸਫਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਬਾਬਾ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਈ ਨਿਗਾਹੀਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਛੋਟੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿਚ ਲਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤੁਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਆ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਸੋਝੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਤਿ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਾਬਾ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਕਾਰਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਬਾਬਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਨਾਮ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਜਪ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਆਲਮਗੀਰ ਤੇ ਸ. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਲ੍ਹਾ, ਬਾਬਾ ਹਰਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਰਸੇਵਾ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਟੇਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਭਾਈ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੋਟੀਆਂ ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਭਾਗ ਲਿਆ।

ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅੰਤਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ, ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ, ਸ. ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਾਲੀ, ਬੀਬੀ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸ. ਕੰਵਲਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਠੇਕੇਦਾਰ, ਸ. ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੇ ਸ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਸ. ਮਹੇਸ਼ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰੋਆ, ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਸ. ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੋਖੀ, ਸ. ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਡੰਗ, ਸ. ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਸੰਗੋਵਾਲ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

੯ ਅਧੈਲ

**ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ 'ਚ ਲਏ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲੇ
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਸਾਮ ਦੇ ਪਿੰਡ ਛਾਪਰਮੁਖ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਲਈ 10
ਲੱਖ ਦੀ ਦੇਵੇਗੀ ਸਹਾਇਤਾ- ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ**

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਕਾਬ ਗੰਜ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਲਿਟਰੇਚਰ ਹਾਊਸ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਸੰਗਰੂਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੱਜ ਇਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕਿਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੫੦ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਵੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਰਤੀ ਭਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਛਾਪਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਸਾਮ 'ਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਛਾਪਰਮੁਖ 'ਚ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ੧੦ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਸਥਿਤ ਭਾਈ ਜੋਗ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਧਾਰਮਿਕ ਸਕੂਲ 'ਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀਰਤਨ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਹਰਮੌਨੀਆਮ ਦੇਣ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਕੱਤਰਤਾ 'ਚ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੫੦ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਚੋਣਵੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਰਤੀ ਭਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤ ਤੱਕ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਛਾਪਿਆ ਧਾਰਮਿਕ ਸਾਹਿਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਕਾਬ ਗੰਜ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲਿਟਰੇਚਰ ਹਾਊਸ ਸਥਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੫੦ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਦਿਆਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਡੀਸਦੀ ਰਿਆਇਤੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਵਰਲਡ ਪੰਜਾਬੀ ਸੈਂਟਰ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਇਕ-ਇਕ ਕਾਪੀ ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਕਲੀਗਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਮੌਰ ਗਾਊ (ਮਹਾਰਾਸਟਰ) ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਪਿਪਲਾਨੀ ਭੋਪਾਲ (ਮੱਧਪ੍ਰਦੇਸ਼) 'ਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗਤਕਾ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ 'ਗਤਕਾ ਕਿੱਟਾਂ' ਦੇਣ ਅਤੇ ਪੁਲਵਾਮਾ 'ਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ੧ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੫੦ ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਉਤਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਅਗਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੀ ੨੦ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬੇਰ ਸਾਹਿਬ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਪੀ ਵਿਖੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਸੰਤ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵੀ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਇਕੱਤਰਤਾ 'ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਗਮਾਂ ਬਾਰੇ ਸਭ ਦੀ ਰਾਇ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਅੰਡਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਲਵਾਨ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸ. ਸੁਖਵਰਸ਼ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ, ਸ. ਰਾਮਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਹਿਣੀਵਾਲ, ਸ. ਪਿੜਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਸ. ਤੇਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ, ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਪੀਆਣਾ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌੜਾਸਿੰਘਾ ਤੇ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੀ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰੋਆ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਏ., ਮੈਨੋਜਰ ਮਨਪੀਤ ਸਿੰਘ ਭਲਵਾਨ, ਸ. ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਠਰੂ, ਸ. ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੰਗਾਲ, ਸ. ਪਿੜਪਾਲ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

੧੮ ਅਕਤੂਬਰ

ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ-ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਮੇਰਠ-ਕਰਨਾਲ ਹਾਈਵੇ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲੀ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਸਿੱਖ ਨੌਜਾਨ ਟਰੱਕ ਚਾਲਕ ਦੀ ਦਾਹੜੀ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਉਣ ਦੀ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦਫਤਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦਾ ਕੋਝਾ ਯਤਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਕਸਰ ਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਘਟਨਾ ਦੌਰਾਨ ਜੇਕਰ ਸਿੱਖ ਟਰੱਕ ਚਾਲਕ ਦੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਕੇ। ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਯੂ.ਪੀ. ਸਰਕਾਰ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵੇ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਜਸਮਸ਼ੇਦਾਤੁਰ ਵਿਚ ਇਕ ਮਾਡਲ ਸਕੂਲ ਵੱਲੋਂ ਗਿਆਰੂਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਮੰਦਭਾਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਸਤਾਰ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ। ਇਸ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜਾਣਬੁਝ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

੧੧ ਅਕਤੂਬਰ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਮੂਲ ਮੰਤਰ 'ਤੇ ਨਾਚ ਦੀ ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਨਿੰਦਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸਾਉਥ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਚਿਲੀ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਸੈਨਟੋਨੀਆਗੇ ਵਿਖੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਨਾਥ ਕੋਵਿੰਦ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਪਾਵਨ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਮੂਲ ਮੰਤਰ ਦੇ ਗਾਇਨ 'ਤੇ ਨਿੱਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਪੇਜ 'ਤੇ ਪਾਈ ਗਈ ਇਸ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਮਗਰੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਦਭਾਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੂਲ ਮੰਤਰ ਅਤੇ ਜਪੂਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਾਵਨ ਗੁਰਬਾਣੀ

ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਉੜੀ ਦੇ ਗਾਇਨ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿੱਤ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ, ਰਵਾਇਤਾਂ, ਮਰਯਾਦਾ ਤੇ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪੁੱਜੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮਾਨਯੋਗ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਪੇਜ 'ਤੇ ਪਾ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਨੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਗਾਇਨ 'ਤੇ ਨਾਚ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖ ਮਰਯਾਦਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ੨ ਅਧੈਲ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਵਿਰਾਸਤੀ ਸਬ ਕਮੇਟੀ ਗਠਿਤ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗਵਾਲ ਨੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਵਿਰਾਸਤੀ ਯਾਦਗਾਰਾਂ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਰੱਖਤਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਵਿਰਾਸਤੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਲੌਗਵਾਲ ਨੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਵਿਨਾਸ਼ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ ਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲਕਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰ ਡਾ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ, ਡਾ. ਸੁਲੱਖਣ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਰਾਵਲ ਸਿੰਘ ਆਰਕੀਟੇਕਟ, ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਡਾ. ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਇੰਚਾਰਜ ਸਲਾਰਗੰਜ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਹੈਦਰਾਬਾਦ, ਸ. ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਚੀਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਐਕਸੀਅਨ ਇਮਾਰਤੀ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਰਾਸਤੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਇਮਾਰਤਾਂ ਹੋਣਗੇ। ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸਬ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮੰਤਵ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਅਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਢਾਹ ਕੇ ਨਵੀਂ ਉਸਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਵਿਰਾਸਤੀ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਸਤੂਆਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਰੱਖਤਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ੫ ਅਧੈਲ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕੋੜੀਵਾਲਾ ਘਾਟ ਉਤਰਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ ਵਿਸ਼ਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲਖੀਮਪੁਰ ਖੀਰੀ 'ਚ ਪੈਂਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕੋੜੀਵਾਲਾ ਘਾਟ ਤ੍ਰਿਕੁਨੀਆ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਬਾਬਾ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਾਬਾ ਕਾਲਾ ਸਿੰਘ ਕਾਰਸੇਵਾ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਭਰਵਾਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੱਚਖੰਡ

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਜਨੈਲ ਸਿੰਘ ਕੁਹਾੜਕਾ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ, ਜਦਕਿ ਕਥਾਵਾਚਕ ਗਿਆਨੀ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਪਾਰਾ ਬਾਰੇ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਜਿਥੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪਪੀ ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਸਜਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਗਮਾਂ ਸਮੇਂ ਭਰਵੇਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਅਧੀਲ ਕੀਤੀ, ਉਥੇ ਹੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਪਪੀਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਸਮੇਂ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਪੀ ਵਿਖੇ ਨਵੰਬਰ 2019 ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਪੁੱਜਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਬਾਬਾ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਾਬਾ ਕਾਲਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਯੂ.ਪੀ. ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਾਪੜ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਭਾਈ ਬਿੰਜਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਭਾਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਕਵੀਸ਼ਰ ਭਾਈ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਭਾਈ ਕਰਮ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਗੁਰ-ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਹੋਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ 9੬੧ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਬਾ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਪੀਲੀਭੀਤ ਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਸਿਆਮ ਸਿੰਘ ਰੀਠਾ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਤੂ ਸਾਹਿਬ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ੴ ਅਖੈਲ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੱਥਰ ਸਾਹਿਬ ਲੇਹ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਮਤਮ ਕਰਨ

ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਲਿਆ ਸਮਝ ਨੋਟਿਸ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੱਥਰ ਸਾਹਿਬ ਲੇਹ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ

-ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੱਥਰ ਸਾਹਿਬ ਲੇਹ ਵਿਖੇ ਰੈਨੋਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਦੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੱਖਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਛੇੜਛਾੜ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਵਿਚ ਮੋਹਰੀ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਣਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕੌਮ ਅੰਦਰ ਰੋਸ ਤੇ ਰੋਹ ਵਧੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਮਾਨਯੋਗ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਤੇ ਛੋਜ ਮੁਖੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਤੁਰੰਤ ਦੱਖਲ ਦੇਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਰ ਮਨੁੱਖੀ ਵੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੱਥਰ ਸਾਹਿਬ ਲੇਹ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਮੰਗ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਸਥਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੰਗਤੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ ਉਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

੮ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਦੁੱਖ ਭੰਜਨੀ ਬੇਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਪਾਵਨ ਸਰੋਵਰ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਲਿਆ ਸਖਤ ਨੋਟਿਸ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਇਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪਬਲੀਸ਼ਰ ਵੱਲੋਂ ਛਾਪੀ ਗਈ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦੁਖਭੰਜਨੀ ਬੇਰ ਸਾਹਿਬ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਹਾਥੀਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵਿਲਕੋ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ ਮੁੰਬਈ ਵੱਲੋਂ ਛਾਪੀ ਗਈ ਇਕ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦੁਖ ਭੰਜਨੀ ਬੇਰ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਧਾਰਾ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਮੰਨਤ ਮੰਗਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਥੇ ਸਥਿਤ ਪਾਵਨ ਸਰੋਵਰ ਨੂੰ ਵੀ ਝੀਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੂਨ ੧੯੮੪ ਵਿਚ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਹਕੂਮਤ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉਤੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਗਲਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਰਲਗਡ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਝੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਅਤੇ ਮੌਲਿਕਤਾ ਨੂੰ ਛੁਟਿਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਕੋਝੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਜ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਸ਼ਵ ਲਈ ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸਰੋਤ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਸਰਵਣ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰੰਤੂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਜਾਣਬੁਝ ਕੇ ਇਸ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਤਾ ਨੂੰ ਤੋੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੀ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ 'ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ' ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਾਵਨ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਗਲਤ ਛਪਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਮੰਦਭਾਗ ਆਖਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇਕ ਜੁੰਮੇਵਾਰ ਵਾਲੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਤੋੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਅੰਦਰ ਰੋਸ ਤੇ ਰੋਹ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਰਨੀਆਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

੧੨ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਸਾਕਾ ਜ਼ਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅਰਦਾਸ ਸਮਾਗਮ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ੧੩ ਅਪ੍ਰੈਲ ੧੯੯੯ ਨੂੰ ਜ਼ਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੇ ਸਾਕੇ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ

ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਅਰਦਾਸ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਅਰਦਾਸ ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਟਾਫ਼ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਜ਼ਲ੍ਹਾਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੇ ਸਾਕੇ ਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕੁਹਾੜਕਾ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਾਵਨ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਰਵਣ ਕਰਵਾਇਆ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਲ੍ਹਾਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੇ ਖੂਨੀ ਸਾਕੇ ਲਈ ਬਰਤਾਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਖੂਨੀ ਸਾਕਾ ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕ ਸਰਮਨਾਮ ਕਾਰਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਭੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਮਨੁੱਖਤਾ ਮਾਰੂ ਕਾਰੇ ਲਈ ਬਰਤਾਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਅਰਦਾਸ ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲਕਾ, ਸ. ਹਰਜਾਪ ਸਿੰਘ ਸੁਲਤਾਨਵਿੰਡ, ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੇਵਡ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਠ, ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੀ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਝਾਸਿੰਘਾ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਨਪੁਰ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੁਗਾਕੋਹਨਾ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੁਧਿੰਟੈਂਡੰਟ, ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੂਬੀ, ਸ. ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਮੁਖੀ ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ ਸਮੇਤ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਸਟਾਫ਼ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ।

੧੩ ਅਧੈਲ

ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਦਿਆਲਿਆਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਨਿੰਦਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਦਿਆਲਿਆਂ 'ਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਦਿਆਲਿਆ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਇਹ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਫੈਸਲਾ ਸੂਬੇ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਨਾਲੋਂ ਤੋੜਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਇਸ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਅਣਗੋਲਿਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਦਿਆਲਿਆ ਸੰਗਠਨ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਲਿਆਂ 'ਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਮਨਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਸਗੋਂ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਸਬੰਧੀ ਜਨਰਲ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਤਾ

ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਦਵਾਉਣ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

੧੩ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਪਿੱਪਲ ਮਾਜ਼ਰਾ ਵਿਖੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਲੱਗੀ ਅੱਗ 'ਤੇ ਅਫਸੋਸ ਪ੍ਰਗਾਇਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪਿੰਡ ਪਿੱਪਲ ਮਾਜ਼ਰਾ ਵਿਖੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਅਗਨ ਭੇਟ ਹੋਣ ਨੂੰ ਮੰਦਭਾਗਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਅਦਬ ਸਤਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਚੇਤਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਿਭਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਰਮੀ ਦਾ ਮੌਸਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਸਰਕਟ ਸ਼ਾਰਟ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਅਪੀਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰੰਤੂ ਫਿਰ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਰੁਕਣ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੀ ਹੀ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ।

੧੨ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਜਗਨਨਾਥ ਪੁਰੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਦੀਪਤ ਮਹਾਪਤਰਾ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਏ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਜਗਨਨਾਥ ਪੁਰੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ -ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਪਤਰਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਪਹੁੰਚੇ ਜਗਨਨਾਥ ਪੁਰੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਦੀਪਤ ਮਹਾਪਤਰਾ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਗਨਨਾਥ ਪੁਰੀ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਮੱਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਜਲਦ ਹੀ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਗਨਨਾਥ ਪੁਰੀ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਉਥੇ ਸਥਾਪਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਹੀ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਗਨਨਾਥ ਪੁਰੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸ੍ਰੀ ਬੀ.ਕੇ. ਸਾਹੂ, ਸ. ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਾਲ ਹੱਟਸ ਉੜੀਸਾ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਪਤਰਾ ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੇਵਡ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਠ ਤੇ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌੜਾਸਿੰਘਾ ਨੇ ਸਿਰੋਪਾਓ, ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਾਡਲ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਪਤਰਾ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ। ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ

ਬਾਰੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਪਾਸੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਥੋਂ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੂ ਕੇ ਤਾਰੀਫ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਵਾਲ, ਸ. ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੋਮੀ ਤੇ ਸ. ਜਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਇਸੇ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਉੜੀਸਾ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਮੱਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਸਬੰਧੀ ਜਗਨਨਾਥ ਪੁਰੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਤੇ ਉੜੀਸਾ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

੧੯ ਅਧੈਲ

ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ 550ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਰੀ

ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ

ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ- ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ੧੨ ਨਵੰਬਰ ੨੦੧੯ ਨੂੰ ਮਨਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਪ੫੦ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਕੇਂਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬੇਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ, ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਦਲਾਂ ਅਤੇ ਸਭਾ-ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਭਰਵੀਂ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਪਾਰਾ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਸਰਬਸਾਂਝੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੫੦ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਵੀ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਤਰਤਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿਥੇ ੧੨ ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬੇਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੰਡਾਲ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਸਮਾਗਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਥੇ ਹੀ ਦ ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਗਮ ਵੀ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਇਸਤਰੀ ਸੰਮੇਲਨ, ਢਾਢੀ ਦਰਬਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਨਾਮੀ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਗ ਦਰਬਾਰ, ੧੦੧ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਗਮ, ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਮੇਲਨ, ਅੰਤਰ ਧਰਮ ਸੰਵਾਦ ਸੰਮੇਲਨ ਅਦਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਮਾਗਮ ਉਲੀਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ੧੨ ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੱਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਤਾਬਦੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੌਮੀ ਸੈਮੀਨਾਰ, ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ, ਵਿਚਾਰ ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਆਦਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਪਾਰਾ ਤੇ ਜੀਵਨ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪੁਸਤਕਾਂ ਛਪਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਪੇਂਟਿੰਗ ਵਰਕਸ਼ਾਪ, ਧਾਰਮਿਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚਾਰ ਸਮਾਗਮ ਵੀ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਅਤੇ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਬੰਧੀ ਸਟਿੱਕਰ, ਬੈਜ ਆਦਿ ਵੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਚ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਜਾਣਗੇ।

ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਬਾਬਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਚੇਵਾਲ, ਬਾਬਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ, ਸ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕਰਮੂੰਵਾਲਾ, ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਖੜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ, ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਿੱਤ, ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਬਾਬਾ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਰਖੇਵਾਲ, ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ ਇੰਦੋਰ, ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ, ਸ. ਗੁਰਮਤਿ ਸਿੰਘ ਰਾਏਪੁਰ, ਬੀਬੀ ਕਮਲੇਸ ਕੌਰ ਸਾਹਜਹਾਨਪੁਰ, ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕ ਮਤਾ ਸਾਹਿਬ, ਸ. ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਖਨਊ, ਬਾਬਾ ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ ਨਿੱਕੇਘੁਮਣ, ਸ. ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ ਬਿਦਰ, ਸ. ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ, ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਪਕੁਲਪਤੀ ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬਾਬਾ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨਿਰਮਲਾ ਖੁੱਡਾ ਕੁਰਾਲਾ, ਭਾਈ ਰਣਪੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾੜਾ ਸਾਹਿਬ, ਮਹੰਤ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਯਮੁਨਾਨਗਰ, ਸ. ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧਾਮਪੁਰ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਟਾਂਡਾ ਆਦਿ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਸੁਝਾਅ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਸਟੇਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋੜਾਸਿੰਘਾ ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਪੀਂਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਾਇਰੀ ਸੰਗਤ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਬਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਭੂਗੀਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੁਰਸਿੰਘ ਬਿਧੀਚੰਦ ਸੰਪਰਦਾ, ਬਾਬਾ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲਾ, ਬਾਬਾ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਪੇਵਾ, ਸ. ਖੁਸ਼ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ, ਸ. ਸੁਖਵਰਸ਼ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ, ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਵਣਵਾਲਾ, ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਪੀਆਣਾ, ਸ. ਰਾਮਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਹਿਣੀਵਾਲ, ਸ. ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਾਲੀ, ਸ. ਸਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਲੋਹੀਆ, ਸ. ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਜੱਫਰਵਾਲ, ਸ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਡੋਗਰਾਂਵਾਲਾ, ਬੀਬੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਤੁਹੀ, ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਵਾਤ, ਸ. ਸਰਵਨ ਸਿੰਘ ਕੁਲਾਰ, ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬੂਹ, ਸ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਿੰਡਰ, ਸ. ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ, ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰ ਖਾਂ, ਬੀਬੀ ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕਾਲਰਾ, ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਲਿਆਣਾ, ਸ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਫਰਵਾਲ, ਬਾਬਾ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਕਰਨਾਲ, ਬਾਬਾ ਅਮੀਰ ਸਿੰਘ ਜਵੱਦੀ ਟਕਸਾਲ, ਬਾਬਾ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਗਵਾਨ, ਬਾਬਾ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਕੰਬਲੀਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਿਰਮਲ ਕੁਟੀਆ ਜੋਹਲਾ, ਬਾਬਾ ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਬਾ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੈਫੈਸਰ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਬਾਬਾ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਮਧਾਨ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਬਾ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਫਗਵਾੜਾ, ਸ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮਸਤੂਆਣਾ, ਮਾਸਟਰ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਫਰੋਟ, ਬਾਬਾ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਜੰਡ ਸਾਹਿਬ, ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਸੰਪਰਦਾ ਵੱਲੋਂ ਬਾਬਾ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦਮਦਮੀ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ, ਬਾਬਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਲੋਵਾਲ, ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵਾਹਲਾ, ਬਾਬਾ ਘੋਲਾ ਸਿੰਘ ਸਰਹਾਲੀ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਬਾ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ, ਬਾਬਾ ਨਾਗਰ ਸਿੰਘ ਹਰੀਆਂ ਵੇਲਾਂ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਆਲੋਵਾਲ, ਬਾਬਾ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾੜਾ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਬਾ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਰਾਜਿਸਥਾਨ, ਬਾਬਾ ਗੱਜਣ ਸਿੰਘ ਤਰਨਾ ਦਲ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ, ਬਾਬਾ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਾਨਕ ਝੀਰਾ ਬਿਦਰ, ਬਾਬਾ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਪਿਹੇਵਾ, ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਮੱਲੜੀ ਹਰਿਆਣਾ, ਬਾਬਾ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਨਾਨਕਸਰ, ਮਹੰਤ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਗੋਨੇਆਣਾ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਠੱਠਾ, ਬਾਬਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਮੋਹਾਲੀ, ਬਾਬਾ ਰੋਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਰਾਤਾ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਬਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਲਕਪੁਰ, ਬਾਬਾ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮਸਤੂਆਣਾ, ਬਾਬਾ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਤਰਨ ਤਾਰਨ, ਬਾਬਾ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਮਨਿਹਾਲਾ, ਸ. ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧਾਮਪੁਰ, ਬਾਬਾ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲਾ, ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡਾਪਿੰਡ, ਬਾਬਾ ਦਇਆ ਸਿੰਘ, ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ ਸਿੰਘ ਸਭਾ, ਭਾਈ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਿੱਠਾ ਟਿਵਾਣਾ, ਜਥੇਦਾਰ ਦਲਬਾਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਿਸਥਾਨ, ਬਾਬਾ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁਸੇ, ਬਾਬਾ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਰੋਪੜ, ਬਾਬਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ, ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਗੱਜਣ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਦਰਾਜਕੇ, ਬਾਬਾ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਿਰਮਲੇ, ਭਾਈ ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਹਨੁਮਾਨਗੜ੍ਹ, ਬਾਬਾ ਜਸਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਬਖਸ਼ੀਸ ਸਿੰਘ ਮਖੂ, ਭਾਈ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੀ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋੜਸਿੰਘਾ, ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰੋਆ, ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੁਰਾਕੋਹਨਾ, ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਇੰਜ: ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸਕੱਤਰ ਸਿੰਘ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਪੀ.ਏ., ਮੈਨੋਜਰ ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਰਿਆੜ, ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਭਤਾ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ੨੦ ਅਫੈਲ

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ 'ਚ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਥਾਪਿਤ

ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਧੂਰਕੋਟ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਜੋਗੀ ਦਾ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ 'ਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ- ਭਾਈ ਲੌਂਗੋਵਾਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ 'ਚ ਅੱਜ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਧੂਰਕੋਟ ਅਤੇ ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀਸ਼ਰ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਜੋਗੀ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਤਸਵੀਰਾਂ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ, ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਮਾਨ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਨਿਭਾਈ, ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਧੂਰਕੋਟ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਜੋਗੀ ਦੀ ਪੰਥਕ ਦੇਣ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸਰੋਤ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜਿਥੇ ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਧੂਰਕੋਟ ਨੇ ਪਪ ਸਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲੇ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਸੈਂਕੜੇ ਨੌਜ਼ਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ, ਉਥੇ ਹੀ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਰਾਹੀਂ ਵੱਡਮੁੱਲੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਜੋਗੀ ਨੇ ੨੦ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿਚ ਚਿੱਤਰ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੋਹਾਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਭਾਈ ਲੌਂਗੋਵਾਲ

ਨੇ ਗੁਰੂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅੰਦ੍ਰੀਂਗ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਵਿਛੋਆ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਥੇਦਾਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚੂੰਘਾ, ਸ. ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਰਾਈਆਂ ਵਾਲਾ, ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸ. ਸੁਖਵਰਸ਼ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ, ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿਟੇਵੱਡ, ਬਾਬਾ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਧੂਰਕੋਟ, ਬਾਬਾ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ, ਕਵੀਸ਼ਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਐਮ.ਏ., ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੀ, ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਠ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌੜਾਸਿੰਘਾ, ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਇੰਜ: ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਨਪੁਰ, ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਸਕੱਤਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਲੂਝੁਮਣ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਵਾਲ, ਸ. ਕਰਮਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਿਆਮਪੁਰ, ਸ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਮੁਖੀ, ਸ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਏ., ਬਾਬਾ ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਕੀ ਬੇਰ, ਭਾਈ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਸਤ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

੨੨ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਜਦੀ ਸੰਗਤ

ਲਈ ਨਵੀਂ ਸਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੱਖਿਆ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ

ਮਾਤਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਜੀ ਨਿਵਾਸ ਬਣਨ ਨਾਲ ਸੰਗਤੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ

ਹੋਵੇਗਾ ਵਿਸਥਾਰ- ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪਾਪੜਾਂ ਵਾਲੇ ਬਜ਼ਾਰ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਅਕਾਲੀ ਬਾਗ ਵਾਲੀ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੰਗਤ ਨਿਵਾਸ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਥੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੫੦ ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ 'ਮਾਤਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਜੀ ਨਿਵਾਸ' ਉਸਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਰਦਾਸੀਏ ਭਾਈ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਰੰਭਤਾ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ ਅਧਿਆਤਮਕ ਅਸਥਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਇਥੇ ਪੁੱਜਦੀ ਸੰਗਤ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਵਾਂ ਯਾਤਰੀ ਨਿਵਾਸ ਜਲਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਸੰਗਤ ਦੀ ਆਮਦ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਕਿੱਲਤ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਸੰਗਤ ਲਈ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਕਮਰੇ ਉਸਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਥੇ ਨਿਵਾਸ ਬਣਨ ਨਾਲ ਸੰਗਤੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅੰਦ੍ਰੀਂਗ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ, ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿਟੇਵੱਡ, ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸ. ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਰਾਈਆਂ ਵਾਲਾ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੀ, ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਠ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌੜਾਸਿੰਘਾ, ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਇੰਜ: ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ.

ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਨਪੁਰ, ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਸਕੱਤਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ. ਦਰਸਨ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਪੀ.ਏ., ਸ. ਜਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਐਸ.ਡੀ.ਓ., ਸ. ਗੁਰਾ ਸਿੰਘ, ਸ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੁਰਾ, ਸ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ੨੨ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਸੂਚਕ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੰਦਰ ਲਿਖਣ

'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਇਤਰਾਜ਼

ਬੋਰਡ ਵਿਚ ਸੋਧ ਲਈ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ
ਲਿਖਿਆ ਪੱਤਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇ ਅਥਾਰਟੀ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਨਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਈਪਾਸ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸੂਚਕ ਬੋਰਡ ਉੱਪਰ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਰਸਤਾ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੰਦਰ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸਿੱਖ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੋਨ ਮੰਦਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ, ਰਵਾਇਤਾਂ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਇਸ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਿਚ ਰੋਸ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੋਈ ਮੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਭ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਖਾਸਕਰ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਦਰ ਜਿਥੇ ਇਹ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ ਸਥਿਤ ਹੈ ਵਿਖੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਗਹਿਰੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇ ਅਥਾਰਟੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ, ਸਿੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦੀ ਮੌਲਿਕਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਵੀ ਵਿਗਾੜਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬੋਰਡ ਲਗਾਉਣ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਅਗਾਊਂ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੰਦਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਇਹ ਬੋਰਡ ਸਥਾਨਕ ਮਜ਼ੀਠਾ ਰੋਡ ਬਾਈਪਾਸ 'ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

੩੦ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤੁਖਤ ਸਰਿਥ ਵਿੱਖੇ ਹਰ ਬੁੱਧਵਾਰ ਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਦੁਪਤਿੰਤ ੧੨ ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ-ਸੰਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਭਿਲਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤੁਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਖੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਣ ਕਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ ਬਣਨ।

ਕਾਰਵਾਈ
ਬਜਟ ਇਜ਼ਲਾਸ਼

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਵੇਖੋ 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ' ਮਹੀਨਾ ਵੈਸਾਖ (ਅਪ੍ਰੈਲ 2019) ਪੰਨਾ 82

੫) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ,
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦ (ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ)
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	ਦਸਵੰਧ ਦਫਾ ੮੫	੫੦੦੦੦੦੦੦੦
੨	ਦਸਵੰਧ ਦਫਾ ੮੭	੫੬੩੦੦੦੦੦
੩	ਸੁਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ	੩੪੦੦੦੦੦੦
੪	ਵਿਕਰੀ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਸਟਾਕ	੯੦੦੦੦
੫	ਆਮਦਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ	੧੦੦੦੦
੬	ਕਿਰਾਇਆ ਕੁਆਰਟਰ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮਿਸ਼ਨ	੩੦੦੦੦੦
੭	ਜਾਇਦਾਦ ਗੁ: ਪਿੰਡ ਕੰਗਮਾਈ, ਪਿੰਡ ਝੜੀਆਂ, ਗੁ: ਕਪੂਰਗੜ੍ਹ, ਠੱਠਾ ਜੀਗਾ, ਬਦਰਾ ਬਰਨਾਲਾ, ਅਤੇ ਚੀਮਾ ਸੰਗਰੂਰ (ਆਦਿ)	੯੦੦੦੦੦
੮	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ (ਹਰਿਆਣਾ) ਗੁ:ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ ੮੫ ਤੋਂ	੪੨੦੦੦੦੦੦
੯	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ (ਹਰਿਆਣਾ) ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੩੫੦੦੦੦੦੦
੧੦	ਕਿਰਾਇਆ ਕਮਰੇ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੫੦੦੦੦
੧੧	ਗੋਲਕ ਗੁ:ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੨੫੦੦੦
੧੨	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਚੌਥੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਟਰੱਸਟ (ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਵਸੂਲੀ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਸੈਕਸ਼ਨ ੮੫ ਤੋਂ)	੧੫੦੦੦੦੦੦
੧੩	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਚੌਥੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਟਰੱਸਟ (ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਾਸੋਂ)	੪੦੦੦੦੦੦੦
੧੪	ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਤ ਆਦਿ	੨੫੦੦੦
ਜੋੜ ਆਮਦਨ		੨੨੩੨੫੦੦੦੦
੧੫	ਕਰਜ਼ਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ	੦
੧੬	ਕਰਜ਼ਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਾਸਤੇ)	੦
੧੭	ਵਸੂਲੀ ਵਾਪਸੀ ਕਰਜ਼ਾ ਦੁਜੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਤੋਂ (ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ ਘੁੱਕੇਵਾਲੀ, ਗੁ:ਲਸ਼ਕਰੀ ਕੋਟਾਂ, ਗੁ:ਮੰਜ਼ੀ ਸਾਹਿਬ ਸੂਲੀਸਰ ਕੋਟ ਧਰਮੂ ਪਾਸੋਂ)	੧੨੫੦੦੦੦
ਜੋੜ ਕਰਜ਼ਾ:-		੧੨੫੦੦੦੦
ਜੋੜ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ:-		੨੨੫੦੦੦੦੦੦
ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ:-		੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ:-		੨੨੫੦੦੦੦੦੦
ਭਾਗ ਖਰਚ		
ਕੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ		
੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਜਨਰਲ ਵਿਭਾਗ	੨੦੨੫੦੦੦੦੦

੨	ਤਨਖਾਹ ਇੰਸਪੈਕਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ	੨੨੦੦੦੦੦੦
੩	ਮੁੱਕੱਦਮੇਂ ਸਮੇਤ ਖਰਚਾ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮਿਸ਼ਨ	੧੬੦੦੦੦੦੦
੪	ਸਬ-ਆਫਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੧੫੦੦੦੦੦੦
੫	ਸਬ-ਆਫਿਸ ਤਖਤ ਸ਼੍ਰੀ ਕੋਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	੬੦੦੦੦੦੦
੬	ਸਬ-ਆਫਿਸ ਤਖਤ ਸ਼੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ	੬੦੦੦੦੦੦
੭	ਡਾਕ ਖਰਚ	੩੦੦੦੦੦
੮	ਟੈਲੀਫੋਨ ਦਫਤਰ	੩੦੦੦੦੦
੯	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਦਫਤਰ	੧੦੦੦੦੦੦
੧੦	ਰੋਸ਼ਨੀ ਦਫਤਰ (ਬਿੱਲ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਫੁਟਕਲ)	੨੦੦੦੦੦੦
੧੧	ਮੁੰਤਤ ਸਮਾਨ	੫੦੦੦੦੦
੧੨	ਦਰੀਆਂ ਅਤੇ ਗਲੀਚੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ	੩੦੦੦੦੦
੧੩	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੪੦੦੦੦੦
੧੪	ਇੰਟਰਨਲ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੫੦੦੦੦੦
੧੫	ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਛਾਪਾਈ	੫੦੦੦੦੦
੧੬	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੬੫੦੦੦੦੦
੧੭	ਸਫਰ ਖਰਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੮੫੦੦੦੦੦
੧੮	ਖਰਚ ਜਨਰਲ ਸਮਾਗਮ	੨੦੦੦੦੦
੧੯	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ, ਮੁੰਤਤ ਤੇ ਬੀਮਾ ਆਦਿ)	੫੧੦੦੦੦੦
੨੦	ਪਬਲੀਸਿਟੀ	੩੫੦੦੦੦੦
੨੧	ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੨੨	ਮੁੰਤਤ ਇਮਾਰਤ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ ਤੇ ਦਫਤਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੨੩	ਵੱਟਾ ਖਾਤਾ ਘਸਾਈ ਆਦਿ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੨੪	ਤਨਖਾਹ ਗੈਚੁਇਟੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ	੨੬੦੦੦੦੦੦੦
੨੫	ਵਰਦੀਆਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ (ਸੇਵਾਦਾਰ, ਹੈਲਪਰ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਆਦਿ)	੧੨੨੦੦੦੦
੨੬	ਫੁਟਕਲ (ਕਿਰਾਇਆ ਰਿਕਸ਼ਾ, ਫੋਟੋ ਸਟੇਟ ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਦਿ)	੭੦੦੦੦੦
੨੭	ਗੁ: ਸੁਧਾਰ ਸਹਾਇਤਾ ਸੇਵਕ ਫੰਡ	੦
੨੮	ਟੈਲੀਫੋਨ ਇੰਟਰਨਲ	੨੦੦੦੦੦
੨੯	ਐਂਟਰਟੈਨਮੈਂਟ ਫੰਡ	੪੫੦੦੦੦
੩੦	ਮੁੰਤਤ ਇਮਾਰਤ ਗੁ: ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮਿਸ਼ਨ	੩੦੦੦੦੦
੩੧	ਪੰਥਕ ਮੁਕੱਦਮਾਤ	੧੨੦੦੦੦੦
੩੨	ਕੁਆਰਟਰ ਸਟਾਫ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਭਾਈ ਚਾਨਣਾ ਸਿੰਘ	੫੦੦੦੦੦
੩੩	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ (ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟਲ)	੬੦੦੦੦੦੦੦
੩੪	ਬੀਮਾ ਸਾਬਕਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ (ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟਲ)	੫੦੦੦੦੦
੩੫	ਬੀਮਾ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ (ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟਲ)	੬੦੦੦੦੦੦੦
੩੬	ਇਨਾਮ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੫੦੦੦੦
੩੭	ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੫੫੦੦੦੦੦੦
੩੮	ਗਰਾਊਂਡ ਰੈਂਟ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੩੦੦੦੦
੩੯	ਇਸ਼ਾਰੈਂਸ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਕੈਸ਼	੫੦੦੦੦
੪੦	ਖਰਚ ਜਸੀਨ ਗੁ: ਪਿੰਡ ਕੰਗ ਮਾਈ	੨੦੦੦੦੦
੪੧	ਸਬ-ਆਫਿਸ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਕੁਰੁਕ਼ਸ਼ੇਤਰ, ਹਰਿਆਣਾ।	੫੦੦੦੦੦੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੩੮

ਜੋਤ (ਮਈ) 2019)

੪੨ ਕੰਪਿਊਟਰ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦੦੦
੪੩ ਇੰਟਰਨੈੱਟ (ਨਵੀਂ ਵੈਬਸਾਈਟ ਡਿਵਲਪਮੈਂਟ)	੧੦੦੦੦੦੦੦
੪੪ ਕਿਰਾਇਆ ਕੋਠੀ	੦
੪੫ ਅਥਾਰਟੀ ਅੰਡਰ 'ਦ' ਪੇਮੈਂਟ ਆਫ ਵੇਜ਼ਸ ਐਕਟ ਅਤੇ	੦
ਸ:ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੦
ਜੋਤ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ:-	੪੯੭੦੦੦੦੦੦
੪੬ ਵਾਪਸੀ ਯੋਗ ਕਰਜ਼ਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ)	੧੩੫੦੦੦੦੦
੪੭ ਵਾਪਸੀ ਯੋਗ ਕਰਜ਼ਾ (ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)	੫੦੦੦੦੦੦
੪੮ ਕਰਜ਼ਾ ਗੁ: ਸੁਲੀਸਰ ਕੋਟ ਧਰਮ	੦
੪੯ ਵਾਪਸੀ ਯੋਗ ਕਰਜ਼ਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਪਾਸੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਦਿੱਤਾ)	੦
੫੦ ਵਾਪਸੀ ਯੋਗ ਕਰਜ਼ਾ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਹਾਦਰ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ ਕਾਲਜ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਦਿੱਤਾ)	੦
ਜੋਤ ਕਰਜ਼ਾ (ਵਾਪਸੀ ਤੇ ਅਦਾਇਗੀ):-	੧੯੫੦੦੦੦੦
ਜੋਤ:-	੪੩੫੫੦੦੦੦੦
ਭਾਗ ਖਰਚ	
ਸਹਾਇਤਾ	
੧ (ਉ) ਸਹਾਇਤਾ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਸੂਬੇ	੩੦੦੦੦੦੦
੨ (ਅ) ਸਹਾਇਤਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਯਾਦਗਾਰਾਂ (ਹਰਿਆਣਾ)	੧੦੦੦੦੦੦
੩ ਸਹਾਇਤਾ ਤੁਫਾਨ ਤੇ ਭੁਚਾਲ ਪੀੜੂਤਾਂ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਫੰਡ	੧੨੦੦੦੦੦੦
੪ ਸਹਾਇਤਾ/ਇਮਾਰਤ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਈਨਸਜ਼ ਐਂਡ ਰੀਸਰਚ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ (ਹਰਿਆਣਾ)	੮੦੦੦੦੦੦੦
੫ ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਸਾਹਿਬਾਨ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼	੨੦੦੦੦੦
੬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਰਲਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਬੈਂਕ ਲੋਨ ਵਾਸਤੇ)	੬੦੦੦੦੦੦੦
੭ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਈਨਸਜ਼ ਐਂਡ ਰੀਸਰਚ ਅਤੇ ੨੦੦ ਬੈਡਜ਼ ਹਸਪਤਾਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੦
੮ ਗਰੀਬ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	੩੩੦੦੦੦੦
੯ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮਿਸ਼ਨ ਸ਼ਾਹਪੁਰ, ਅੰਬਾਲਾ	੫੦੦੦੦੦੦
੧੦ ਸਹਾਇਤਾ ਗੱਡੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਹਸਪਤਾਲ ਟਰੱਸਟ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੦
ਜੋਤ:-	੧੯੫੦੦੦੦੦੦
ਭਾਗ ਖਰਚ	
ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ	
੧ ਸਮਾਨ ਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਬ ਆਫਿਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੧੦੦੦੦੦੦
੨ ਸਮਾਨ ਤੇ ਫਰਨੀਚਰ ਦੱਡਤਰ	੩੦੦੦੦੦੦
੩ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਸਟਾਕ	੫੦੦੦੦੦
੪ ਇਮਾਰਤ ਸਬ ਆਫਿਸ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਜਟ

੩੯

ਜੋਤ (ਮਈ) 2019)

੫	ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ	੯੦੦੦੦੦੦
੬	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਈਨਸਜ਼ ਐਂਡ ਰੀਸਰਚ ਅਤੇ ੨੦੦ ਬੈਡਜ਼ ਹਸਪਤਾਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਇਮਾਰਤ)	੦
੭	ਸਮਾਨ ਕੰਪਿਊਟਰ	੨੦੦੦੦੦੦
੮	ਸਮਾਨ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੫੦੦੦੦੦
੯	ਸਮਾਨ ਸਬ ਆਫਿਸ ਹਰਿਆਣਾ	੫੦੦੦੦੦
੧੦	ਸਮਾਨ ਇੰਟਰਨੈੱਟ (ਕੰਪਿਊਟਰ)	੧੦੦੦੦੦੦
੧੧	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨਵੇਂ ਵਿਦਿਆਕ ਅਦਾਰੇ	੩੦੦੦੦੦੦੦
੧੨	ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ	੦
੧੩	ਖ੍ਰੀਦ ਜ਼ਮੀਨ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲਾ	੦
੧੪	ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ	੨੨੦੦੦੦੦੦
੧੫	ਠੇਕਾ ਵਾਪਸੀ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਠੱਠਾ ਸਾਹਿਬ ਪਾ: ਛੇਵੀਂ, ਜੀਰਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	੦
ਜੋੜ (ਪੂੰਜੀਗੜ ਮਰਚ):-		੧੨੪੫੦੦੦੦੦
ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-		੨੨੫੦੦੦੦੦੦
ਬੱਚਤ:-		੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ:-		੨੨੫੦੦੦੦੦੦

੬) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਪਤ:ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ
ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼)
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

੧. ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਖੋਜ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	ਵਸੂਲੀ ਦੜਾ ਦੱਪ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੧੯੦੦੦੦੦੦
੨	ਸੂਦ	੮੪੦੦੦੦੦
੩	ਵਿਕਰੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੁਕਾਨ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ	੬੦੦੦੦੦
ਜੋੜ:-		੨੮੦੦੦੦੦੦
ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ:-		੦
ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-		੨੮੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਮਰਚ

੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੮੦੦੦੦੦੦
੨	ਹਿੱਸਾ ਮਰਚ ਦਫਤਰ	੫੦੦੦੦੦੦
੩	ਸਮਾਨ, ਫਰਨੀਚਰ ਤੇ ਏ.ਸੀ. ਆਦਿ	੯੦੦੦੦੦
੪	ਪਬਲੀਸਿਟੀ	੨੦੦੦੦
੫	ਛਪਾਈ ਪੁਸਤਕਾਂ	੮੦੦੦੦੦
੬	ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਲੇ	੫੦੦੦੦
੭	ਰਾਇਲਟੀ	੫੦੦੦੦
੮	ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਖੋਜ, ਲਿਖਾਈ, ਛਪਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੁਰਾਤਨ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਛਪਾਈ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦੦੦
੯	ਸਿੱਖ ਰੈਫਰੈਂਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤਨ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	੪੦੦੦੦੦

੧੦	ਸਫਰ ਖਰਚ, ਫਟਕਲ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤਾਨ	੧੯੦੦੦੦
੧੧	ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਸੇਵਾਫਲ	੮੦੦੦੦੦
੧੨	ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ	੩੦੦੦੦੦
੧੩	ਟੈਲੀਫੋਨ	੫੦੦੦੦
੧੪	ਕਾਰ ਖਰਚ	੧੨੦੦੦੦
੧੫	ਕੰਪਿਊਟਰ (ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ ਕੈਮਰੇ) ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ	੨੫੦੦੦੦੦
੧੬	ਪੁਰਾਤਨ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਖਰੜੇ (ਸਿੱਖ ਰੈਫਰੈਂਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ)	੫੦੦੦੦੦
੧੭	ਦਫਤਰ ਪਾਰਟੀਸ਼ਨ ਤੇ ਸੀਲਿੰਗ ਆਦਿ	੧੩੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੨੮੦੦੦੦੦੦
	ਬੱਚਤ:-	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	੨੮੦੦੦੦੦੦

੨. ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੫੦੦੦੦੦੦੦
੨	ਵਿਕਰੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ	੧੯੫੦੦੦੦੦
੩	ਸੂਦ	੨੨੪੦੦੦੦੦
੪	ਫਟਕਲ ਅਤੇ ਗੱਡੀ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਲਈ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੫੦੦੦੦੦
੫	ਜ਼ਿਲਦਬੰਦੀ	੫੪੦੦੦੦
੬	ਗੋਲਕ (ਪ੍ਰੇਮ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ)	੬੦੦੦੦
	ਜੋੜ	੯੩੦੦੦੦੦੦
	ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੯੩੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧	ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫਤਰ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੨	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੮੦੦੦੦੦੦
੩	ਪਬਲੀਸਿਟੀ	੧੦੦੦੦੦੦
੪	ਸਮਾਨ	੧੨੦੦੦੦੦
੫	ਰੈਕ ਤੇ ਗਧੇਲੇ ਬਿਰਧ ਸਰੂਪ	੯੫੦੦੦੦੦
੬	ਛਪਾਈ ਤੇ ਕਾਗਜ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੧੯੦੦੦੦੦੦
੭	ਜ਼ਿਲਦਬੰਦੀ	੬੯੦੦੦੦੦
੮	ਤਨਖਾਹ ਜ਼ਿਲਦਬੰਦੀ ਵਿਭਾਗ	੫੦੦੦੦੦੦
੯	ਦਰਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰ ਭੇਟਾ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੧੦	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ (ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ)	੨੫੦੦੦੦੦
੧੧	ਸਫਰ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦੦
੧੨	ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਲਈ ਨਵੀਂ ਗੱਡੀ	੨੦੦੦੦੦੦
੧੩	ਰਾਇਲਟੀ	੨੦੦੦੦
੧੪	ਟੈਲੀਫੋਨ	੨੫੦੦੦
੧੫	ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਸੇਵਾਫਲ	੨੯੦੦੦੦੦

੧੬ ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ (ਜਿਲਦਬੰਦੀ, ਪਬਲੀਕੋਸ਼ਨ)	400000
੧੭ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਛਪਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰੈਸ (ਯੂ.ਐਸ.ਏ.)	24000000
੧੮ ਫੁਟਕਲ	354000
ਜੋੜ:-	43000000
ਬੱਚਤ:-	0
ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	43000000
੩. ਧਰਮ ਅਰਥ ਤੇ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ	
ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ਦੱਪ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ (ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ)	12900000
੨ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ਦੱਪ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ (ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ)	4400000
੩ ਸੂਦ	500000
੪ ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਜਮਾਂ ਪਾਸੋਂ	700000
ਜੋੜ:-	39000000
ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ:-	0
ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	39000000
ਭਾਗ ਖਰਚ	
੧ ਧਰਮ ਅਰਥ	14500000
੨ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ	4500000
੩ ਸਫਰ ਖਰਚ	200000
੪ ਪੈਨਸ਼ਨ	200000
੫ ਫੁਟਕਲ	1400000
ਜੋੜ:-	39000000
ਬੱਚਤ:-	0
ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	39000000
੪. ਜਨਰਲ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼	
ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧ ਸੂਦ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ	20000
੨ ਜ਼ਮੀਨ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਤੇ ਮਾੜੇ ਖੁਰਦ	30000
ਜੋੜ:-	100000
ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ:-	0
ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	100000
ਭਾਗ ਖਰਚ	
੧ ਜ਼ਮੀਨ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਤੇ ਮਾੜੇ ਖੁਰਦ	100000
ਜੋੜ:-	100000
ਬੱਚਤ:-	0
ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	100000
੫. ਦਸਤਕਾਰੀ ਫੰਡ	
ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧ ਸੂਦ	20000

੨	ਕੰਡਮ ਸਮਾਨ, ਘਸਾਈ, ਕਿ:ਇਮਾਰਤ ਤੇ ਫੁਟਕਲ	੦
	ਜੋੜ:-	੨੦੦੦੦
	ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ:-	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	੨੦੦੦੦
ਭਾਗ ਮੁੱਲ		
੧	ਕਿਰਾਇਆ ਇਮਾਰਤ, ਘਸਾਈ, ਬਿਲ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਫੁਟਕਲ	੨੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੨੦੦੦੦
	ਬੱਚਤ:-	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	੨੦੦੦੦
੯. ਯਾਤਰਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ		
ਭਾਗ ਆਮਦਨ		
੧	ਆਮਦਨ (ਵੀਜ਼ਾ ਫੀਸ)	੧੦੦੦੦੦੦
੨	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ	੫੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੧੫੦੦੦੦੦
	ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ:-	੩੯੦੦੦੦੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	੫੪੦੦੦੦੦
ਭਾਗ ਮੁੱਲ		
੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੪੩੨੦੦੦੦
੨	ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ	੮੦੦੦੦
੩	ਮੁੱਲ (ਵੀਜ਼ਾ ਫੀਸ, ਤੇਲ ਮੁੱਲ, ਸਫਰ ਮੁੱਲ ਆਦਿ)	੧੦੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੫੪੦੦੦੦੦
	ਬੱਚਤ:-	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	੫੪੦੦੦੦੦
੧੦. ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਪਾਰ ਫੰਡ		
ਭਾਗ ਆਮਦਨ		
੧	ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੧੨੦੦੦੦੦੦
੨	ਸੂਦ	੪੦੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੧੬੦੦੦੦੦੦
	ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ:-	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	੧੬੦੦੦੦੦੦
ਭਾਗ ਮੁੱਲ		
੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੫੦੦੦੦੦੦
੨	ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ	੨੦੦੦੦੦
੩	ਪੰਥਕ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ	੫੦੦੦੦੦੦
੪	ਸਹਾਇਤਾ	੨੦੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੧੨੨੦੦੦੦੦
	ਬੱਚਤ:-	੩੮੦੦੦੦੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	੧੬੦੦੦੦੦੦

੮. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਨਰਲ (ਸਸਪੈਂਸ)

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਸੂਦ	੧੩੦੦੦
ਜੋੜ:-	੧੩੦੦੦
ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ:-	੦
ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	੧੩੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਸਹਾਇਤਾ ਗੁ:ਸ੍ਰੀ ਡੇਹਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲਾਹੌਰ	੧੩੦੦੦
ਜੋੜ:-	੧੩੦੦੦
ਬੱਚਤ:-	੦
ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	੧੩੦੦੦

੯ ਜਨਰਲ ਪ੍ਰੈਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਆਮਦਨ	੨੦੦੦੦੦
੨ ਸੂਦ	੧੬੨੪੦੦੦
ਜੋੜ:-	੨੩੨੪੦੦੦
ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ:-	੦
ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	੨੩੨੪੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਸਹਾਇਤਾ	੨੦੦੦੦੦
ਜੋੜ:-	੨੦੦੦੦੦
ਬੱਚਤ:-	੨੧੨੪੦੦੦
ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	੨੩੨੪੦੦੦

੧੦. ਸੁ: ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਨਚੰਦਾ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਸੂਦ, ਸਹਾਇਤਾ ਪਿਛਲੀ ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ ਤੇ ਜੋੜ	੧੩੦੦੦
---------------------------------------	-------

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਗੁਰਪੁਰਬ ਸਮੇਂ ਟਰੈਕਟ, ਪੂਜਾ, ਬੱਚਤ ਤੇ ਜੋੜ	੧੩੦੦੦
---	-------

੧੧. ਬਾਬਾ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਸੂਦ ਪਿਛਲੀ ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ ਤੇ ਜੋੜ	੫੫੦੦੦
-------------------------------	-------

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਵਜ਼ੀਫਾ(੧) ਸਹਾਇਤਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਬੱਚਤ ਤੇ ਜੋੜ	੫੫੦੦੦
---	-------

੧੨. ਸ੍ਰ. ਜੈ ਸਿੰਘ ਖੋਸਲਾ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਸੂਦ ਪਿਛਲੀ ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ ਤੇ ਜੋੜ	੮੦੦
-------------------------------	-----

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਵਜ਼ੀਫਾ (੧) ਬੱਚਤ ਤੇ ਜੋੜ	੮੦੦
--------------------------	-----

੧੩. ਸ੍ਰ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਸੂਦ ਪਿਛਲੀ ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ ਤੇ ਜੋੜ 98000

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਜੀਵਨ ਸ੍ਰਹਿਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ ਬੱਚਤ ਤੇ ਜੋੜ 98000

੧੪. ਗਿਆਨੀ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਸੂਦ ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ ਤੋਂ 2200

ਜੋੜ:- 2200

ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ:- 0

ਵੱਡਾ ਜੋੜ:- 2200

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਗੁ: ਬੀਬੀ ਵੀਰੋ ਜੀ ਝਬਾਲ ਤੇ ਜੋੜ 2200

ਜੋੜ:- 2200

ਬੱਚਤ:- 0

ਵੱਡਾ ਜੋੜ:- 2200

੧੫. ਮਾਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਕੌਰ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ**ਭਾਗ ਆਮਦਨ**

੧ ਸੂਦ ਤੇ ਜੋੜ 4000

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਬੱਚਤ ਤੇ ਜੋੜ 4000

੧੬. ਸਵ: ਸ੍ਰ: ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਰਦਾਰਨੀ ਹਰਚਰਨ ਕੌਰ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਸੂਦ ਤੇ ਜੋੜ 26000

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਵਜ਼ੀਢਾ (੧) ਤੇ ਜੋੜ 26000

੧੭. ਸਵ:ਮਾਸਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇੰਚਾਰਜ਼ ਫਲਾਇੰਗ ਸੁਕਾਈਡ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਸੂਦ 23000

ਜੋੜ:- 23000

ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ:- 0

ਵੱਡਾ ਜੋੜ:- 23000

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰੀਬ ਸਿੱਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਰੀ ਬੱਚਿਆਂ (ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ) ਲਈ 23000

ਜੋੜ:- 23000

ਬੱਚਤ:- 0

ਵੱਡਾ ਜੋੜ:- 23000

੧੮. ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ**ਭਾਗ ਆਮਦਨ**

੧ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ ੯੫, ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ ਅਤੇ
ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ 2000000

੨	ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੦
੩	ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੦
੪	ਸੂਦ	੪੦੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੧੧੦੦੦੦੦੦
	ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ:-	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	੧੧੦੦੦੦੦੦
ਭਾਗ ਖਰਚ		
੧	ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	੨੦੦੦੦੦੦
੨	ਕੈਂਸਰ ਪੀੜ੍ਹਤ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	੦
੩	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੩੨੦੦੦੦੦
੪	ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ	੨੦੦੦੦੦
੫	ਸਮਾਨ	
੬	ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚ/ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ	੧੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੧੧੦੦੦੦੦੦
	ਬੱਚਤ:-	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	੧੧੦੦੦੦੦੦
੧੯.	ਗੈਚੁਇਟੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਫੰਡ (ਰੀਟਾਇਰਮੈਂਟ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸੇਵਾ ਫਲ)	
ਭਾਗ ਆਮਦਨ		
੧	ਸੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਸਮੂਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮ਪ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ	੨੬੩੦੦੦੦੦੦
੨	ਸੂਦ	੧੭੦੦੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੨੮੦੦੦੦੦੦੦੦
	ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ:-	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	੨੮੦੦੦੦੦੦੦੦
ਭਾਗ ਖਰਚ		
੧	ਸੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸਮੂਹ ਗੁ:ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮ਪ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਰੀਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੇ ਗੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ	੨੮੦੦੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੨੮੦੦੦੦੦੦੦੦
	ਬੱਚਤ:-	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	੨੮੦੦੦੦੦੦੦੦
੨੦.	ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਤੇ ਰਲੀਫ ਫੰਡ	
ਭਾਗ ਆਮਦਨ		
੧	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਸੈਕਸ਼ਨ ੮ਪ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੩੩੦੦੦੦੦੦
	ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਅਤੇ ਰਲੀਫ ਫੰਡ	੬੦੦੦੦੦੦
੨	ਸੂਦ	੩੯੦੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੩੯੦੦੦੦੦੦੦
	ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ:-	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	੩੯੦੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਮੁੱਲ

੧	ਸਹਾਇਤਾ ਜੋਪੁਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਰਹੇ ਕੈਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਲਈ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੨	ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼ਹੀਦ ਤੇ ਜ਼ਖਾਮੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ	੪੦੦੦੦੦੦੦
੩	ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੌਰਟਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਲਈ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਫੀਸ ਆਦਿ	੯੦੦੦੦੦੦੦
੪	ਧਰਮੀ ਛੋਜੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	੨੦੦੦੦੦੦੦੦
੫	੧੯੮੪ ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਦੰਗਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ।	੩੦੦੦੦੦੦੦
੬	ਸ਼ਹੀਦੀ ਰਲੀਫ ਫੰਡ	੨੦੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੩੯੦੦੦੦੦੦੦
	ਬੱਚਤ:-	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	੩੯੦੦੦੦੦੦੦

੨) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਪਤ:ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦ (ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	ਵਸੂਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ ੮੫ ਤੋਂ	੨੫੦੦੦੦੦੦੦
੨	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ	੪੨੦੦੦੦੦
੩	ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਕੂਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੨੫੦੦੦
੪	ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਸੈਕਸ਼ਨ ੮੫ ਤੋਂ (ਇਮਾਰਤਾਂ)	੪੦੦੦੦੦੦੦੦
੫	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਾਇਤਾ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ	੧੭੦੦੦੦੦੦੦
੬	ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ	੧੦੦੦੦੦੦੦੦
੭	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਖਾਲਸਾ ਸੀ:ਸੈ: ਸਕੂਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੦
੮	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗਰਲਜ਼ ਸੀ:ਸੈ:ਸਕੂਲ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੦
੯	ਹਾਕੀਵਿੰਗ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਸੈਕਸ਼ਨ-੮੫ ਤੋਂ	੧੦੦੦੦੦੦੦੦
੧੦	ਛੁਟਕਲ ਆਦਿ	੯੦੦੦੦
੧੧	ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੧੧੫੮੫੦੦੦
੧੨	ਵਸੂਲਣਯੋਗ ਕਰਜਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ	੦
੧੩	ਜਨਰਲ ਸਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੀਵਾਨ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਪਟਿਆਲਾ	੧੦੦੦੦੦੦੦੦
੧੪	ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	੨੫੦੦੦੦੦
੧੫	ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲਜ ਬੁਚਲਾਡਾ (ਮਾਨਸਾ)	੫੦੦੦੦੦੦
੧੬	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਨਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ	੨੫੦੦੦੦੦
੧੭	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲਜ ਗਵਰਨਿੰਗ ਬਾਡੀ, ਮਹੂਗਾ, ਮੁਬਈ	੫੦੦੦੦੦੦
	ਆਮਦਨ ਜੋੜ:-	੩੨੪੦੦੦੦੦੦
	ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ:-	੦
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ:-	੩੨੪੦੦੦੦੦੦

ਚੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ

੧ ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫਤਰ	8200000
੨ ਅਖਬਾਰਾਂ 'ਚ ਇਸਤਿਹਾਰ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ	5000000
੩ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਖਾਲਸਾ ਸੀਃਸੈ: ਸਕੂਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	20000000
੪ ਗੈਚੁਇਟੀ	20000000
੫ ਖਰਚ ਹਾਕੀ ਵਿੰਗ (ਤਨਖਾਹਾਂ, ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ)	90000000
੬ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ)	9984000
ਜੋੜ	50724000

ਸਹਾਇਤਾ

੧ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ ਪੰਜਾਬ	3000000
੨ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ ਹਰਿਆਣਾ	2500000
੩ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ ਹਿਮਾਚਲ ਜੋੜ ਸਕੂਲਜ਼/ਕਾਲਜ਼ਿਜ਼ (ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼)	500000
੪ ਸਹਾਇਤਾ ਕਾਲਜ਼ਿਜ਼ (ਸ਼੍ਰਮਿਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ) (ਇ) ਝੈ-ਸਤਾਬਦੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	4500000
(ਅ) ਬੱਬਰ ਅਕਾਲੀ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ	2000000
(ਇ) ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਫੁਮੇਲੀ, ਕਪੂਰਥਲਾ	4000000
(ਸ) ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਗਰਲਜ਼ ਕੋਟਾਂ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	99348000
(ਹ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾ:ਕਾਲਜ ਡੱਕੌਲੀ ਕਲਾਂ (ਜਲੰਧਰ)	3000000
(ਕ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਗਰਲਜ਼ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ	3800000
(ਖ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਵੈਮੈਨ ਡਾੜ ਸਾਹਿਬ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	4400000
(ਗ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲਜ ਬਟਾਲਾ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	2020000
(ਘ) ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਖਾਲਸਾ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ ਨੀਸਿੰਗ ਕਰਨਾਲ (ਹਰਿਆਣਾ)	1740000
(ਛ) ਬਾਬਾ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਸਕੂਲ ਤੇ ਕਾਲਜ ਸਤਲਾਹੀ ਸਾਹਿਬ (ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)	3525000
(ਚ) ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਭੋੰਡੇ (ਬਰਨਾਲਾ)	2529000
(ਛ) ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ (ਫਿਰੋਜਪੁਰ)	2200000
(ਜ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ	4700000
(ਝ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ ਕਰਹਾਲੀ ਸਾਹਿਬ (ਪਟਿਆਲਾ)	5000000
(ਝ) ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ ਗਰਲਜ਼ ਫਾਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਯਮੇ ਮਾਜ਼ਰਾ (ਪਟਿਆਲਾ)	4000000
(ਇ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਪਿੰਡ ਆਕੜ (ਪਟਿਆਲਾ)	3540000
(ਠ) ਭਾਈ ਬਹਿਲੋ ਖਾਲਸਾ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ, ਫਦੜੇ ਭਾਈ ਕੇ (ਮਾਨਸਾ)	3940000
(ਡ) ਦਸਮੇਸ਼ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਹਾਇਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਜੀਰਕਪੁਰ, ਨਾਭਾ ਸਾਹਿਬ (ਮੁਹਾਲੀ)	3000000
(ਢ) ਮਾਤਾ ਗੁਜ਼ਰੀ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ ਕਰਤਾਰਪੁਰ (ਜਲੰਧਰ)	5000000
(ਣ) ਬਾਬਾ ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਗਰਲਜ਼ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	9500000
(ਤ) ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ ਗਹਿਲ (ਬਰਨਾਲਾ)	3520000

(ਥ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ (ਬਠਿੰਡਾ)	੪੩੪੨੦੦੦
(ਦ) ਬੀਬੀ ਸ਼ਰਨ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ, ਰੋਪੜ	੩੮੦੦੦੦੦
(ਧ) ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ, ਬਠਿੰਡਾ	੨੫੦੦੦੦੦
(ਨ) ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਬੰਗਾ, ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ	੮੦੦੦੦੦੦
(ਪ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲਜ ਮੋਗਾ	੧੫੦੦੦੦੦
(ਫ) ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਲੋਂਗੋਵਾਲ (ਸੰਗਰੂਰ)	੨੦੦੦੦੦੦
(ਬ) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਚੌਹਲਾ ਸਾਹਿਬ (ਤਰਨ ਤਾਰਨ)	੨੦੦੦੦੦੦
ਜੋੜ ਕਾਲਜ਼ (ਸ੍ਰੋਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ):-	੧੦੫੧੧੨੦੦੦
੫ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੂਲਜ (ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ)	
(ਉ) ਭੁਪਿੰਦਰਾ ਖਾਲਸਾ ਸੀ: ਸੈ: ਸਕੂਲ ਮੋਗਾ (ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ)	੧੭੮੧੦੦੦
(ਅ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸੀ:ਸੈ:ਸਕੂਲ ਖੰਨਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ (ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ)	੪੦੨੨੦੦੦
(ਇ) ਕੱਲਰ ਖਾਲਸਾ ਸੀ:ਸੈ: ਸਕੂਲ ਹਰਿਆਣਾ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ)	
(ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ)	੨੪੦੦੦੦੦
(ਸ) ਖਾਲਸਾ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ (ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) (ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ)	੧੯੯੧੦੦੦
(ਹ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੀ:ਸੈ: ਸਕੂਲ ਤੁਝਤੁਪੁਰਾ, ਮੋਗਾ (ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ)	੧੮੦੦੦੦੦
(ਕ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਖਾਲਸਾ ਸੀ:ਸੈ:ਸਕੂਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	
(ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ)	੯੩੦੦੦੦੦
(ਖ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗਰਲਜ਼ ਸੀ:ਸੈ:ਸਕੂਲ, ਘਿਉ-ਮੰਡੀ,	
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ)	੯੯੪੦੦੦੦
(ਗ) ਖਾਲਸਾ ਸੀ:ਸੈ:ਸਕੂਲ ਬੀੜ ਸਾਹਿਬ ਠੱਠਾ (ਤਰਨ ਤਾਰਨ)	੧੦੦੦੦੦੦੦
(ਘ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਸੀ:ਸੈ:ਸਕੂਲ, ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ	
(ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)	੫੧੦੯੯੩੦੦
(ਛ) ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਕੰਨਿਆ ਸੀ:ਸੈ:ਸਕੂਲ, ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ (ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)	੮੦੪੨੨੪੮
੬ ਸਹਾਇਤਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲਜ (ਸ੍ਰੋਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ)	
(ਉ) ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਪਬਲਿਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਟਾਂਡਾ ਰਾਮ ਸਹਾਏ	
(ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ)	੩੮੨੪੩੦੦
(ਅ) ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਦਿਆਲਪੁਰਾ (ਤਰਨ ਤਾਰਨ)	੧੨੦੦੦੦੦
(ਇ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਕੈਡਮੀ, ਜਲੰਧਰ ਰੋਡ, ਬਟਾਲਾ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	੫੬੨੬੦੦੦
(ਸ) ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਰੱਤੋਕੇ (ਤਰਨ ਤਾਰਨ)	੧੪੦੦੦੦੦
(ਹ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਪਬਲਿਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਛੇਹਰਟਾ ਸਾਹਿਬ	
(ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)	੩੧੦੦੦੦੦
(ਕ) ਬੀਬੀ ਰਜਨੀ ਪਬਲਿਕ ਸੀ: ਸੈ: ਸਕੂਲ ਪੱਟੀ (ਤਰਨ ਤਾਰਨ)	੯੫੦੦੦੦
(ਖ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਪਬਲਿਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਗੜ੍ਹਸ਼ੀਕਰ	
(ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ)	੨੦੦੦੦੦੦
(ਗ) ਖਾਲਸਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਜੰਡ ਸਾਹਿਬ (ਰੋਪੜ)	੪੮੦੦੦੦੦
(ਘ) ਮਾਤਾ ਦਮੇਦਰੀ ਖਾਲਸਾ ਕੰਨਿਆ ਮਹਾਂਵਿਦਿਆਲਾ ਡਰੋਲੀ ਭਾਈ (ਮੋਗਾ)	੧੨੦੦੦੦੦
(ਛ) ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਬੇਹੜੀ ਸਾਹਿਬ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ	
ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ	੧੫੦੦੦੦੦
(ਚ) ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਕੋਟ ਸਮੀਰ (ਬਠਿੰਡਾ)	੧੦੦੦੦੦੦੦
(ਛ) ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਸੀ:ਸੈ:ਸਕੂਲ ਕਪਾਲ ਮੋਚਨ ਯਮੁਨਾਨਗਰ (ਹਰਿਆਣਾ)	੧੧੦੦੦੦੦੦

(ਜ) ਸੰਤ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਮਤਵਾਲਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਤਿਰਲੋਕੇਵਾਲਾ, ਸਿਰਸਾ (ਹਰਿਆਣਾ)	੨੨੪੦੦੦੦
(ਝ) ਦਸਮੇਸ਼ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਮਾਣੂੰਕੇ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	੧੫੦੦੦੦੦
(ਝ) ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਮਾਹਿਲਪੁਰ (ਹਸ਼ਿਆਰਪੁਰ)	੦
(ਝ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, (ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ) ਖੰਨਾ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	੨੨੦੦੦੦੦
(ਝ) ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਬਜ਼ੀਦਪੁਰ (ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ)	੧੩੦੦੦੦੦
(ਝ) ਦਸਮੇਸ਼ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਗੁਰਪਲਾਹ ਸਾਹਿਬ, ਉਨਾ (ਹਿ:ਪ੍ਰ:)	੧੨੦੦੦੦੦
(ਝ) ਬਾਬਾ ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	੧੦੦੦੦੦੦
(ਝ) ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਸ਼ੇਰਪੁਰ (ਸੰਗਰੂਰ)	੧੦੦੦੦੦੦
(ਝ) ਭਾਈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਜਲਾਬਾਦ (ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ)	੨੫੦੦੦੦
(ਝ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	੦
(ਝ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਰਮਦਾਸ (ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)	੩੦੦੦੦੦
(ਧ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਬਾਰਠ ਸਾਹਿਬ (ਪਠਾਨਕੋਟ)	੧੧੦੦੦੦੦
(ਨ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਕੈਡਮੀ ਓਠੀਆਂ, ਬਟਾਲਾ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	੧੩੨੦੦੦੦
(ਪ) ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਬੱਲੇ ਬਦਿਆਲਾ, ਬਠਿੰਡਾ	੧੦੦੦੦੦੦
(ਫ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੫੧੦੦੦੦੦
(ਬ) ਦਸਮੇਸ਼ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਟਾਹਲੀਆਣਾ ਰਾਏ ਕੋਟ, ਲੁਧਿਆਣਾ	੧੦੦੦੦੦੦
(ਭ) ਬਾਬਾ ਅਜਾਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਨਾਭਾ (ਪਟਿਆਲਾ)	੧੪੬੦੦੦੦
(ਝ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਛਾਜਲੀ (ਸੰਗਰੂਰ)	੫੪੦੦੦੦
(ਯ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਸੀ:ਸੈ:ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਕੋਟ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	੦
(ਰ) ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸੀ:ਸੈ:ਸਕੂਲ (ਤਰਨ ਤਾਰਨ)	੧੦੦੦੦੦੦
(ਲ) ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਪਬਲਿਕ ਸੀ:ਸੈ:ਸਕੂਲ ਬੀੜ ਸਾਹਿਬ ਠੱਠਾ (ਤਰਨ ਤਾਰਨ)	੧੩੫੦੦੦੦
ਜੋੜ ਸਕੂਲ, (ਸ੍ਰੋ:ਗ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ):- ਕੁੱਲ ਜੋੜ, ਸਹਾਇਤਾਵਾਂ:-	੯੦੦੨੪੮੮੮ ੨੦੯੧੬੮੮੮
੨ ਬਾਕੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਦਾਰੇ (ਸ੍ਰੋ:ਗ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ)	੧੦੦੦੦੦੦੦
੮ ਇਨਾਮ ਸਹਾਇਤਾ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਤੇ ਟਰਾਫ਼ੀਆਂ	੫੦੦੦੦੦
੯ ਕਾਲਜਾਂ 'ਚ ਖਾਲਸਾਈ ਖੇਡਾਂ/ਕੇਸਾਧਾਰੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ	੪੦੦੦੦੦੦
੧੦ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਖਾਲਸਾਈ ਖੇਡਾਂ/ਕੇਸਾਧਾਰੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ	੨੦੦੦੦੦੦
੧੧ ਨਵੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਕਾਲਜ ਤੇ ਸਕੂਲਜ਼	੧੫੦੦੦੦੦੦
੧੨ ਮੌਜੂਦਾ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਣ, ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ, ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਆਦਿ ਲਈ	੫੦੫੨੯੧੫੨
੧੩ ਖੋਜ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਪ੍ਰੋਤਸ਼ਾਹਨ ਫੰਡ (ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ)	੧੦੦੦੦੦੦੦
੧੪ ਗੁਰਮਤਿ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਮੁਕਾਬਲੇ (ਖਾਲਸਾਈ ਯੁਵਕ ਮੇਲਾ)	੧੦੦੦੦੦੦੦
ਜੋੜ:-	੮੪੦੨੯੧੫੨

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਕਰਜਾ

੧	ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ	
੨	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਚੌਥੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਮੈਮਰੀਅਲ ਟਰੱਸਟ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ), ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	੩੦੦੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੩੦੦੦੦੦੦੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	੩੨੪੦੦੦੦੦੦
	ਬੱਚਤ:-	੦
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ:-	੩੨੪੦੦੦੦੦੦

੮) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੋਲਡਨ ਆਫਸੈਟ ਪ੍ਰੈਸ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	ਕਾਗਜ਼	੩੨੦੦੦੦੦੦
੨	ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ/ਪਲੈਨਿੰਗ	੩੫੦੦੦੦
੩	ਪਲੇਟ ਮੇਕਿੰਗ	੧੯੫੦੦੦੦
੪	ਛਪਾਈ	੯੦੦੦੦੦੦
੫	ਦਫਤਰੀਆਨਾ	੪੦੦੦੦੦੦
੬	ਕੰਪੋਜਿੰਗ/ਸਕੈਨਿੰਗ	੩੫੦੦੦੦
੭	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੧੫੦੦੦੦
੮	ਫੁਟਕਲ (ਵਿੱਕਰੀ ਰੱਦੀ ਆਦਿ)	੧੪੦੦੦੦੦
੯	ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.	੧੧੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੫੦੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਕੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚ

੧	ਤਨਖਾਹ	੧੯੫੦੦੦੦੦
੨	ਕਾਗਜ਼	੨੩੦੦੦੦੦੦
੩	ਛਪਾਈ	੨੨੦੦੦੦
੪	ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ (ਫਿਲਮਾਂ)	੧੦੦੦੦੦
੫	ਪਲੇਟਾਂ	੧੦੦੦੦੦੦
੬	ਦਫਤਰੀਆਨਾ	੧੭੦੦੦੦੦
੭	ਡੇਲ-ਸ਼ਿਆਹੀ	੧੦੦੦੦੦੦
੮	ਕੈਮੀਕਲ	੯੦੦੦੦੦
੯	ਬਿੱਲ, ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਸਮਾਨ	੨੦੦੦੦੦੦
੧੦	ਬਿੱਲ ਟੈਲੀਵੋਨ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ	੮੦੦੦੦
੧੧	ਫੁਟਕਲ	੮੦੦੦੦
੧੨	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੨੫੦੦੦
੧੩	ਡਾਕ ਖਰਚ	੨੦੦੦
੧੪	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੦੦੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੫੧

ਜੋਤ (ਮਈ) 2019)

੧੫ ਪ੍ਰੈਸ਼ਨਲ ਸਰਵਿਸ ਖਰਚ	੩੦੦੦੦
੧੬ ਸਫਰ ਖਰਚ	੩੩੦੦੦
੧੭ ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਮਸੀਨਰੀ ਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ	੧੦੦੦੦੦੦
੧੮ ਮਰੰਮਤਾਂ ਸਮਾਨ	
੧੯ ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫਤਰ	੧੩੦੦੦੦੦
੨੦ ਇਸ਼ਤਰੈਸ	
੨੧ ਬੋਨਸ	
੨੨ ਜਨਰੇਟਰ ਮੁਰੰਮਤ ਤੇ ਡੀਜ਼ਲ	੧੦੦੦੦੦
੨੩ ਲਿਫਟ ਮੈਨਟੈਨੈਸ	
੨੪ ਈ.ਐਸ.ਆਈ. (ਦਫਤਰੀ ਹਿੱਸਾ)	੧੫੦੦੦੦
੨੫ ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੨੫੦੦੦
੨੬ ਤਨਖਾਹ ਗੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ (ਟੈਕਨੀਕਲ)	
੨੭ ਤਨਖਾਹ ਗੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਫਤਰੀ ਸਟਾਫ	੬੦੦੦੦੦
੨੮ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ	੧੦੦੦੦
੨੯ ਬਿਲਡਿੰਗ ਮੁਰੰਮਤ ਤੇ ਕਿਰਾਇਆ	੫੦੦੦
੩੦ ਈ.ਡੀ. ਚਾਰਜਿੱਜ	੧੦੦੦੦੦
੩੧ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੫੦੦੦੦
੩੨ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.	੨੬੦੦੦੦
	ਪੰਥਪੁੰਧੀ੦੦੦੦

੩੩ ਪੁੰਜੀਗਤ ਖਰਚ

(ਉ) ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੧੦੦੦੦੦
ਅ) ਨਵੀਂ ਮਸੀਨਰੀ	੨੦੦੦੦੦
ਈ) ਨਵਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ	
ਸ) ਘਸਾਈ ਮਸੀਨਰੀ	੧੧੫੦੦੦੦

ਜੋੜ:-

ਕੁੱਲ ਜੋੜ:-

੧੪੫੦੦੦੦

੫੫੦੦੦੦੦੦

੯) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ,
ਰਾਮਸਰ ਰੋਡ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਕਾਗਜ਼	੩੮੦੦੦੦੦
੨ ਛਪਾਈ	੩੦੦੦੦੦੦
੩ ਦਫਤਰੀਆਨਾ	੨੨੦੦੦੦੦
੪ ਬਲਾਕ	
੫ ਫੁਟਕਲ (ਵਿੱਕਰੀ ਰੱਦੀ ਆਦਿ)	੧੦੦੦੦੦
੬ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੨੦੦੦੦੦

ਜੋੜ :-

੯੩੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਚੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ

੧ ਕਾਗਜ਼	੧੪੦੦੦੦੦
---------	---------

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੫੨

ਜੇਠ (ਮਈ) 2019)

੨	ਛਪਾਈ	੪੦੦੦੦੦
੩	ਦਫਤਰੀਆਨਾ	੫੦੦੦੦੦
੪	ਤਨਸਾਹ	੮੯੦੦੦੦੦
੫	ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਟੈਕਨੀਕਲ ਸਟਾਫ	੭੦੦੦੦੦
੬	ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫਤਰ	੬੦੦੦੦੦
੭	ਕਿਰਾਇਆ	
੮	ਬਿਜਲੀ	੧੦੦੦੦੦
੯	ਤੇਲ ਸਿਆਹੀ	੨੬੦੦੦
੧੦	ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	੨੫੦੦੦
੧੧	ਸਫਰ ਖਰਚ	੨੦੦੦
੧੨	ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ	੧੦੦੦
੧੩	ਡਾਕ ਖਰਚ	੧੦੦੦
੧੪	ਫੁਟਕਲ	੧੫੦੦੦
੧੫	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੧੫੦੦੦
੧੬	ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ	੧੫੦੦੦
੧੭	ਬੋਨਸ	
੧੮	ਏ.ਡੀ. ਖਰਚ	੫੦੦੦੦
੧੯	ਈ.ਐਸ.ਆਈ.	੧੦੦੦੦੦
੨੦	ਵਰੀਅਂ ਸਟਾਫ	੧੫੦੦੦
੨੧	ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ	੧੫੦੦੦
੨੨	ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ	੧੦੦੦੦੦
੨੩	ਟਾਈਪ ਸਿੱਕਾ	
੨੪	ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ (ਦਫਤਰੀ ਸਟਾਫ ਸ਼ੇਮਣੀ ਕਮੇਟੀ)	੩੦੦੦੦੦
੨੫	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੦੦੦੦
ਜੋੜ:-		੯੨੫੦੦੦੦
੨੬	ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ	
	ਉ) ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੨੦੦੦੦
	ਅ) ਨਵੀਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	
	ਇ) ਨਵੇਂ ਕੰਪਿਊਟਰ	
	ਸ) ਘਸਾਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	੩੦੦੦੦
ਜੋੜ:-		੫੦੦੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ:-		੯੩੦੦੦੦੦

੧੦) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼ੇਮਣੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪੈਸ,
(ਸ਼ੇਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ) ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯ -੨੦
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	ਛਪਾਈ	੧੫੦੦੦੦੦
੨	ਦਫਤਰੀਆਨਾ	੧੫੦੦੦੦੦
੩	ਕਾਗਜ਼	੧੧੫੦੦੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੫੩

ਜੇਠ (ਮਈ) 2019)

੪ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ
 ੫ ਡੁਟਕਲ (ਵਿੱਕਰੀ ਰੱਦੀ ਆਦਿ)

੮੦੦੦੦੦੦
 ੫੦੦੦੦
 ₹੨੦੦੦੦੦

ਜੋੜ :-**ਭਾਗ ਖਰਚ****ਚੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ**

੧ ਤਨਖਾਹ
 ੨ ਡਾਕਾਈ
 ੩ ਦਫਤਰੀਆਨਾ
 ੪ ਕਾਗਜ਼
 ੫ ਬਿਜਲੀ ਰੌਸ਼ਨੀ
 ੬ ਮੁਰੰਮਤ ਮਸੀਨਰੀ ਆਦਿ
 ੭ ਸਫਰ ਖਰਚ
 ੮ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ
 ੯ ਡਾਕ ਖਰਚ
 ੧੦ ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫਤਰ
 ੧੧ ਡੁਟਕਲ
 ੧੨ ਵਰਦੀਆਂ
 ੧੩ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ
 ੧੪ ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ
 ੧੫ ਆਡਿਟ ਫੀਸ
 ੧੬ ਪ੍ਰਵੈਸ਼ਨਲ ਖਰਚ
 ੧੭ ਗੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋਮਈ ਕਮੇਟੀ)

੮੩੦੦੦੦੦
 ੧੦੦੦੦੦
 ੩੦੦੦੦੦
 ੧੫੦੦੦੦੦
 ੧੫੦੦੦੦
 ੧੫੦੦੦੦
 ੧੦੦੦੦
 ੯੦੦੦
 ੧੦੦੦
 ੧੦੦੦
 ੬੦੦੦
 ੧੦੦੦
 ੬੦੦੦੦੦
 ੫੦੦੦੦
 ੮੦੦੦੦
 ੧੦੦੦੦
 ੧੦੦੦੦
 ੧੩੦੦੦੦
 ੨੦੦੦੦
 ੧੦੦੦੦
 ੩੦੦੦੦੦
 ₹੬੮੦੦੦੦

ਜੋੜ:-**੧੮ ਪੂਜੀਗਤ ਖਰਚ**

ਓ) ਨਵੀਂ ਮਸੀਨਰੀ
 ਅ) ਖ੍ਰੀਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਏ. ਸੀ. ਆਦਿ
 ਇ) ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ
 ਸ) ਘਸਾਈ

੨੦੦੦੦੦
 ੪੦੦੦੦
 ੩੦੦੦੦
 ੨੫੦੦੦੦
 ੫੨੦੦੦੦
 ₹੨੦੦੦੦੦੦

ਜੋੜ:-**ਕੁੱਲ ਜੋੜ:-**

੧੧) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮਿਸ਼ਨ ਸ਼ਾਹਪੁਰ
 (ਅੰਬਾਲਾ ਕੈਂਟ) ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦
 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਚੜ੍ਹਤ
 ੨ ਕਤਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ
 ੩ ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ
 ੪ ਕਿਰਾਇਆ ਮਕਾਨਾਂ, ਦੁਕਾਨਾਂ
 ੫ ਡਾਕਾਈ

੩੧੦੦੦੦
 ੬੦੦੦੦
 ੮੦੦੦੦
 ੮੦੦੦੦੦

੬	ਦਫਤਰੀਆਨਾ	800000
੭	ਕਾਗਜ਼	800000
੮	ਠੋਕਾ ਜ਼ਮੀਨ	920000
੯	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	35000
੧੦	ਛੁਟਕਲ	35000
੧੧	ਸਹਾਇਤਾ ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ)	9000000
੧੨	ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ	9200000
	ਜੋੜ:-	8000000

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਭੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ

੧	ਤਨਖਾਹ ਟੈਕਨੀਕਲ ਸਟਾਫ਼	9500000
੨	ਤਨਖਾਹ ਦਫਤਰੀ ਸਟਾਫ਼	੬੪੦੦੦੦
੩	ਲੰਗਰ	830000
੪	ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ	80000
੫	ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਮੁਰੰਮਤ	80000
੬	ਛੁਟਕਲ	੬੦੦੦੦
੭	ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	84000
੮	ਦਫਤਰ	94000
੯	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	20000
੧੦	ਡਾਕ ਖਰਚ	2000
੧੧	ਟੈਲੀਫੋਨ	90000
੧੨	ਦਫਤਰੀਆਨਾ	
੧੩	ਕਾਗਜ਼	840000
੧੪	ਸਫਰ ਖਰਚ	90000
੧੫	ਛਪਾਈ	940000
੧੬	ਬਿਜਲੀ ਪਾਣੀ ਚੌਸ਼ਨੀ	੬੦੦੦੦
੧੭	ਜਨਰੇਟਰ ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ	940000
੧੮	ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ਼	940000
੧੯	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੬੦੦੦੦
੨੦	ਗੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ ਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ	੬੦੦੦੦
੨੧	ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ	30000
	ਜੋੜ:-	3826000

੨੨ ਪੁੰਜੀਗਤ ਖਰਚ

ਉ)	ਜਾਇਦਾਦ	30000
ਅ)	ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	32000
ਇ)	ਨਵਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ	੬੦੦੦੦
ਸ)	ਨਵੀਂ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ	92000

ਜੋੜ:-	922000
ਕੁੱਲ ਜੋੜ:-	80000000

੧੨) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼ੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ,
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸਪਲੀਸੈਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮ (ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ)
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ
੧ ਤਨਖਾਹ ਜਨਰਲ ਵਿਭਾਗ	੩੦੨੦੧੧੯
੨ ਡਾਕ ਖਰਚ	੧੯੬੩੨
੩ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਦਫਤਰ	੨੨੨੩੪੨
੪ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	੪੯੨੧੦੫
੫ ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ	੩੬੨੯੦
੬ ਵਰਦੀਆਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ (ਸੇਵਾਦਾਰ, ਹੈਲਪਰ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਆਦਿ।)	੩੮੯੪੯੯੭
੭ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ (ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟਲ)	੧੪੪੧੭੯੯
੮ ਬੀਮਾ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ (ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟਲ)	੬੪੫੧੯੮
੯ ਸਹਾਇਤਾ/ਇਮਾਰਤ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਐਂਡ ਰੀਸਰਚ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ (ਹਰਿਆਣਾ)	੧੫੦੦੦੦੦੦

੧੩) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼ੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ,
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸਪਲੀਸੈਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੮-੧੯ (ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ)
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ
੧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸਾਡੇ ਖਰਚ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮਿਸ਼ਨ	੧੧੭੦੦੦੦੦
੨ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਤਕਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਰੋਪੜ)	੨੫੦੦੦੦੦
੩ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਤਕਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	੩੦੦੦੦੦੦
੪ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਦਫਤਰ	੧੨੫੦੦੦
੫ ਚੌਸ਼ਨੀ ਦਫਤਰ (ਬਿੱਲ ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ)	੮੯੦੦੦੦
੬ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੫੦੦੦੦੦
੭ ਸਫਰ ਖਰਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੬੦੦੦੦੦੦
੮ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ, ਮੁਰੰਮਤ ਤੇ ਬੀਮਾ ਆਦਿ)	੨੦੦੦੦੦
੯ ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ	੨੫੦੦੦
੧੦ ਵਰਦੀਆਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ (ਸੇਵਾਦਾਰ, ਹੈਲਪਰ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਆਦਿ)	੪੦੦੦੦੦
੧੧ ਅਥਾਰਟੀ ਅੰਡਰ 'ਦ' ਪੈਮੈਂਟ ਆਫ ਵੇਜਸ਼ ਐਕਟ ਅਤੇ ਸ: ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੧੬੫੪੩
੧੨ ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਕਰਜ਼ਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਰੀਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਦਿੱਤਾ)	੧੫੦੦੦੦੦੦
੧੩ ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਕਰਜ਼ਾ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਹਾਦਰ ਪੇਲੀਟੈਕਨਿਕ ਕਾਲਜ, ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਰੀਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਦਿੱਤਾ)	੧੦੦੦੦੦੦੦
੧੪ ਸਹਾਇਤਾ/ਇਮਾਰਤ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਐਂਡ ਰੀਸਰਚ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ (ਹਰਿਆਣਾ)	੩੫੦੦੦੦੦੦
੧੫ ਠੇਕਾ ਵਾਪਸੀ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਠੱਠਾ ਸਾਹਿਬ ਪਾ: ਛੇਵੀਂ, ਜੀਰਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	੧੦੦੦੦੦੦੦

੧੪) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਪਤ:ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ
ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼)

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

੧ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਖੋਜ ਫੰਡ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ
੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੬੦੨੮੫੫
੨. ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ	
੧ ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ (ਜ਼ਿਲਦਬੰਦੀ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ)	੩੦੦੦੦
੩ ਧਰਮ ਅਰਥ	
੧ ਧਰਮ ਅਰਥ	੨੬੪੯੦੦

੧੫) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਪਤ:ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ
ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੮-੧੯ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼)

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

੧ ਯਾਤਰਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ
੧ ਖਰਚ (ਵੀਜ਼ਾ ਫੀਸ, ਤੇਲ ਖਰਚ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਆਦਿ)	੩੦੦੦੦੦

੧੬) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਪਤ:ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ
ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮ (ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ)

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

੧ ਅਖਬਾਰਾਂ 'ਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ
੨ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਡੇਮੇਲੀ, ਕਪੂਰਥਲਾ	੩੩੨੧੮੦
੩ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਵੈਮੈਨ ਡਾਡ ਸਾਹਿਬ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	੨੫੨੦੦੦
੪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲਜ ਬਟਾਲਾ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	੧੩੪੦੦੦੦
੫ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਖਾਲਸਾ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ ਨੀਸਿੰਗ ਕਰਨਾਲ (ਹਰਿਆਣਾ)	੨੦੨੫੦੦੦
੬ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਭਦੌੜ (ਬਰਨਾਲਾ)	੧੪੦੩੧੯੦
੭ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ (ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ)	੮੦੦੦੦੦
੮ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕਿਸ਼ਨ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਪੰਜਾਬ ਸਾਹਿਬ (ਹਰਿਆਣਾ)	੭੨੫੦੦੦
੯ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ ਗਰਲਜ਼ ਫਾਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਧਾਮੇ ਮਾਜ਼ਰਾ (ਪਟਿਆਲਾ)	੧੦੦੦੦੦੦
੧੦ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੌਂਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਪਿੰਡ ਆਕੜ (ਪਟਿਆਲਾ)	੧੨੨੫੦੦੦
੧੧ ਭਾਈ ਬਹਿਲੇ ਖਾਲਸਾ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ, ਫਢੜੇ ਭਾਈ ਕੇ, (ਮਾਨਸਾ)	੧੧੨੫੦੦੦
੧੨ ਦਸਮੇਸ਼ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਹਾਇਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਜੀਰਕਪੁਰ, ਨਾਭਾ ਸਾਹਿਬ (ਮੋਹਾਲੀ)	੧੨੯੫੦੦੦
੧੩ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ ਕਰਤਾਰਪੁਰ (ਜਲੰਧਰ)	੨੩੦੦੦੦
੧੪ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ ਗਹਿਲ (ਬਰਨਾਲਾ)	੨੬੦੦੦੦
੧੫ ਬੀਬੀ ਸ਼ਰਨ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ, (ਰੋਪੜ)	੨੯੦੦੦੦
੧੬ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਬੰਗਾ, ਸ਼ੀਵਿਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ	੪੧੫੦੦੦
੧੭ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸੀ.ਸੈ.ਸਕੂਲ ਖੰਨਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ (ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇੰਨ-ਏਡ)	੩੧੬੦੦੦
੧੮ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਖਾਲਸਾ ਸੀ.ਸੈ.ਸਕੂਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇੰਨ-ਏਡ)	੧੦੨੮੧੩੯

੧੯	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗਰਲਜ਼ ਸੀ:ਸੈ: ਸਕੂਲ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੨੧੫੦੦੦
੨੦	ਮਾਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਰੱਤੋਕੇ (ਤਰਨ ਤਾਰਨ)	੨੪੦੦੦੦
੨੧	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਪਬਲਿਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਗੜ੍ਹਸੰਕਰ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ)	੩੦੫੦੦੦
੨੨	ਖਾਲਸਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਜੰਡ ਸਾਹਿਬ (ਰੋਪੜ)	੮੨੫੦੦੦
੨੩	ਦਸਮੇਸ਼ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਗੁਰਪਲਾਹ ਸਾਹਿਬ ਉਨਾ (ਹਿ:ਪ੍ਰ:)	੩੩੦੦੦੦
੨੪	ਬਾਬਾ ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	੬੪੩੩੩੩

੧੭) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼ੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ
ਸਪਲੀਸੈਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੮-੧੯ (ਵਿਦਿਆ ਛੰਡ)
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ
੧	੨੦੦੦੦੦੦
੨	੯੨੫੦੦੦
੩	੯੫੦੦੦੦੭
੪	੮੪੦੦੦
੫	੧੩੪੦੦੦੦
੬	੩੦੦੦੦੦੦
੭	੫੦੦੦੦੦
੮	੯੦੦੦੦੦
੯	੮੨੪੦੫੪
੧੦	੧੦੦੦੦੦੦
੧੧	੨੦੦੦੦੦
੧੨	੯੦੦੦੦੦
੧੩	੨੦੦੦੦੦
੧੪	੧੦੪੩੯੪੧
੧੫	੩੪੨੦੪੦੪
੧੬	੩੪੪੮੭੩੮
੧੭	੧੬੫੦੬੭੬
੧੮	੧੦੯੨੦੦੦
੧੯	੯੪੮੬੮੨
੨੦	੩੬੦੦੦
੨੧	੨੨੧੫੧੫
੨੨	੨੨੦੦੦੦

੧੮) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੋਲਡਨ ਆਫਸੈਟ ਪ੍ਰੈਸ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਾਮਸਰ ਰੋਡ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸਪਲੀਸੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੮-੧੯
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧	ਕੈਮੀਕਲ	੩੩੦੦੦੦
੨	ਬਿਜਲੀ	੩੫੦੦੦੦
੩	ਫਟਕਲ	੧੦੦੦੦
੪	ਮੁਰੰਮਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	੫੦੦੦੦੦
੫	ਸਮਾਨ	੨੦੦੦੦
੬	ਨਵਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ	੮੨੦੦੦
੭	ਮਸ਼ੀਨਰੀ	੮੨੦੦੦੦

੧੯) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੋਲਡਨ ਆਫਸੈਟ ਪ੍ਰੈਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਾਮਸਰ ਰੋਡ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ
ਸਪਲੀਸੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧	ਕਾਗਜ	੧੮੦੫੦੧੭
੨	ਪਲੇਟਾਂ	੯੮੮੨੩
੩	ਸਫਰ ਖਰਚ	੧੯੮੮
੪	ਟੈਲੀਫੋਨ ਇੰਟਰਨੈੱਟ	੮੮੮੮
੫	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੫੪੦

੨੦) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ, ਰਾਮਸਰ ਰੋਡ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ
ਸਪਲੀਸੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧	ਮੁਰੰਮਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	੨੨੪੪੫
੨	ਈ.ਐਸ.ਆਈ.	੧੯੫੯੯
੩	ਕਾਗਜ	੯੪੦੩੪੨
੪	ਤੇਲ ਸਿਆਹੀ	੨੪੨੩

੨੧) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ, ਰਾਮਸਰ ਰੋਡ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ
ਸਪਲੀਸੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੮-੧੯ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧	ਗੈਚੁਇਟੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਡੂੰਠੀਆਂ	੧੪੦੦੦੦੦
---	-------------------------	---------

੨੨) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ, (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ)
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸਪਲੀਸੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੮-੧੯ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧	ਦਫਤਰੀਆਨਾ	੧੫੦੦੦੦
੨	ਸਫਰ ਖਰਚ	੧੫੦੦੦
੩	ਨਵੀਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	੮੦੦੦੦੦

੨੩) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮਿਸ਼ਨ ਸ਼ਾਹਪੁਰ (ਅੰਗਲਾ ਕੈਟ) ਦਾ ਸਪਲੈਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧ ਬੀਮਾ

੨੦੩੨੪

੨੪) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ
(ਸੇਵਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ) ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	ਧਰਮਿਕ ਫੰਡ ਦੱਪ	੨੨੩੯੯੦੦੦੦
੨	ਧਰਮਿਕ ਫੰਡ ਦੱਪ	੨੦੦੦੦੦੦੦
੩	ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਹਾਇਤਾ	੩੦੦੦੦੦੦
੪	ਸੂਦ	੬੦੦੦੦੦੦੦
੫	ਧਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੇ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ (ਦਾਖਲਾ ਫੀਸ)	੧੫੦੦੦੦੦
੬	ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ)	੧੨੦੦੦੦੦
੭	ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ (ਹਿੰਦੀ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ)	੨੦੦੦੦੦
੮	ਧਰਮ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ	
੯	ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ (ਵਿਕਰੀ)	੫੦੦੦੦੦੦
੧੦	ਕਿਰਾਇਆ ਕਮਰੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਨਿਵਾਸ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ	੮੦੦੦੦
੧੧	ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਫਲੈਟਸ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਰਿਆਣਾ	੪੦੦੦੦੦
੧੨	ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਫਲੈਟਸ ਯੂ:ਪੀ: ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੫੦੦੦੦੦
੧੩	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ, ਹਾਪੜ (ਯੂ:ਪੀ:)	੧੫੦੦੦੦੦
੧੪	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਭਗਤ ਕਵੀਰ ਜੀ ਮਗਹਰ ਗੋਰਖਪੁਰ (ਯੂ:ਪੀ:)	੮੦੦੦੦੦
੧੫	ਗੁਰ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੱਕਾ ਕੂਆਂ, ਸੰਤ ਸਭਾ ਨਗੀਨਾ, ਬਿੰਦਾਬਨ ਅਤੇ ਗੁ: ਪਿੰਡ ਸਾਦੂਲਾਪੁਰ ਯੂ:ਪੀ:	੫੦੦੦੦੦
੧੬	ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਾ ਬਗੜੀ (ਯੂ:ਪੀ:)	੫੦੦੦੦
੧੭	ਸਤਾਬਦੀਆਂ ਸਮਾਰੋਹ	੨੦੦੦੦੦੦੦੦
੧੮	ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਆਮਦਨ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦
੧੯	ਠੇਕਾ ਜਮੀਨ ਗੁ:ਸਾਹਿਬ ਪਿੰਡ ਕਾਲਾ ਟਿੱਬਾ	
੨੦	ਠੇਕਾ ਜਮੀਨ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਰਿਆਣਾ	੪੦੦੦੦੦
੨੧	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਗੁ:ਵਿ: ਰਾਏਪੁਰ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ	੨੦੦੦੦੦੦
ਆਮਦਨ ਜੋੜ :-		੮੪੦੦੦੦੦੦੦
ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ:-		
ਕੁਲ ਜੋੜ:-		੮੪੦੦੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧	ਲਿਟਰੇਚਰ (ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ), ਡਾਇਰੀਆਂ, ਕੈਲੰਡਰ, ਤਸਵੀਰਾਂ ਆਦਿ (ਛਾਪਈ ਤੇ ਖੀਦ)	੧੫੦੦੦੦੦੦
੨	ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੁਟਕਲ	੧੫੦੦੦੦
੩	ਧਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਜੀਦੇ	
੪	ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ ਤੇ ਮੋਜ ਕੇਂਦਰ	

੫	ਪਰਮ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ	
੬	ਵਜ਼ੀਫੇ ਭਾਈ ਜੈਤਾ ਜੀ ਟਰੱਸਟ	੨੦੦੦੦੦
੭	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ	੯੦੦੦੦੦
੮	ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ)	੧੯੦੦੦੦੦੦
੯	ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ ਹਿੰਦੀ	੫੦੦੦੦੦੦
੧੦	ਉੱਚ-ਹਸਤੀਆਂ, ਪੰਥਕ-ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ	
੧੧	ਆਡਿਟ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੩੦੦੦੦੦੦
੧੨	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਛਪਾਈ	੧੦੦੦੦੦੦
੧੩	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਦਫਤਰ	੫੫੦੦੦੦੦੦
੧੪	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਲਿਟਰੇਚਰ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਦਿ	੯੦੦੦੦੦੦
੧੫	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਲਾਊਂਸ ਡਰਾਈਵਰਜ਼	੧੧੫੦੦੦੦੦
੧੬	ਤਨਖਾਹ ਧਾਰਮਿਕ ਟੀਚਰ	੧੨੦੦੦੦੦੦
੧੭	ਡਾਕ ਤੇ ਤਾਰ ਖਰਚ	੩੦੦੦੦੦
੧੮	ਕਮਿਸ਼ਨ ਬੈਂਕਾਂ	੧੧੫੦੦੦
੧੯	ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ (ਤਨਖਾਹ ਫਿਲਮ ਉਪਰੋਟਰਾਂ, ਮੁਰੰਸਤਾਂ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਆਦਿ)	
੨੦	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ ਤੇ ਮੁਰੰਸਤਾਂ)	੩੦੦੦੦੦੦
੨੧	ਮੁਕੱਦਮੇ	੬੦੦੦੦੦੦
੨੨	ਟੈਲੀਫੋਨ	੮੦੦੦੦੦
੨੩	ਮੁਰੰਸਤ ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ	੨੫੦੦੦੦
੨੪	ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ (ਆਉ ਭਗਤ)	੩੦੦੦੦੦
੨੫	ਵਰਦੀਆਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੯੦੦੦੦੦
੨੬	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੩੦੦੦੦੦
੨੭	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੮੦੦੦੦੦
੨੮	ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੧੫੦੦੦੦੦
੨੯	ਬੀਮਾ ਗੱਡੀਆਂ ਤੇ ਕੈਸ਼	੧੫੦੦੦੦੦
੩੦	ਬੀਮਾ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੨੦੦੦੦੦੦
੩੧	ਗੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਆਦਿ (ਸ਼ੇਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੨੬੦੦੦੦੦੦
੩੨	ਸ਼ਾਬਦੀਆਂ ਸਮਾਰੋਹ	੧੨੬੩੦੦੦੦੦
੩੩	ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਮੈਂਟ (ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ)	
੩੪	ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿ: ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਬੁੱਚਾ ਜੋਹੜ	੧੨੦੦੦੦੦੦੦
੩੫	ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੩੬	ਭਾਈ ਨਗਾਈਆਂ ਜੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ (ਗੂੰਗੇ ਬੋਲਿਆਂ) ਆਲਮਗੀਰ ਲੁਧਿਆਣਾ	੨੦੦੦੦੦੦੦
੩੭	ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਗੁ: ਇੰਸ: ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ (ਬਠਿੰਡਾ)	੫੫੦੦੦੦੦੦
੩੮	ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਜੁਬਲੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	੧੫੦੦੦੦੦੦
੩੯	ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)	੩੦੦੦੦੦੦੦
੪੦	ਸਬ-ਆਫਿਸ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)	੨੦੦੦੦੦੦੦
੪੧	ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲੇ (ਬਾਈਆਂ, ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਭੂਰਾ ਕੋਹਨਾ ਤੇ ਕਾਲਾਮਾਲਾ ਸੰਗਰੂਰ) ਤਨਖਾਹਾਂ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ	੫੦੦੦੦੦੦੦

੪੨ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਲਜ (ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ, ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ, ਆਲਮਗੀਰ) ਤਨਖਾਹਾਂ, ਵਜੀਫੇ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦੦੦
੪੩ ਜਥੇ: ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਆਫ ਐਡਵਾਂਸ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀਜ਼, (ਤਨਖਾਹਾਂ, ਆਨਰੋਰੀਅਮ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੮੦੦੦੦੦੦
੪੪ ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤਾਂ (ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨੀ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਵਿਦਿਆਲੇ)	੧੦੦੦੦੦੦
੪੫ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਅਮਰੀਕਾ (ਸਫਰ ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੩੦੦੦੦੦੦
੪੬ ਗਿਆਨੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ ਢਾਡੀ ਕਾਲਜ, ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿ ਵਡਾਲੀ (ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸ/ਖਰਚ ਆਦਿ)	੨੦੦੦੦੦੦
ਜੋੜ:-	੩੯੮੫੭੫੦੦੦
ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ	
੪੭ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੮੫੦੦੦੦੦੦
੪੮ ਸਫਰ ਖਰਚ " " "	੮੦੦੦੦੦੦
੪੯ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਹਿਰ	੧੦੦੦੦੦੦੦੦੦
੫੦ ਗਾਵਹੁ ਸਚੀ ਬਾਣੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	
੫੧ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚ	੬੦੦੦੦
ਜੋੜ:-	੧੯੩੦੬੦੦੦੦
ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਰਿਆਣਾ (ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ)	
੫੨ ਤਨਖਾਹ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ	੨੦੦੦੦੦੦
੫੩ ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ	੮੦੦੦੦
੫੪ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੫੦੦੦੦੦੦
੫੫ ਮੁਕੱਦਮੇ	੫੦੦੦੦
੫੬ ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ	੧੦੦੦੦੦੦
੫੭ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ੇਖੂਪੁਰਾ ਮੰਚੂਰੀ, ਕਰਨਾਲ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਜੀਫੇ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦੦੦
ਜੋੜ:-	੧੫੮੫੦੦੦੦
ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਗੁ: ਪਲਾਹ ਸਾਹਿਬ), ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕ: ਬਾਬੂ, (ਊਨਾ)	
੫੮ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ (ਰੋਸ਼ਨੀ, ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੨੦੦੦੦੦੦
੫੯ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੫੦੦੦੦੦
ਜੋੜ:-	੨੫੦੦੦੦੦੦
ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਰਾਜਸਥਾਨ (ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ)	
੬੦ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ (ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੧੩੦੦੦੦੦
੬੧ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ , ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੫੦੦੦੦੦
ਜੋੜ:-	੧੮੦੦੦੦੦
ਚੁ:ਪੀ: ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਾਪੜ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ	
੬੨ ਤਨਖਾਹ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ	੧੭੦੦੦੦੦੦
੬੩ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੧੫੦੦੦੦੦

੬੪ ਮੁਕੱਦਮੇ		੧੦੦੦੦੦
੬੫ ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ ਹਾਪੜ ਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਰੇ		੨੦੦੦੦੦੦
੬੬ ਟੈਕਸਿਸ ਹਾਊਸ ਤੇ ਪਾਣੀ, ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ ਯੂ;ਪੀ:		੧੫੦੦੦੦੦
੬੭ ਫੁਟਕਲ ਦਫ਼ਤਰ		੮੦੦੦੦੦
੬੮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਹਾਪੜ		੧੨੦੦੦੦੦
੬੯ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਮਗਹਰ ਗੋਰਖਪੁਰ (ਯੂ;ਪੀ;)		੧੪੦੦੦੦੦
੭੦ ਗੁਰ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੱਕਾ ਕੂਆਂ, ਸੰਤ ਸਭਾ ਨਗੀਨਾ, ਬਿੰਦੀਬਾਨ, ਸਾਡੂਲਪੁਰ		੬੦੦੦੦੦
੭੧ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨਪੁਰ ਯੂ;ਪੀ:		੨੦੦੦੦੦੦
੭੨ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਾ ਬਗੜੀ ਗਜ਼ੇਲਾ		੨੦੦੦੦੦
ਜੋੜ:-		੨੮੩੦੦੦੦੦
ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ (ਨਾਗਪੁਰ) ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ		
੭੩ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼, ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)		੫੦੦੦੦੦
੭੪ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ		੧੦੦੦੦੦
ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ		੬੦੦੦੦੦
ਜੋੜ:-		
ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਕਲਕੱਤਾ) ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ		
੭੫ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼ (ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)		੧੦੦੦੦੦੦
੭੬ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ		੨੦੦੦੦੦
ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ		੧੨੦੦੦੦੦
ਜੋੜ:-		
ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਡੱਡੀਸਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਵਿਦਿ:ਰਾਏਪੁਰ (ਡੱਡੀਸਗੜ੍ਹ)		
੭੭ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼ (ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)		੨੨੦੦੦੦੦
੭੮ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ		੧੫੦੦੦੦੦
ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ		੩੦੦੦੦੦੦
੭੯ ਗੁ:ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ		੬੨੦੦੦੦੦
(ਤਨਖਾਹਾ ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਆਦਿ)		
ਜੋੜ:-		
ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਜੰਮ੍ਹ ਕਸ਼ਮੀਰ		
੮੦ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼		੨੫੦੦੦੦੦
੮੧ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ		੫੦੦੦੦੦
ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ		੧੦੦੦੦੦
੮੨ ਲੰਗਰ (ਆਊ ਭਗਤ) ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਦਫ਼ਤਰ		੩੧੦੦੦੦੦
ਜੋੜ:-		
ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਉਤਰਾਖੰਡ ਕਾਸ਼ੀਪੁਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਅੰਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼		
੮੩ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼		੫੫੦੦੦੦੦
੮੪ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ		੨੦੦੦੦੦
ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ		
੮੫ ਤਨਖਾਹ, ਸਫਰ, ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਬਿਲ ਆਦਿ		੨੫੦੦੦
(ਅੰਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਨ)		੫੨੨੫੦੦੦
ਜੋੜ:-		

गुरुद्वारा ग़जट

६३

८८ सिंख मिस्न नेपाल

वैदा जोड़

जेठ (मधी) 2019)

८०००००

८२५००००००

भाग भ्रच

सहाइता

१ सहाइता भेटा रहित पावन सरुप	९५०००००
२ सहाइता लाइब्रेरीआं लिटरेचर आदि	८०००००००
३ सहाइता गुरुद्वारा साहिबान	२३७०००००
४ सहाइता खेती बाटुले समुंह गुरुद्वारे साहिबान	१००००००००
५ सहाइता पारमिक विदिआ सकूलं/कालजां अडे मुनीवरसिटी	९५०००००००
६ सहाइता परम खेती विदिआरबी खेतर अडे सिंख स्नातक विदिआ (गढका)	८५०००००
७ सहाइता सिंख विदिआरबीआं लाई कैंबरिज स्कालरसिप ढंड	२०००००००
८ सहाइता पीडुडु परिवार आदि	८००००००
९ सहाइता सिकलीगर ते व्हण्जारे सिंखां	३००००००
१० सहाइता कुदरती आद्वान अडे कैंसर रलीट ढंड स्नोमटी कमेटी	
११ सहाइता जादगारी प्रैजैक्ट ते इडिहास्क इमारतां	
१२ सहाइता पारमिक, पंचक ते समाज सेवी संस्थावां अडे पिंडां दे ग्रंथी सिंधां राहीं खुचार	
१३ सहाइता ४०० साला मैमे: स्री गुरु ग्रैष साहिब वरलङ्घ युनी:डउहिगङ्ग साहिब	३००००००००
१४ सहाइता गुरु कासी कालज आद सिंख स्नातकीज दमदमा साहिब उल्वेडी साँचे (बठिङ्डा)	
१५ सहाइता मुहूर्त विदिआ अंग्रेजियारी विदिआरबी (स्रो:गु:पृ:कमेटी नुं)	९०००००००
१६ सहाइता खालसाई खेडां (हाकी) (स्रो:गु:पृ:कमेटी नुं)	
१७ सहाइता स्री गुरु रामदास चैरीटेक्षण हसपताल ट्रस्ट स्री अंग्रेजियार	
१८ सहाइता दिल्ली सिंख गु:पृष्ठपक कमेटी (दिल्ली)	
१९ सहाइता बीषी भानी किनिआ नेत्ररहीण विदि: संन साहिब छेहरटा रोड स्री अंग्रेजियार	३०००००
२० सहाइता गोलडन आफ्सेट प्रैस स्री अंग्रेजियार	
२१ सहाइता गरीब सिंधां दे विआह अडे मैत समें स्री अंग्रेजियार साहिब लाई भेटा	५०००००००
२२ सहाइता डाक्टरी सहुलतां वालीआं वैन अडे दवाईीआं आदि	५०००००००

जोड़:-

१४५०००००००

भाग भ्रच- पुजीगड भ्रचे

१ स्टाक लिटरेचर (छपाई, ख्रीद आदि)	८००००००
२ जाइदाद, इमारतां, जमीन अडे सिंख मिस्न अमरीका	२००००००
३ समान द्वारा	२००००००
४ इमारत द्वारा	५००००००
५ नवीआं दिल्ली प्रैजैक्टरज्ज आदि	३००००००

੬	ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ	₹ ੦੦੦੦੦੦
੭	ਇਮਾਰਤ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿ: ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੦੦੦੦੦੦
੮	ਸਮਾਨ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ, ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੪੫੦੦੦੦੦
੯	ਕਿਤਾਬਾਂ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ	੧੦੦੦੦੦
੧੦	ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ, ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੩੦੦੦੦੦
੧੧	ਇਮਾਰਤ ਗੁ: ਇੰਸ: ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ (ਬਠਿੰਡਾ)	੧੦੦੦੦੦੦
੧੨	ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ (ਸ੍ਰੀ ਅੰਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)	੧੦੦੦੦੦
੧੩	ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲੇ (ਭੂਰਾ ਕੋਹਨਾ ਤੇ ਕਾਲਾਮਾਲਾ ਛਾਪਾ)	੧੦੦੦੦੦੦
੧੪	ਇਮਾਰਤ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ (ਬਠਿੰਡਾ)	
੧੫	ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਲਜ ਜੁਬਲੀ ਪਰਮਸ਼ਾਲਾ ਫਿਰੋਜਪੁਰ	੫੦੦੦੦੦
੧੬	ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਲਜ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	੧੦੦੦੦੦੦
੧੭	ਇਮਾਰਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨਿਵਾਸ (ਹਰਿਆਣਾ)	੧੦੦੦੦੦੦
੧੮	ਇਮਾਰਤ ਗਿਆਨੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ ਢਾਡੀ ਕਾਲਜ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਵਡਾਲੀ	੨੦੦੦੦੦੦
੧੯	ਇਮਾਰਤ ਸੰਤ ਛਤਹਿ ਸਿੰਘ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ, ਬੁੱਚਾ ਜੋਹੜ, (ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਨਗਰ)	੫੦੦੦੦੦
੨੦	ਇਮਾਰਤ ਜਥੇ: ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ (ਪਟਿਆਲਾ)	੧੦੦੦੦੦੦੦
੨੧	ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਸ਼ੇਖਪੁਰਾ ਮੰਚੂਰੀ, ਕਰਨਾਲ	੨੦੦੦੦੦੦
੨੨	ਇਮਾਰਤ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਾ ਬਗੜੀ, ਗੁ: ਸਾਹਿਬ ਜੋਯਾ ਤੇ ਸ਼ਾਹਜਹਾਂਪੁਰ	੩੦੦੦੦੦੦
੨੩	ਇਮਾਰਤ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਰਾਏਪੁਰ)	੨੦੦੦੦੦੦
੨੪	ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਰਾਏਪੁਰ)	੨੦੦੦੦੦੦
੨੫	ਇਮਾਰਤ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਉਤੇਰਾਖੰਡ (ਕਾਸ਼ੀਪੁਰ)	੨੦੦੦੦੦੦
੨੬	ਇਮਾਰਤ ਗੁ: ਸਾਹਿਬ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ, ਮਗਹਰ, ਗੋਰਖਪੁਰ, ਯੂ:ਪੀ:	੨੦੦੦੦੦੦
੨੭	ਇਮਾਰਤ ਗੁ: ਸਾਹਿਬ, ਸਕੂਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਹਾਥੜ, ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਫਲੈਟ ਅਲੀਗੜ੍ਹ	੧੦੦੦੦੦੦
੨੮	ਇਮਾਰਤ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਹਾਦਰ ਕਿਲਾ ਲੋਹਗੜ੍ਹ ਹਰਿ: ਜੋੜ (ਪ੍ਰੈਸੀਗਤ ਮਰਚ):- ਜੋੜ ਕੁਲ ਮਰਚ:- ਬੁੱਚਤ:- ਕੁੱਲ ਜੋੜ:-	੫੦੦੦੦੦੦ ੨੦੦੦੦੦੦੦੦ ੮੪੦੦੦੦੦੦੦ ੮੪੦੦੦੦੦੦੦

੨੫) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ)

ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸਾਧਨੀਸੈਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧	ਬੀਮਾ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੇ ਮੁਲਾਕਾਂ	₹ ੨੫੪੨੫
੨	ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿ: ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਬੁੱਚਾ ਜੋਹੜ	੨੨੨੩੦
੩	ਭਾਈ ਨਗਾਈਆ ਜੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ (ਗੁੰਗੇ ਬੋਲਿਆਂ) ਆਲਮਗੀਰ ਲੁਧਿਆਣਾ	੨੮੮੨੫
੪	ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਗੁ: ਇੰਸ: ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ (ਬਠਿੰਡਾ)	੯੯੭੬੦
੫	ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ (ਸ੍ਰੀ ਅੰਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)	੧੪੪੨੨੩

੬	ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨਪੁਰ ਯੂ:ਪੀ:	੨੫੦੫੪
੭	ਗੁ:ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ (ਤਨਖਾਹਾਂ ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਆਦਿ) (ਛੱਡੀਸਗੜ੍ਹ)	੮੯੧੩੨
੮	ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੨੯੯੯੯੯
੯	ਇਮਾਰਤ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਹਾਦਰ ਕਿਲਾ ਲੋਹਗੜ੍ਹ ਹਰਿ:	੮੦੫੫੫੭੭

੨੬) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ) ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸਪਲੈਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੮-੧੯ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧	ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿ: ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ	੧੦੦੦੦੦੦
੨	ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਗੁ: ਇੰਸ: ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ (ਬਠਿੰਡਾ)	੫੦੦੦੦੦
੩	ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)	੫੦੦੦੦੦
੪	ਗਿਆਨੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ ਢਾਢੀ ਕਾਲਜ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਵਡਾਲੀ (ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸ/ਖਰਚ ਆਦਿ)	੯੦੦੦੦੦
੫	ਸਫਰ ਖਰਚ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ	੨੫੦੦੦੦੦
੬	ਦੀਵਾਨ ਮੇਲ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ (ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ)	੫੦੦੦੦੦੦
੭	ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ (ਯੂ:ਪੀ: ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਾਪੜ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ)	੫੦੦੦੦੦
੮	ਦੀਵਾਨ ਮੇਲ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ (ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਛੱਡੀਸਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਵਿਦਿ:ਰਾਏਪੁਰ (ਛੱਡੀਸਗੜ੍ਹ))	੩੦੦੦੦੦
੯	ਗੁ:ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ (ਤਨਖਾਹਾਂ ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਆਦਿ)	੫੦੦੦੦੦
੧੦	ਸਹਾਇਤਾ ਪੀੜੂਤ ਪਰਿਵਾਰ ਆਦਿ	੧੦੦੦੦੦੦੦੦
੧੧	ਇਮਾਰਤ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਹਾਦਰ ਕਿਲਾ ਲੋਹਗੜ੍ਹ ਹਰਿ:	੫੦੦੦੦੦੦੦

੨੭) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	
੧	ਉ) ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ	੯੫੦੦੦੦੦੦੦
੧	ਅ) ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ	੧੧੯੦੦੦੦੦੦੦
੧	ਈ) ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ	੨੪੪੦੦੦੦੦੦
੧	ਸ) ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕ ਬਾਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਸਾਹਿਬਾਨ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ)	੨੧੦੦੦੦੦੦੦
੧	ਹ) ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕ ਬਾਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਸਾਹਿਬਾਨ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ)	੩੨੦੦੦੦੦੦
੧	ਕ) ਚੜ੍ਹਤ ਚੈਕ, ਡਰਾਫਟ, ਮਨੀਆਰਡਰ ਅਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਡੋਨੇਸ਼ਨ	੪੦੦੦੦੦੦੦੦
੨	ਵੱਟਕ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ	੪੩੦੦੦੦੦੦੦
੩	ਵੱਟਕ ਪਿੰਨੀ (ਸੁੱਕਾ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ	੪੮੦੦੦੦੦੦੦
੪	ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

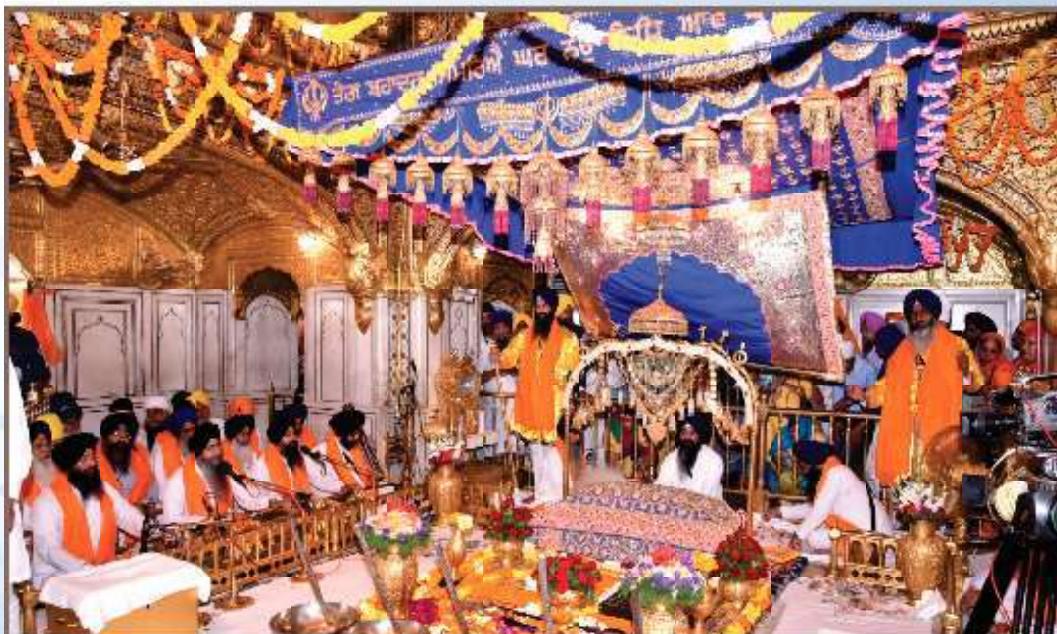
੬੬

ਜੋਨ (ਮਈ) 2019)

੫	ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੩੩੦੦੦੦੦੦੦
੬	ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ ਲੰਗਰ	੧੦੦੦੦੦੦੦੦
੭	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ	੨੫੦੦੦੦੦੦
੮	ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਮਕਾਨਾਂ ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਆਦਿ	੧੪੦੦੦੦੦੦੦
੯	ਆਮਦਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੧੪੦੦੦੦੦੦੦
੧੦	ਠੋਕੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	੨੫੦੦੦੦੦
੧੧	ਠੇਕਾ ਬਾਗ ਕੁਚੇਸਰ (ਯੂ.ਪੀ.)	੪੬੦੦੦੦
੧੨	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੧੨੪੦੦੦੦੦੦੦
੧੩	ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੩੨੦੦੦੦
੧੪	ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਵਾਸਾਂ	੧੪੩੦੦੦੦੦੦੦
੧੫	ਆਮਦਨ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਹਾਲ	੧੯੦੦੦੦੦
੧੬	ਲੀਜ਼ ਡੀਡ	੨੦੦੦੦੦
੧੭	ਸਹਾਇਤਾ ਸੰਗਮਰਮਰ	
੧੮	ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ	੨੪੦੦੦੦੦
੧੯	ਸਹਾਇਤਾ ਸੇਵਾ ਸੋਨਾ ਤੇ ਨਕਾਸ਼ੀ	
੨੦	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ ਉਸਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਲੰਗਰ	੨੩੦੦੦੦
੨੧	ਚੰਦਾ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪਿੱਪਲੀ ਸਾਹਿਬ	
ਜੋੜ:-		੨੮੦੦੦੦੦੦੦੦
੨੨	ਸੂਦ ਜਾਇਦਾਦ ਗਲਿਆਰਾ ਸਕੀਮ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚੋਂ	
ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-		੨੮੦੦੦੦੦੦੦੦੦
ਭਾਗ ਮੁਢਲ		
ਤੁਟੀਨ ਦੇ ਮੁਢਲੇ		
੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਦਫਤਰ	੬੨੦੦੦੦੦੦੦
	ਮੁਢਲ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	
੨	(੧) ਮੁਢਲ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੧੭੦੦੦੦੦੦੦੦
	ਅ) ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੪੨੦੦੦੦੦੦੦
	ਇ) ਮੁਢਲ ਪਿੰਨੀ (ਸੱਕਾ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੨੦੦੦੦੦੦੦੦
	ਸ) ਤਨਖਾਹ ਪਿੰਨੀ (ਸੁੱਕਾ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੪੯੦੦੦੦੦੦
੩	ਮੁਢਲ ਲੰਗਰ	
	(੧) ਲੰਗਰ ਮੁਢਲ	੩੮੦੦੦੦੦੦੦
	ਅ) ਤਨਖਾਹ ਲੰਗਰ ਸਟਾਫ	੮੪੦੦੦੦੦੦੦
੪	ਮੁਢਲ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	
੫	ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੬੦੦੦੦੦੦
੬	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ	੧੨੦੦੦੦੦
੭	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	
	(੧) ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਸਿਰੋਪਾਓ	੩੩੦੦੦੦੦੦
	ਅ) ਜਿਊਟ-ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ-ਗਲੀਚੇ ਤੇ ਚਾਦਰਾਂ ਆਦਿ	੧੭੦੦੦੦੦੦੦
	ਇ) ਫੁਟਕਲ	੮੦੦੦੦੦
੮	ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ	
	(੧) ਸਮਾਨ ਬਿਜਲੀ (ਬਲਬ, ਟਿਊਬਾਂ, ਸਵਿਚ ਅਤੇ ਤਾਰਾਂ ਆਦਿ)	੫੫੦੦੦੦੦
(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ ੨੫ 'ਤੇ)		

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ
ਸਜਾਏ ਗਏ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ
ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ। (23 ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਸੰਚਾਰਦ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਸੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ
ਸਜਾਏ ਗਏ ਅਲੋਕਿਕ ਜਲੋਂ ਦਾ ਦਿਸ਼। (24 ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬੇਰ ਸਾਹਿਬ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਵਿਖੇ ਸਿੰਘ ਜਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੇਖਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੇਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੇਵਾਲ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰਤਾ ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ। (20 ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਸੰਚਕੜ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਮਾਡਾ ਝ੍ਖੂਪਤਾ ਜੀ ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਨੌਹਾਂ ਪੰਥਰ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਹਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੇਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੇਵਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਰਨੀਤ ਸਿੰਘ ਕਿਟੇਵਡ, ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਤਿਆਤੀ, ਸ. ਲਵਕੀਰ ਸਿੰਘ ਅਗਟੀਆਂ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੇਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ। (22 ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਡੈ-ਸਤਾਬਦੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸਾਲਾਨਾ ਛਿਗਰੀ ਵੰਡ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਛਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਝਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੌਗਰਾਲ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ।

ਗੁਰੂ ਦੂਖ ਛਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਢਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ ਜੀ, ਢਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ ਜੀ ਤੇ ਢਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ ਯਾਦਗਾਰੀ ਗੇਟ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਝਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੌਗਰਾਲ, ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੇ; ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੜ੍ਹਗਰ, ਅੰਡੀਂਗ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਕਰਤਾਚੁਪੁਰ, ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟੈਂਹੜਾ, ਸ. ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਭਰਵਾਲ ਤੇ ਹੋਰ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਆਲਮਗੀਰ (ਲੁਪਿਆਡਾ) ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਹਾਲ ਦੀ ਨਵੀਂ ਧਿਮਾਰਤ ਸੰਗਤ ਅਰਧਾਂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ, ਮੈਂਬਰ ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ, ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਆਮਤਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ, ਸ. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੌਲਾ, ਸ. ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ।

ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਮੈਨੇਚੀਅਲ ਕਾਲਜ ਕੁਮੇਲੀ ਵਿਖੇ 'ਜਾਲ੍ਹਿਆਂ' ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੇ ਸਾਥੇ ਦਾ ਸਿੰਘ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ' ਵਿੱਚ 'ਤੇ ਲਿੰਕ ਰੋਜ਼ਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨਫਰੈਂਸ ਦੌਰਾਨ ਮੁੰਖ ਮੰਗਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨ ਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਕੁਲਾਰ, ਪ੍ਰੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਗੁਰਲਾਮ ਸਿੰਘ ਰਸੂਲਪੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰ। (੩ ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕਿਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀਮਾਨੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰਤਾ 'ਚ ਗਾਜ਼ਰ ਮੌਬਰਾਹ ਅਤੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ। (18 ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿਖੇ ਸੱਤ ਗਿਆਸੀ ਵਾਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਪੂਰਕੌਟ ਤੇ ਕਵੀਜ਼ਰ ਗਿਆਸੀ ਸੌਗਾ ਸਿੰਘ ਸੌਗੀ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਹਟਾਉਣ ਸਮੇਂ ਸੇਭਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ, ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਹੀ ਮਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗਿਆਸੀ ਗੁਰਦਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਅੰਦ੍ਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਛਾਈ ਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਅਮਰਦੀਵ ਨਿੰਘ ਵਿਡੋਬਾ, ਮੈਂਬਰ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚੁੰਘਾ, ਸ. ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਗਵਾਈਆਂਵਾਲਾ, ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਟਿੱਟੋਵਾਡ, ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਆਂਗਿਆਸੀ, ਸ. ਸੁਖਵਹਸ਼ ਸਿੰਘ ਪਨ੍ਹ ਤੇ ਹੋਰ। (22 ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਖੇ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਕਾ ਵਿਵਸਤ ਮੌਕੇ ਕਰਵਾਏ ਸਾਮਗਰਮ ਸਮੇਂ ਸੋਮਵੰਡ ਫੇਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਖ ਸਰਦਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੰਪੀਟਨ ਹਿਲ ਵਾਈਗਾਨ ਵਿਖੇ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਤੂਲਾਏ ਕੰਡੇ ਲਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਵੇ ਹੋਏ ਐਮ.ਪੀ. ਸਿਟੀਟਰ ਸਰਨ, ਮੋਹਰ ਹੈਰੀ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਭੁਲਬੰਦ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਕੀਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਰੋਣਕ ਸਿੰਘ ਤੇ ਡਾ. ਆਮ੍ਰਿਤ ਸਿੰਘ। (੧੫ ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਸ਼੍ਰੀ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਵੱਲ ਸੰਗਰੰਡੀ ਨੂੰ ਗਰੰਭੰਨ ਪ੍ਰਾਹਿਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਵਥਨ ਸਾਹਿਬ ਬਿੰਬੇ ਕੇਂਦ੍ਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰੈਵਾਲੋਂ ਦੀਆਂ ਗਾਥੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਵੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀਮਣੀ ਕਲੰਤੀ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਬੈਂਕ ਸ. ਮਹਿਸੂਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੀ, ਸ. ਮਹਿਸੂਰ ਸਿੰਘ ਬਾਨ, ਸ. ਛਾਉਂਦਰ ਸਿੰਘ ਰੱਖ ਸਿੰਘ,

ਲਿੰਜੀ ਸ਼ਬਦ ਇੰਦੇ: ਸੁਵਾਹਿਕ ਸਿੰਘ, ਮੋਹਰ ਸ. ਕਸਵੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਨਪੁਰ ਨਾਂਤੇ ਹੋਗ। (੧੫ ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਪਾਬਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ ਤੁਰਕੂਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੱਲਸਾ ਸਾਨਣਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਾਲਸਾ ਸ੍ਰੀ ਆਗਾਹਾਈ 'ਚ ਸਥਾ ਰਵਾਹਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੰਗ੍ਰਹ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਤੁਰਾਮੈਂਦਰ ਸਿੰਘ, ਨਕੀਤ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਰਾਂ, ਸ. ਮਲਤੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਠ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋਤਾਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ। (12 ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਜਗਨਨਾਥ ਪੁਰੀ ਮੈਂਡਰ (ਉੜੀਸਾ) ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਦੀਪਤ ਮਹਾਪਾਠਰ ਨੂੰ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਾਮਸਤਕ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਛਿੱਟੇਵਡ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਠ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋਤਾਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ। (19 ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਸ਼੍ਰੀਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਲਾਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ। (30 ਅਪ੍ਰੈਲ)

(ਪੰਨਾ ਵੱਡ ਦਾ ਬਕੀ)

ਅ) ਬਿੱਲ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਪਾਣੀ ਆਦਿ	੯੯੦੦੦੦੦੦
੯ ਮਰਚ ਜਨਰੇਟਰ (ਤੇਲ ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਆਦਿ)	੨੨੦੦੦੦੦
੧੦ ਸਫਰ ਮਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੮੫੦੦੦੦
੧੧ ਸਫਰ ਮਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੨੦੦੦੦੦
੧੨ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਡੱਪਾਈ ਆਦਿ	੧੯੫੦੦੦੦
੧੩ ਮਰਚ ਟੈਲੀਫੋਨ	੪੩੦੦੦੦
੧੪ ਡਾਕ ਮਰਚ	੩੨੧੭੦
੧੫ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੫੦੦੦੦
੧੬ ਇੰਟਰਨਲ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੪੦੦੦੦੦
੧੭ ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੫੦੦੦੦੦
੧੮ ਮੁਕੱਦਮੇਂ	੫੦੦੦੦੦੦
੧੯ ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ਼	੫੦੦੦੦੦੦
੨੦ ਮਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	੧੩੦੦੦੦੦੦
੨੧ ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤਾਂ	੨੦੦੦੦੦੦
੨੨ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੧੪੦੦੦੦੦੦੦
੨੩ ਮਰਚ ਨਿਵਾਸਾਂ	੨੧੦੦੦੦੦੦
੨੪ ਧਰਮ ਅਰਥ ਕਿਰਾਏ ਸਹਾਇਤਾ	੮੦੦੦੦੦
੨੫ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੩੫੦੦੦੦੦੦
੨੬ ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੧੨੦੦੦੦
੨੭ ਮਰਚ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨਵੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਆਦਿ	੪੦੦੦੦੦
੨੮ ਮਰਚ ਡਿਸਪੈਸਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪਿੱਪਲੀ ਸਾਹਿਬ	੮੦੦੦੦੦
੨੯ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਰਚ	
ਇ) ਮਰਚ ਖੁਦਕਾਸ਼ਤ (ਡੀਜ਼ਲ, ਖਾਦ, ਦਵਾਈਆਂ, ਕਟਾਈ, ਵਚਾਈ ਆਦਿ)	੫੫੦੦੦੦੦
ਅ) ਤਨਖਾਹ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੧੬੦੦੦੦੦
ਇ) ਮੁਰੰਮਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੩੫੦੦੦੦
ਸ) ਮਚਰ ਬਾਗ ਕੁਚੇਸਰ	੨੨੦੦੦੦
੩੦ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ	
੩੧ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਰੋਜ਼ੀਨੇ	੨੨੦੦੦
੩੨ ਬੂਟਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੧੦੦੦੦੦
੩੩ ਮਰਚ ਬਾਹਰਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ)	੩੨੦੦੦੦੦
੩੪ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਜਾਇਬ ਘਰ	੨੨੦੦੦੦
੩੫ ਮਰਚ ਸੇਵਾ ਸੋਨਾ ਤੇ ਨਕਸ਼ੀ	੧੨੦੦੦੦੦
ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਮਰਚ:-	੧੯੯੯੯੯੪੯੯੧੦
੩੬ ਫੰਡੜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ	
ਉ) ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੩੩੧੪੨੫੪੧੫
ਅ) ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੨੨੦੯੯੯੯੯੧੦
ਇ) ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੧੦੪੯੯੯੦੫
ਸ) ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ: ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੨੭੦੦੦੦੦੦
ਹ) ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੦੫੦੦੦੦੦੦

- ਕ) ਸਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ
- ਖ) ਗੈਰੂਇਟੀ ਤੇ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਸੋ:ਕਮੇਟੀ
- ਗ) ਸਹਾਇਤਾ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਵ ਫੰਡ ਸੋ: ਕਮੇਟੀ
- ਘ) ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ
- ਝ) ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ

ਜੋੜ ਫੰਡਜ਼:-

੩੭ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ

- ਓ) ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ (ਸੋ:ਕਮੇਟੀ)
- ਅ) ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ
(ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)
- ਇ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ
ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਸੋ:ਕਮੇਟੀ)
- ਸ) ਸਹਾਇਤਾ ਸਪੋਰਟਸ ਵਿੰਗ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ)
- ਹ) ਸਹਾਇਤਾ ਪਿੰਗਲਵਾੜਾ

ਜੋੜ ਸਹਾਇਤਾ:-

੧੧੦੦੦੦੦੦
੯੦੦੦੦੦੦੦
੫੦੦੦੦੦੦
੬੫੦੦੦੦੦
੫੩੦੦੦੦੦

੮੧੩੯੫੦੮੩੦

੩੦੦੦੦੦੦੦

੩੫੦੦੦੦੦੦

੪੦੦੦੦੦੦੦

੧੫੦੦੦੦੦

੧੦੬੫੦੦੦੦

੩੮ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ

- ਓ) ਸਮਾਨ ਨਿਵਾਸਾਂ
- ਅ) ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ
- ਇ) ਖਰੀਦ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ
- ਸ) ਨਵੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਡਿਆਲਾ ਕਲਾਂ (ਕਰਜਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)
- ਹ) ਨਵੇਂ ਟਿਊਬਵੈਲ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਤੇ ਬੋਰ
- ਕ) ਨਵੇਂ ਕੁਆਟਰ ਸਟਾਫ਼
- ਖ) ਤਰੱਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ (ਨਵੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ)
- ਗ) ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਘਾਟ ਉੱਜੈਨ
- ਘ) ਇਮਾਰਤ ਸਾਰਾਗੜ੍ਹ ਨਿਵਾਸ
- ਝ) ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਗ ਕੁਚੇਸਰ ਯੂ.ਪੀ.
- ਚ) ਵਿਸਥਾਰ ਇਮਾਰਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਲੰਗਰ
- ਛ) ਖਰੀਦ ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ
- ਜ) ਨਵਾਂ ਜਨਰੇਟਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ
- ਝ) ਸਕਿਊਰਟੀ ਬਿਜਲੀ ਮੀਟਰ ਲੋਡ ਅਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਅਤੇ ਏਅਰਪੋਰਟ
- ਇ) ਸੰਗਮਰਮਰ
- ਟ) ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ
- ਠ) ਸੁੰਦਰੀਕਰਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕੰਪਲੈਕਸ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ
- ਡ) ਬਿਜਲੀ ਗਰਿੜ ਈਂਕ ਕੇ.ਵੀ.

ਜੋੜ:-

੨੦੦੦੦੦੦

੨੦੦੦੦੦੦

੨੬੨੮੦੦੦੦੦

੩੯ ਸੂਦ ਜਾਇਦਾਦ ਗਲਿਆਰਾ ਸਕੀਮ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ

ਕੁੱਲ ਜੋੜ:-

੨੮੦੦੦੦੦੦੦੦੦

੨੮) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸੱਚੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ,
ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ
੧	੨੬੭੫੮੮
੨	੧੦੪੪੪੫੧
੩	੧੦੦੨੬੫੫
੪	੨੮੩੬੮੦੯
੫	੧੨੨੦੦੦੮੭
੬	੫੮੮੨੦੫੭
੭	੬੪੬੨੨
੮	੨੬੬੪੧੨
੯	੧੫੨੧੮੮
੧੦	੨੧੩੫੮੪੨
੧੧	੫੦੧੬੮੮
੧੨	੨੬੬੨੨੨
੧੩	੫੩੧੫੮੮
੧੪	੮੪੫੩੧੫੩
੧੫	੧੨੬੬੮੨੫੦
੧੬	੮੧੪੨੯੯
੧੭	੭੧੬੦੯੪
੧੮	੩੨੦੨੯੯੫੧
੧੯	੮੮੨੫੬੭
੨੦	੧੨੩੪੮੦੪

੨੯) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸੱਚੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ,
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ
੧	੩੦੦੦੦੦੦
੨	੬੦੦੦੦
੩	੧੩੦੦੦੦੦੦
੪	੩੦੦੦੦੦੦
੫	੧੦੦੦੦
੬	੧੫੦੦੦੦੦
੭	੧੦੦੦੦੦੦੦
੮	੧੫੦੦੦੦
੯	੧੦੦੦੦੦੦੦
੧੦	੮੦੦੦੦੦੦
੧੧	੧੪੦੦੦੦੦੦
੧੨	੪੫੦੦੦੦੦੦

੩੦) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਤਥਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ,
ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	੨੨੪੦੦੦੦੦੦
੨	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕ ਇਤਹਾਸਿਕ ਸ਼ਸਤਰਾਂ ਵਾਲੀ ਗੱਡੀ	੧੦੦੦੦੦
੩	ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿ	੨੩੦੦੦੦੦੦
੪	ਪਿੰਨੀ (ਸੁੱਕਾ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿ	੨੨੦੦੦੦੦੦
੫	ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੩੮੦੦੦੦੦੦
੬	ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੩੭੫੦੦੦੦੦
੭	ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ (ਲੰਗਰ)	੨੨੫੦੦੦੦੦
੮	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ	੯੫੦੦੦੦੦
੯	ਕਿਰਾਇਆ ਮਕਾਨਾਂ, ਦੁਕਾਨਾਂ ਆਦਿ	੯੦੦੦੦੦੦
੧੦	ਕਿਰਾਇਆ ਆਰਜੀ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਥੜ੍ਹੇ ਆਦਿ	੪੦੦੦੦੦੦੦
੧੧	ਆਮਦਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਬਾਗ ਆਦਿ	
ਉ)	ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੨੨੦੦੦੦੦
ਅ)	ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	੬੦੦੦੦੦੦
ਈ)	ਠੇਕਾ ਬਾਗ	੧੨੦੦੦੦
੧੨	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੨੦੦੦੦੦
੧੩	ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੪੦੦੦੦
੧੪	ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਵਾਸ	੨੦੦੦੦੦੦੦
੧੫	ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਭੇਟਾ	੧੦੦੦੦੦
੧੬	ਫੁਟਕਲ	੨੪੦੦੦੦
ਜੋੜ:--		੫੫੫੦੦੦੦੦੦
ਆਮਦਨ (ਮੁਆਵਜਾ ਜ਼ਮੀਨ):-		
ਕੁੱਲ ਜੋੜ:--		੫੫੫੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਕੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ

੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੧੫੦੦੦੦੦੦੦
੨	ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿ	੨੬੦੦੦੦੦੦੦
੩	ਪਿੰਨੀ (ਸੁੱਕਾ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿ	੮੦੦੦੦੦੦
੪	ਖਰਚ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੩੨੫੦੦੦੦੦
੫	ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੮੮੦੦੦੦੦੦
੬	ਨਿਵਾਸ ਖਰਚ	੨੫੦੦੦੦੦
੭	ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੯੩੦੦੦੦੦
੮	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ	੫੦੦੦੦੦
੯	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਟੀ	੨੪੦੦੦੦੦੦
੧੦	ਜਨਰੇਟਰ (ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ)	੧੨੦੦੦੦੦
੧੧	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੩੦੦੦੦੦
੧੨	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਹਿਬਾਨ	੨੦੦੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੨੯

ਜੇਠ (ਮਈ) 2019)

੧੩	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਤੇ ਛਪਾਈ ਆਦਿ	੫੦੦੦੦੦
੧੪	ਟੈਲੀਫ਼ਨ	੯੦੦੦੦
੧੫	ਡਾਕ ਖਰਚ	੨੨੯੨੦
੧੬	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੮੦੦੦੦
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ		
੧੭	ਉ) ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਿਰੋਪਾਓ	੧੦੦੦੦੦੦੦
	ਅ) ਜਿਊਟ, ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ, ਗਲੀਚੇ ਤੇ ਚਾਦਰਾਂ ਆਦਿ	੨੫੦੦੦੦੦
	ਈ) ਫੁਟਕਲ	੩੨੦੦੦੦੦
੧੮	ਬੰਧਾਨ ਨਿਰੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੫੦੦੦੦੦
੧੯	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੫੦੦੦੦੦੦
੨੦	ਮੁਕੱਦਮੇ	੧੯੦੦੦੦
੨੧	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੧੫੦੦੦੦੦
੨੨	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਡੀਜ਼ਲ, ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ)	੫੦੦੦੦੦੦
੨੨ ਮੁਰੰਮਤਾਂ		
	ਉ) ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਰੰਗ ਰੋਗਨ ਆਦਿ	੨੧੦੦੦੦੦
	ਅ) ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੮੦੦੦੦੦
	ਈ) ਮੁਰੰਮਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	੨੦੦੦੦੦
੨੩	ਧਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ	੧੫੦੦੦
੨੪	ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਖਰਚ	੪੦੦੦੦
੨੫	ਖਰਚ ਭਾਈ ਘਨੋਈਆ ਜੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ	੫੦੦੦੦੦
੨੬	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ	੩੦੦੦੦੦੦
੨੭	ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ	
੨੮	ਖਰਚ ਸੂਚਨਾ ਦਫ਼ਤਰ	੨੦੦੦੦੦
੨੯	ਖਰਚ ਅਜਾਇਬ ਘਰ	
੩੦	ਪਾਰਕਾਂ ਫੁਆਰੇ, ਫੁੱਲ ਬੂਟੇ ਆਦਿ	੮੦੦੦੦
੩੧	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੁਦਕਾਸ਼ਤ ਖਰਚ	੧੨੦੦੦੦੦
੩੨	ਭਾਗ ਖਰਚ	੫੦੦੦੦
ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ:-		੩੨੯੦੯੬੯੨੦
੩੪ ਫੰਡੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ		
	ਉ) ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੯੫੯੦੯੦੧੫
	ਅ) ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੪੩੯੪੪੦੧੦
	ਈ) ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੧੯੨੨੦੦੫
	ਸ) ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ:ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	੫੫੦੦੦੦੦
	ਹ) ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	੧੭੦੦੦੦੦੦
	ਕ) ਸ਼ਰੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	੬੦੦੦੦੦੦੦
	ਖ) ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਤਨ: ਰਿਆਇਤੀ ਫੁੱਟੀਆਂ ਸ਼੍ਰੋ:ਕਮੇਟੀ	੧੫੦੦੦੦੦੦੦
	ਗ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋ. ਗ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਕਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਪੀਡੂਤਾਂ	੫੦੦੦੦੦
	ਘ) ਧਰਮ ਅਰਥ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੦੦੦੦੦੦੦
	ਝ) ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	੧੦੦੦੦੦੦੦

ਚ) ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸੋਸਾਈਟੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ
ਜੋੜ ਫੰਡਜ਼:--

੨੦੦੦੦੦
੧੯੩੨੩੨੦੩੦

੩੪ ਸਹਾਇਤਾ

- (ਉ) ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ (ਸੋ:ਕਮੇਟੀ)
- (ਅ) ਸਹਾਇਤਾ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
- (ਇ) ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ
- (ਸ) ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ
- (ਹ) ਸਹਾਇਤਾ ਵਾਈਟ ਸਿਟੀ (ਡਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁ:ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ)
- (ਖ) ਸਹਾਇਤਾ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯਾਦਗਾਰਾਂ

ਜੋੜ:- ੨੦੦੦੦੦
੨੦੦੦੦੦

੩੬ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ

- (ਉ) ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ ੮੦੦੦੦੦੦
- (ਅ) ਨਵਾਂ ਜਨਰੇਟਰ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰ, ਲਿਫਟਾਂ
- (ਇ) ਨਵੇਂ ਬੋਰ, ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੋਠੇ ਆਦਿ ੧੦੦੦੦੦੦੦
- (ਸ) ਖਰੀਦ ਜਾਇਦਾਦ
- (ਹ) ਖਰੀਦ ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ੨੦੦੦੦੦੦੦
- (ਕ) ਇਮਾਰਤ ਭਾਈ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨਿਵਾਸ
- (ਖ) ਇਮਾਰਤ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਯਾਤਰੀ ਨਿਵਾਸ
- (ਗ) ਤਰੱਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ੧੦੦੦੦੦੦੦
- (ਘ) ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ ੫੦੦੦੦੦

ਜੋੜ:- ੧੨੫੦੦੦੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ:- ੫੫੫੦੦੦੦੦੦

੩੧) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਪਲੈਨਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੧੩੦੦੦
੨	ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੧੧੭੧੫੨੫
੩	ਬਿਜਲੀ ਪਾਣੀ	੨੨੫੦੩੨
੪	ਖਰਚ ਜਨਰੇਟਰ	੯੪੬੮੯
੫	ਜਿਊਟ ਮੈਟ ਪਾਏਦਾਨ ਆਦਿ	੩੪੬੦੯੯
੬	ਫੁਟਕਲ	੬੦੩੨੩੧
੭	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੪੨੩੨੫੭
੮	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੩੮੫੬੨੫
੯	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	੬੯੨੫੬੨
੧੦	ਮੁੰਤਤ ਸਮਾਨ	੧੪੪੫੮
੧੧	ਇਮਾਰਤ ਭਾਈ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨਿਵਾਸ	੪੧੩੪੬੫੭
੧੨	ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ	੬੫੬੮੮੮
੧੩	ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੧੭੧੦੦੬੯

੩੨) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਤਥਾਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ,
ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ
੨੦੦੦੦੦੦
੩੨੦੦੦੦੦
੫੦੦੦੦੦
੨੦੦੦੦੦
੫੦੦੦੦੦
੬੦੦੦੦੦
੮੦੦੦੦੦
੩੦੦੦੦੦
੧੦੦੦੦੦
੫੦੦੦
੨੦੦੦੦
੭੦੦੦੦੦
੨੫੦੦੦੦੦

- ੧ ਮੁੱਲ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ
- ੨ ਨਿਵਾਸ ਮੁੱਲ
- ੩ ਬਿਜਲੀ ਪਾਣੀ
- ੪ ਮੁੱਲ ਜਨਰੇਟਰ
- ੫ ਫੁਟਕਲ
- ੬ ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ
- ੭ ਮੁੱਲ ਗੱਡੀਆਂ
- ੮ ਮੁੱਲ ਸਮਾਨ
- ੯ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੁਦਕਾਸ਼ਤ ਮੁੱਲ
- ੧੦ ਧਰਮ ਅਰਥ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ
- ੧੧ ਸਹਾਇਤਾ/ਪੈਨਸ਼ਨ
- ੧੨ ਨਵੇਂ ਬੋਰ, ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਆਦਿ
- ੧੩ ਮੁੱਲ ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ

੩੩) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ
(ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ) ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	੧੮੫੦੦੦੦੦੦
੨ ਵੱਟਕ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੫੨੦੦੦੦੦੦
੩ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੨੦੦੦੦੦੦੦
੪ ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੧੬੦੦੦੦੦੦
੫ ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ (ਲੰਗਰ)	੧੫੨੦੦੦੦੦
੬ ਸਹਾਇਤਾ ਇਸਾਰਤ	੩੫੦੦੦੦
੭ ਕਿਰਾਇਆ ਮਕਾਨਾਂ ਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ	੫੦੦੦੦੦੦
੮ ਕਿਰਾਇਆ ਆਰਜੀ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਥੜ੍ਹੇ ਆਦਿ	੩੫੦੦੦੦੦
੯ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਵਾਸ	੨੨੦੦੦੦੦
੧੦ ਠੇਕੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	੧੧੦੦੦੦੦੦
੧੧ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੧੪੦੦੦੦੦
੧੨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਿਤ ਲਿਟਰੇਚਰ	੨੦੦੦੦
੧੩ ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ	੨੧੦੦੦੦
੧੪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ	੨੦੦੦੦
੧੫ ਫੁਟਕਲ	੫੦੦੦੦
ਜੋੜ :-	੩੧੨੦੦੦੦੦੦
੧੭ ਕਰਜ਼ਾ (ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਅੰਬ ਸਾਹਿਬ ਮੋਹਾਲੀ ਤੋਂ)	੩੧੨੦੦੦੦੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ :-	੩੧੨੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਕੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ

੧	ਤਨਖਾਹ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੯੯੦੦੦੦੦੦
੨	ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਖਰਚ	੨੧੦੦੦੦੦੦
੩	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੧੯੦੦੦੦੦੦
੪	ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੮੨੦੦੦੦੦੦
੫	ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੨੬੦੦੦੦੦
੬	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ	੮੦੦੦੦੦
੭	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੧੨੫੦੦੦੦੦
੮	ਸਫਰ ਖਰਚ	
	ਉ) ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੦੦੦੦੦
	ਅ) ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੨੦੦੦੦
੯	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਾਪਾਈ ਆਦਿ	੩੦੦੦੦੦
੧੦	ਟੈਲੀਫੋਨ	੬੦੦੦੦
੧੧	ਡਾਕ ਖਰਚ	੧੮੨੩੮
੧੨	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦੦
੧੩	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬ	
	ਉ) ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਿਰਪਾਉ	੧੪੦੦੦੦੦
	ਅ) ਜਿਊਟ-ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ- ਗਲੀਚੇ ਆਦਿ	੧੫੦੦੦੦੦
	ਈ) ਫੁਟਕਲ	੧੮੦੦੦੦੦
੧੪	ਬੰਧਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ	੫੫੦੦੦੦
੧੫	ਮੁੱਕਦਮੇ	੨੦੦੦੦੦੦
੧੬	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੫੦੦੦੦੦
੧੭	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਡੀਜ਼ਲ, ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ)	੨੦੦੦੦੦੦
੧੮	ਜਨਰੇਟਰ (ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ)	੨੦੦੦੦੦
੧੯	ਮੁਰੰਮਤਾਂ	
	ਉ) ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੮੦੦੦੦੦੦
	ਅ) ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਰੰਗ ਰੋਗਨ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੨੦	ਨਿਵਾਸ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੨੧	ਧਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ	੨੦੦੦੦
੨੨	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੫੦੦੦੦੦
੨੩	ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੨੫੦੦੦
੨੪	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ	੨੫੦੦੦
੨੫	ਪੰਥ ਰਤਨ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ	੪੦੦੦੦
੨੬	ਘੋੜ ਸਵਾਰੀ ਤੇ ਨੇਜਾਬਾਜ਼ੀ ਅਕੈਡਮੀ	੫੦੦੦੦੦੦
੨੭	ਖਰਚ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ	੩੦੦੦੦੦੦
੨੮	ਗਰੀਨ ਹਾਊਸ ਤੇ ਨਰਸਰੀਆਂ	੨੦੦੦੦੦੦
੨੯	ਬੇਡ ਤੇ ਬਿਡਾਰੀ	੩੯੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੧੯੮੨੯੮੮੮੩੮
੩੧	ਫੰਡਜ਼	
	ਉ) ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੩੬੪੫੦੮੮੧

ਅ) ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੨੪੩੦੦੫੮੭
ਇ) ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	੧੨੧੫੦੨੯੪
ਸ) ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ:ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੪੬੦੦੦੦
ਹ) ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	੧੦੫੦੦੦੦
ਕ) ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੩੩੦੦੦੦੦
ਖ) ਗੈਚੁਆਟੀ ਤੇ ਤਨ:ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ (ਸ਼੍ਰੋ:ਕਮੇਟੀ)	੬੧੦੦੦੦੦
ਗ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੇ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਪੀਡੂਤਾਂ	੩੦੦੦੦੦
ਘ) ਧਰਮ ਅਰਥ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੦੩੦੦੦੦
ਛ) ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੦੩੦੦੦੦
ਚ) ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੦੩੦੦੦੦
ਜੋੜ ਫੰਡਜ਼ :-	੮੯੨੦੧੭੬੨

੩੧ ਸਹਾਇਤਾ

ਉ) ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ	੨੦੦੦੦੦੦
ਅ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ.ਕਮੇਟੀ)	੫੦੦੦੦੦੦੦
ਇ) ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ)	
ਸ) ਸਹਾਇਤਾ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	
ਜੋੜ:-	੨੦੦੦੦੦੦

੩੪ ਪੂਜੀਗਤ ਖਰਚੇ

ਉ) ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੩੦੦੦੦੦੦
ਅ) ਪੁਰਾਤਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ	੧੦੦੦੦੦੦੦
ਇ) ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ	੫੦੦੦੦੦੦੦
ਸ) ਖਰੀਦ ਜਸੀਨ	
ਹ) ਨਵੀਂ ਗੱਡੀ	੧੦੦੦੦੦੦੦
ਕ) ਨਵੇਂ ਬੋਰ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੋਠੇ ਆਦਿ	੫੦੦੦੦੦
ਖ) ਰੀਜ਼ਰਵ ਫੰਡ	੬੦੦੦੦੦੦੦
ਗ) ਤਰੱਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	੮੦੦੦੦੦੦੦

ਜੋੜ:- ੨੦੫੦੦੦੦੦੦

ਕੁੱਲ ਜੋੜ:- ੩੧੨੦੦੦੦੦੦

ਕਿਸ਼ਤ ਕਰਜ਼ਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਅੰਬ ਸਾਹਿਬ ਮੁਹਾਲੀ

ਕੁੱਲ ਜੋੜ:- ੩੧੨੦੦੦੦੦੦੦

੩੪) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ) ਦਾ
ਸਪਲੀਸੈਟਰੀ ਬਜ਼ਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ	੬੦੪੦੮੦
੨ ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੧੨੬੬੯੮

੩	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	ਪੰਨੇ ੦੦
੪	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੧੫੫੨੭੯੯
੫	ਸਫਰ ਖਰਚ	੨੬੩੯੦
੬	ਵਰਦੀਆਂ	੨੦੯੩੪੮
੭	ਪਾਰਮਿਕ ਫੰਡ	੮੪੨੨੪੦੩
੮	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੩੪੧੩੧

੩੫) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ
(ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ) ਦਾ ਸਪਲੀਸੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੮-੧੯
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ
੨੦੦੦੦੦੦
੨੫੦੦੦੦੦

੩੬) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ,
ਪਾਠਿਆਲਾ ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	੧੨੦੦੦੦੦੦੦
੮	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕ	੧੪੦੦੦੦
੯	ਅ) ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਤੇਗਸਰ ਧਬਲਾਨ	੨੧੦੦੦੦੦
੧੦	ਵੱਟਕ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੫੬੦੦੦੦੦੦
੧੧	ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੧੬੦੦੦੦੦੦
੧੨	ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੧੩	ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ (ਲੰਗਰ)	੩੫੦੦੦੦੦
੧੪	ਸਹਾਇਤਾ ਇਸਾਰਤ	੫੬੦੦੦੦੦
੧੫	ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਮਕਾਨਾਂ ਆਦਿ	੮੦੦੦੦੦
੧੬	ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	੮੦੦੦੦੦
੧੭	ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਤੇਗਸਰ ਧਬਲਾਨ	੮੦੦੦੦੦
੧੮	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੨੧੦੦੦੦੦
੧੯	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ (ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਐਫ. ਡੀ. ਆਰ.)	੨੦੦੦੦
੨੦	ਕਾਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਸਿਤ ਲਿਟਰੇਚਰ	੮੦੦੦੦੦੦
੨੧	ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਵਾਸ	੧੮੦੦੦੦੦
੨੨	ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਭੇਟਾ	੧੮੦੦੦੦
੨੩	ਫੁਟਕਲ	੧੦੦੦੦
ਜੋੜ :-		੨੪੦੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਕੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ	੬੮੦੦੦੦੦੦	
੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੮੦੦੦੦
੨	ਤਨਖਾਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਤੇਗਸਰ ਧਬਲਾਨ	੮੦੦੦੦
੩	ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਖਰਚ	੨੧੦੦੦੦੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੮੫

ਜੇਠ (ਮਈ) 2019)

੪	ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੧੫੦੦੦੦੦੦
੫	ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੪੬੦੦੦੦੦੦
੬	ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੯੦੦੦੦੦
੭	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ ਆਦਿ	੧੫੦੦੦੦
੮	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੧੦੦੦੦੦੦੦੦
੯	ਸਫਰ ਖਰਚ	
	ਉ) ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੬੦੦੦੦
	ਅ) ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਹਿਬਾਨ	੧੦੦੦੦
੧੦	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਾਪਾਈ ਆਦਿ	੫੦੦੦੦੦
੧੧	ਟੈਲੀਫੋਨ	੨੦੦੦੦
੧੨	ਡਾਕ ਖਰਚ	੨੨੫੦
੧੩	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦੦
੧੪	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	
	ਉ) ਪ੍ਰਸਾਰਿ ਸਿਰੋਪਾਓ	੧੦੦੦੦੦੦
	ਅ) ਜਿਊਟ-ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ- ਗਲੀਚੇ ਆਦਿ	੮੦੦੦੦੦
	ਇ) ਫੁਟਕਲ	੧੦੦੦੦੦੦
੧੫	ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੫੦੦੦੦੦
੧੬	ਮੁਕੱਦਮੇਂ	੫੦੦੦੦
੧੭	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ਼	੮੦੦੦੦੦
੧੮	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ, ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ)	੯੦੦੦੦੦
੧੯	ਜਨਰੇਟਰ (ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ)	੮੫੦੦੦੦
੨੦	ਮੁਰੰਮਤਾਂ	
	ਉ) ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ (ਰੰਗ-ਰੋਗਨ ਆਦਿ)	੨੦੦੦੦੦
	ਅ) ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੪੦੦੦੦੦
੨੧	ਨਿਵਾਸ ਖਰਚ	੫੦੦੦੦੦
੨੨	ਧਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ	੨੦੦੦੦
੨੩	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੮੦੦੦੦੦
੨੪	ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ	੪੦੦੦੦
੨੫	ਖਰਚ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ	੩੦੦੦੦੦
੨੬	ਅ) ਮਾਮਲਾ ਜਮੀਨ	੧੦੦੦੦
੨੭	ਰੱਖ-ਰਖਾਅ / ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਬਾਗ	੮੦੦੦੦
ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ:-		੧੭੧੪੩੨੨੫੦
੨੮	ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ	
	ਉ) ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੨੨੧੯੩੬੨੫
	ਅ) ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੮੧੨੯੦੯੩
	ਇ) ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੯੦੯੪੪੪੪੨
	ਸ) ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ:ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੮੦੦੦੦੦
	ਹ) ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੨੦੦੦੦੦
	ਕ) ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੩੦੦੦੦੦
	ਖ) ਗੈਰੂਇਟੀ ਤੇ ਤਨ:ਰਿਆਇਤੀ ਫੰਟੀਆਂ (ਸ਼੍ਰੋ:ਕਮੇਟੀ)	੬੩੦੦੦੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੮੬

ਜੋਤ (ਮਈ) 2019)

- ਗ) ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਸ੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ
- ਘ) ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ
- ਛ) ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ
- ਚ) ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ

ਜੋੜ ਫੰਡਜ਼ :-

੨੦੦੦੦੦
੮੦੦੦੦੦
੯੦੦੦੦੦
੯੦੦੦੦੦
੯੯੯੯੯੨੨੫੦

੨੯ ਸਹਾਇਤਾ

- ਓ) ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਵਿਦਿਆਕ ਅਦਾਰੇ ਸ੍ਰੋ:ਕਮੇਟੀ
- ਅ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਹਸਪਤਾਲ ਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ
- ਇ) ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ (ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ)
- ਸ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰਾਥ ਸਾਹਿਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ
- ਹ) ਸਹਾਇਤਾ ਹਾਕੀਵਿੰਗ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ
- ਕ) ਸਹਾਇਤਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬੀ: ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ

ਜੋੜ:-

੮੦੦੦੦
੮੦੦੦੦

੩੦ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ

- ਓ) ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ
- ਅ) ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ (ਸਟਾਫ ਕੁਆਰਟਰ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਨਾਨਕੀ ਨਿਵਾਸ ਆਦਿ)
- ਇ) ਨਵੇਂ ਬੋਰ, ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ, ਕੋਠੇ ਆਦਿ
- ਸ) ਨਵੀਂ ਗੱਢੀ
- ਹ) ਨਵੀਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ
- ਕ) ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ
- ਖ) ਰੀਜ਼ਰਵ ਫੰਡ
- ਗ) ਤਰੱਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਫੰਡ

ਜੋੜ:-

੮੦੦੦੦੦

ਕੁੱਲ ਜੋੜ:-

੨੪੦੦੦੦੦੦੦੦
----

੩੧) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ

ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜ਼ਟ ਸਾਲ ੨੦੧੨-੧੩ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੮੨੪੩੦੦
੨	ਖਰਚ ਲੰਗਰ	੯੬੪੨੪੮੭
੩	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਡਾਕਾਈ	੮੪੫੨੨
੪	ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੨੨੮੫੦
੫	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੭੫੨੩੭
੬	ਜਨਰੇਟਰ ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ	੨੧੯੯੩
੭	ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੫੨੧੨
੮	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੧੦੧੧੧੫
੯	ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ	੩੧੮੩
੧੦	ਖਰਚ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ	੫੩੩੦੭
੧੧	ਨਵੇਂ ਬੋਰ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ	੨੩੬੦੦

੧੨ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ

੧੩ ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ

੧੨੯੩੩੩੫

੪੮੧੩੭

੩੮) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-
ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧	ਮੁਰਚ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੩੫੦੦੦੦੦
੨	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੬੦੦੦੦੦
੩	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦੦
੪	ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੫੦੦੦੦
੫	ਨਵੀਂ ਗੱਡੀ	੧੦੦੦੦੦੦
੬	ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ	੧੪੦੦੦੦

੩੯) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰੂਬੀੜ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ, ਠੱਠਾ (ਤਰਨ ਤਾਰਨ) ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	੧੧੭੦੦੦੦੦੦
੨	ਵੱਟਕ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੩੫੦੦੦੦੦੦
੩	ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੫੫੦੦੦੦੦੦
੪	ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੧੬੦੦੦੦੦੦
੫	ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ (ਲੰਗਰ)	੧੪੦੦੦੦੦੦
੬	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ	੧੩੦੦੦੦੦
੭	ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਮਕਾਨਾਂ ਆਦਿ	੨੮੦੦੦੦੦
੮	ਕਿਰਾਇਆ ਆਰਜੀ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਬਚ੍ਚੇ ਆਦਿ	੮੮੦੦੦੦੦
੯	ਆਮਦਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੩੫੦੦੦੦੦
੧੦	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੧੬੦੦੦੦੦
੧੧	ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਵਾਸ	੨੦੦੦੦੦
੧੨	ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ	੫੦੦੦੦
੧੩	ਪਸੂ ਧੰਨ	੮੦੦੦੦੦
੧੪	ਫੁਟਕਲ	੫੦੦੦੦
ਜੋੜ ਆਮਦਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ		੨੫੬੪੦੦੦੦੦

੧੫ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹਸਪਤਾਲ

ਓ) ਆਮਦਨ ਟੈਸਟਾਂ (ਐਕਸਰੇ, ਈ.ਸੀ.ਜੀ., ਅਲਟਰਾਸਾਊਂਡ, ਓ.ਪੀ.ਡੀ, ਇਨਡੋਰ, ਲੈਬੋਰਟਰੀ ਆਦਿ)	੫੮੦੦੦੦੦
ਅ) ਠੇਕਾ ਸਕੂਟਰ/ਸਾਈਕਲ ਸਟੈਂਡ	੬੦੦੦੦
ਇ) ਕਿਰਾਇਆ ਐਥੂਲੈਸ	
ਸ) ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੀੜ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਠੱਠਾ	੧੭੦੦੦੦੦
ਹ) ਠੇਕਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ/ਕੰਨਟੀਨ	੨੦੦੦੦੦
ਕ) ਕਿਰਾਇਆ ਮਕਾਨਾਂ/ਦੁਕਾਨਾਂ	

੪) ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ ਹਸਪਤਾਲ	ਜੋੜ ਆਮਦਨ ਹਸਪਤਾਲ:- ਕੁੱਲ ਜੋੜ :-	੧੦੦੦੦ ੨੬੦੦੦੦੦ ੨੬੪੦੦੦੦੦੦
ਭਾਗ ਖਰਚ		
ਕੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ		
੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਗੁਰਦੁਆਰਾ		੫੯੦੦੦੦੦੦
੨ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਖਰਚ		੧੨੭੦੦੦੦੦
੩ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਖਰਚ		੩੯੦੦੦੦੦੦
੪ ਲੰਗਰ ਖਰਚ		੨੫੦੦੦੦੦੦
੫ ਖਰਚ ਨਿਵਾਸ		੨੪੦੦੦੦
੬ ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ		੩੨੦੦੦੦
੭ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ		੨੦੦੦੦੦
੮ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ		੮੬੦੦੦੦
੯ ਸਫਰ ਖਰਚ		
ਉ) ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ		੧੧੦੦੦੦
ਅ) ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਹਿਬਾਨ		੨੦੦੦੦
੧੦ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਡਾਕਾਈ		੨੫੦੦੦੦
੧੧ ਟੈਲੀਫੋਨ		੨੦੦੦੦
੧੨ ਡਾਕ ਖਰਚ		੮੫੮
੧੩ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ		੨੦੦੦੦੦
੧੪ ਆਡਿਟ ਫੀਸ		੧੦੦੦੦੦
੧੫ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ		
ਉ) ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਿਰੋਪਾਓ		੩੦੦੦੦੦੦
ਅ) ਜਿਊਟ-ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ-ਗਲੀਚੇ ਤੇ ਚਾਦਰਾਂ ਆਦਿ		੫੦੦੦੦੦
ਇ) ਡੁਟਕਲ		੮੦੦੦੦੦
੧੬ ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ		੫੦੦੦੦੦
੧੭ ਮੁਕੱਦਮੇ		੧੦੦੦੦੦੦
੧੮ ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ		੩੪੦੦੦੦
੧੯ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ, ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਤੇ ਬੀਮਾ ਆਦਿ)		੮੫੦੦੦੦
੨੦ ਜਨਰੇਟਰ ਤੇਲ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਆਦਿ		੨੦੦੦੦੦੦
੨੧ ਮੁਰੰਮਤਾਂ		
ਉ) ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ		੫੦੦੦੦੦
ਅ) ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਸਮਾਨ		੩੫੦੦੦੦
੨੨ ਧਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ		੯੦੦੦੦
੨੩ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ		੨੫੦੦੦੦੦
੨੪ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖਰਚ		੮੫੦੦੦੦
੨੫ ਸੰਭਾਲ ਪਸੂਆਂ		੧੦੦੦੦੦੦
੨੬ ਫੰਡਜ਼ ਸ਼ੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	ਜੋੜ ਕੁਟੀਨ ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ:-	੧੫੮੦੫੮੫੨
ਉ) ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ		੨੫੮੫੮੨੩੬

ਅ) ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੭੨੩੬੧੫੭
ਇ) ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੮੬੯੮੦੨੯
ਸ) ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ: ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੮੮੦੦੦੦
ਹ) ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੦੦੦੦੦੦
ਕ) ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	
ਖ) ਗੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਤਨ: ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ (ਸ੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ)	੫੦੦੦੦੦੦
ਗ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਪੀੜੂਤਾਂ	
ਘ) ਧਰਮ ਅਰਥ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੪੪੦੦੦੦
ਛ) ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੪੪੦੦੦੦
ਚ) ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੪੪੦੦੦੦
ਜੋੜ ਫੰਡਜ਼:-	੬੦੯੦੯੪੨੨
੨੭ ਹਸਪਤਾਲ ਬੀੜ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ	
ਓ) ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਹਸਪਤਾਲ	੩੨੦੦੦੦੦੦
ਅ) ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਐਥਲੈਨਸ ਆਦਿ	੧੨੦੦੦੦
ਇ) ਜਨਰੇਟਰ ਅਤੇ ਤੇਲ ਆਦਿ	੨੫੦੦੦੦
ਸ) ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੧੩੪੦੦੦੦
ਹ) ਖਰਚ ਦਵਾਈਆਂ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦੦
ਕ) ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੧੨੦੦੦੦
ਖ) ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ	੧੨੦੦੦੦
ਗ) ਡਾਕ ਖਰਚ	੩੦੦੦
ਘ) ਟੈਲੀਫੋਨ	੨੦੦੦੦
ਛ) ਬਾਇਚ ਮੈਡੀਕਲ ਵੇਸਟ	੧੦੦੦੦੦
ਚ) ਗੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਤਨ: ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ (ਸ੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ)	੨੨੦੦੦੦੦
ਛ) ਫੁਟਕਲ	੧੦੦੦੦੦
ਜ) ਕੰਪਿਊਟਰ ਖਰਚ	
ਝ) ਖਰਚ ਕੈਪ ਆਦਿ	੧੦੦੦੦੦
ਝ) ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਾਪਾਈ	੧੫੦੦੦੦
ਟ) ਖਰਚ ਲੈਬ (ਐਕਸਰੇ, ਈ.ਸੀ.ਜੀ., ਅਲਟਰਾਸਾਊਂਡ ਆਦਿ)	੮੫੦੦੦੦
ਠ) ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੮੦੦੦੦੦
ਡ) ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੫੦੦੦੦
ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ ਹਸਪਤਾਲ:-	੩੯੧੧੩੦੦੦
੨੮ ਸਹਾਇਤਾ	
ਓ) ਸਹਾਇਤਾ ਇਸਾਰਤਾਂ ਵਿਹਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	
ਅ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋ	
ਇ) ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ	
ਸ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	
ਹ) ਸਹਾਇਤਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਬੀੜ ਸਾਹਿਬ	
ਕ) ਸਹਾਇਤਾ ਖਾਲਸਾ ਸੀ:ਸੈ: ਸਕੂਲ ਬੀੜ ਸਾਹਿਬ	
ਖ) ਸਹਾਇਤਾ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹਸਪਤਾਲ	

ਗ) ਸਹਾਇਤਾ ਯਾਤਰਾਂ

ਜੋੜ:-

੦

੨੯ ਪ੍ਰੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ

ਉ) ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ ੮੦੦੦੦੦

ਅ) ਖਰੀਦ ਜਸੀਨ (ਜਾਇਦਾਦ)

ਇ) ਨਵੇਂ ਬੋਰ, ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੋਠੇ ਆਦਿ ੧੫੦੦੦੦

ਸ) ਨਵੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ

ਹ) ਇੰਟਰਲਾਕ ਟਾਇਲਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕੰਪਲੈਕਸ

ਕ) ਰੀਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ੩੫੦੦੦੦੦

ਖ) ਨਵੇਂ ਜਨਰੇਟਰ ਅਤੇ ਪੈਨਲ ਬੋਰਡ

ਗ) ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਮਾਤਾ ਮਿਰੋਆ ਜੀ ਨਿਵਾਸ (ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਮਟੀਰੀਅਲ)

ਘ) ਤਰੱਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ੬੦੦੦੦੦

੩੦ ਹਸਪਤਾਲ ਬੀੜ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ

ਉ) ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ (ਹਸਪਤਾਲ) ੨੦੦੦੦੦

ਅ) ਸਮਾਨ ਬਿਜਲੀ (ਹਸਪਤਾਲ) ੨੦੦੦੦

ਇ) ਨਵੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਆਦਿ (ਹਸਪਤਾਲ) ੬੦੦੦੦੦

ਜੋੜ:- ੫੯੨੦੦੦੦

ਕੁੱਲ ਜੋੜ:- ੨੯੪੦੦੦੦੦੦

੪੦) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੀੜ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਠੱਠਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦਾ ਸਪਲੀਸੈਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੯੧੩੦੦
੨	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੦੫੪੦੦
੩	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਹਸਪਤਾਲ	੨੫੨੨੭੮
੪	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਹਸਪਤਾਲ ਐਂਬੂਲੈਂਸ	੬੯੧੪੩
੫	ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ ਹਸਪਤਾਲ	੧੫੧੯
੬	ਖਰਚ ਲੈਬ ਏਕਸਰੇ, ਈ.ਸੀ.ਜੀ.	੪੩੭੮
੭	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਹਸਪਤਾਲ	੪੧੪੮੮
੮	ਥੀਦ ਨਵੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨ (ਹਸਪਤਾਲ)	੨੨੧੧੮

੪੧) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੀੜ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਠੱਠਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦਾ ਸਪਲੀਸੈਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੮-੧੯ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧	ਮੁਕੱਦਮੇ	੫੪੦੦੦੦
੨	ਖਰਚ ਜਨਰੇਟਰ	੧੨੦੦੦੦੦
੩	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਹਸਪਤਾਲ	੪੫੦੦੦੦੦
੪	ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੧੨੦੦੦੦੦
੫	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੨੫੦੦੦੦੦

੪੨) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ,
ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਨੌਵੀਂ, ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	
੧)	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	੧੪੦੦੦੦੦੦੦
੨)	ਅ) ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ ਕਾਲੇਕੇ	੮੫੦੦੦
੨	੨) ਵੱਟਕ ਕੜਾਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਿ	੨੬੦੦੦੦੦੦
	੧) ਵੱਟਕ ਕੜਾਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਿ ਕਾਲੇਕੇ	੨੫੦੦੦
੩	੩) ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੩੫੪੦੦੦੦੦
	੧) ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾਲੇਕੇ	੫੦੦੦੦੦
੪	ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੧੪੪੦੦੦੦੦
੫	ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ (ਲੰਗਰ)	੧੩੦੦੦੦੦੦
੬	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ	੧੭੦੦੦੦੦
੭	ਕਿਰਾਇਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਮਕਾਨਾਂ ਆਦਿ	੧੦੦੦੦੦੦
੮	੮) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੁਦਕਾਸ਼ਤ	੩੦੦੦੦੦
	੧) ਥੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	੨੦੦੦੦
੯	੯) ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੮੨੦੦੦੦੦
੧੦	ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੮੫੦੦੦
੧੧	ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਵਾਸ	੬੦੦੦੦੦
੧੨	ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ	੧੪੦੦੦੦
੧੩	ਫੁਟਕਲ	੨੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੨੪੨੫੦੦੦੦੦

੧੪ ਸਕੂਲ

- ੧) ਕਿਰਾਇਆ ਸਕੂਲ ਬੱਸ (ਲੜਕੀਆਂ)
- ੨) ਫੀਸਾਂ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਕੰਨਿਆ ਸਕੂਲ/ਮਾਡਲ ਸਕੂਲ
- ੩) ਫੀਸਾਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ

ਜੋੜ:-	੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ :-	੨੪੨੫੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਮੁਹਾਰ

ਤੁਟੀਨ ਦੇ ਮੁਹਾਰੇ

੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੫੯੦੦੦੦੦੦
੨	ਕੜਾਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਿ ਮੁਹਾਰ	੧੩੦੦੦੦੦੦੦
	ਕੜਾਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਿ ਮੁਹਾਰ ਕਾਲੇਕੇ	੬੦੦੦੦
੩	੩) ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੩੦੫੦੦੦੦੦
	੧) ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਮੁਹਾਰ ਕਾਲੇਕੇ	੪੦੦੦੦੦
੪	ਲੰਗਰ ਮੁਹਾਰ	੨੨੫੦੦੦੦੦
੫	੫) ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੧੮੦੦੦੦੦
	੧) ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ ਕਾਲੇਕੇ	੧੨੦੦੦੦
	੪) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ	੨੦੦੦੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੯੨

ਜੋਤ (ਮਈ) 2019)

੬ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੫੭੦੦੦੦੦
੭ ਓ) ਸਫਰ ਖਰਚ	੧੩੫੦੦੦
ਅ) ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਹਿਬਾਨ	੨੦੦੦੦
੮ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ ਆਦਿ	੫੦੦੦੦੦
੯ ਟੈਲੀਫੋਨ	੫੫੦੦੦
੧੦ ਡਾਕ ਖਰਚ	੧੫੩੨੯
੧੧ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੫੦੦੦
੧੨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	
ਓ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਸਿਰੋਪਾਉ	੫੬੦੦੦੦੦
ਅ) ਜਿਊਟ-ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨੇ ਚਾਦਰਾਂ ਆਦਿ	੬੦੦੦੦੦
ਇ) ਫਟਕਲ	੨੦੦੦੦੦੦
੧੩ ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੬੦੦੦੦੦
੧੪ ਮੁਕੱਦਮੇ	੨੫੦੦੦
੧੫ ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੪੫੦੦੦੦
੧੬ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਡੀਜ਼ਲ, ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ)	੫੦੦੦੦੦
੧੭ ਜਨਰੇਟਰ (ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ)	੨੦੦੦੦੦
੧੮ ਮੁਰੰਮਤਾਂ	
ਓ) ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੩੫੦੦੦੦
ਅ) ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤਾਂ	੨੦੦੦੦੦
ਘ) ਮੁਰੰਮਤ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਸਟੇਡੀਅਮ	੧੯
ਨਿਵਾਸ ਖਰਚ	੩੦੦੦੦੦
੨੦ ਧਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ	੫੦੦੦੦
੨੧ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ	੩੦੦੦੦੦
੨੨ ਬੀਮਾ	
ਓ) ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੫੦੦੦੦੦
ਅ) ਬੀਮਾ ਕੈਸ਼	੬੦੦੦੦
੨੩ ਲਾਇਬਰੇਰੀ	੨੦੦੦੦
੨੪ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੁਦਕਾਸ਼ਤ	੧੫੦੦੦੦
੨੫ ਸ਼ਹੀਦੀ ਹਾਕੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ	
੨੬ ਖਰਚ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ	੧੮੦੦੦੦

ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ:-

੧੪੯੩੯੦੩੨੯

੨੭ ਖਰਚ ਸਕੂਲ

- ਓ) ਤਨਖਾਹ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ
- ਅ) ਤਨਖਾਹ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ੫% ਹਿੱਸਾ
- ਇ) ਤੇਲ ਖਰਚ, ਮੁਰੰਮਤ ਬੱਸਾਂ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਸਕੂਲ
- ਸ) ਤਨਖਾਹ ਅਨਾਈਡਿ ਸਟਾਫ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਸਕੂਲ
- ਹ) ਤਨਖਾਹ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਸਕੂਲ ੫%
- ਕ) ਸਮਾਨ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਕੰਨਿਆ ਸਕੂਲ

ੴ) ਮੁੰਬਤ ਇਮਾਰਤ ਸਕੂਲ ਲੜਕੀਆਂ

ਜੋੜ:-
ਕੁੱਲ ਜੋੜ:-੦
੧੪੯੩੯੦੩੨੯

੨੮ ਫੰਡਜ਼

- ਓ) ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ
 ਅ) ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ
 ਇ) ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ
 ਸ) ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ
 ਹ) ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ
 ਕ) ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ
 ਖ) ਗਰੈਚੁਆਟੀ ਤੇ ਡਨ: ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ (ਸ਼੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ)
 ਗ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ
     ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਪੀਤੁੜਾ
 ਘ) ਧਰਮ ਅਰਥ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ
 ਛ) ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ
 ਚ) ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ

ਜੋੜ ਫੰਡਜ਼:-

੨੪੫੩੯੮੯
੧੬੩੫੯੮੯੦
੮੧੨੯੯੪੫
੧੨੦੦੦੦੦
੯੪੦੦੦੦
੩੪੦੦੦੦੦
੬੬੦੦੦੦੦
੨੦੦੦੦੦
੩੨੦੦੦੦
੩੨੦੦੦੦
੩੨੦੦੦੦
੯੨੫੬੯੯੧

੨੯ ਸਹਾਇਤਾ

- ਓ) ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ
 ਅ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋ
 ਇ) ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ
 ਸ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ
 ਹ) ਸਹਾਇਤਾ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ)
 ਕ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ
 ਖ) ਸਹਾਇਤਾ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਕੰਨਿਆ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ
 ਗ) ਖਰਚ ਬੱਸਾਂ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਕੰਨਿਆ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ
 ਘ) ਪੈਨਸ਼ਨ

ਜੋੜ:-

੨੦੦੦੦੦੦
੩੦੦੦੦੦੦
੩੦੦੦੦੦੦
੧੫੦੦੦੦੦
੨੦੦੦੦੦
੩੦੦੦੦੦
੩੦੦੦੦੦
੧੫੦੦੦੦੦
੩੦੦੦੦

੩੦ ਪੂੰਜੀਗਤ ਮਰਚੇ

- ਓ) ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ
 ਅ) ਸਮਾਨ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ
 ਇ) ਨਵੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ (ਲੰਗਰ ਹਾਲ, ਦੁਕਾਨਾਂ, ਇਮਾਰਤ ਹਾਕੀ ਅਕੈਡਮੀ)
 ਸ) ਇਮਾਰਤ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ
 ਹ) ਖਰੀਦ ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ
 ਕ) ਤਰੱਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ
 ਖ) ਰੀਜ਼ਰਵ ਫੰਡ

ਜੋੜ:-
ਕੁੱਲ ਜੋੜ:-੨੧੦੦੦੦੦੦
੨੪੨੫੦੦੦੦੦

੪੩) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਨੌਵੀਂ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ
੧ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੧੦੨੧੩੮੫
੨ ਸਫਰ ਮਰਚ	੧੯੯੧੩੦
੩ ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ਼	੧੯੯੯੪੧
੪ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	ਪਪਪਪੜਪ
੫ ਤੇਲ ਖਰਚ ਸਕੂਲ ਬੱਸਾਂ	੨੧੫੨੪
੬ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ	੧੦੦੦

੪੪) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਨੌਵੀਂ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੮-੧੯ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ
੧ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੧੦੦੦੦੦੦
੨ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੨੦੦੦੦੦੦
੩ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਸਿਰੋਪਾਓ	੬੦੦੦੦੦
੪ ਮਰਚ ਜਨਰੇਟਰ	੧੦੦੦੦੦

੪੫) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦਸਵੀਂ ਨਾਢਾ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਚਕੂਲਾ (ਹਰਿਆਣਾ) ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧ ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	੨੯੫੦੦੦੦੦
੨ ਵੱਟਕ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੨੪੦੦੦੦੦੦
੩ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੧੭੯੦੦੦੦੦੦
੪ ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੧੨੦੦੦੦੦੦
੫ ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ (ਲੰਗਰ)	੧੦੦੦੦੦੦੦੦
੬ ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ	੩੦੦੦੦੦੦
੭ ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ/ਮਕਾਨਾਂ ਆਦਿ	੧੫੦੦੦੦੦
੮ ਥੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	੫੯੦੦੦੦
੯ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੨੫੦੦੦੦੦
੧੦ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਿਟਰੇਚਰ	੩੦੦੦੦
੧੧ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਵਾਸ	੪੨੦੦੦੦੦
੧੨ ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ	੧੦੦੦੦੦
੧੩ ਫੁਟਕਲ	੧੦੦੦੦
	੧੯੦੦੦੦੦੦੦੦

ਜੋੜ :-

ਭਾਗ ਮਰਚ	
ਕੁਟੀਨ ਦੇ ਮਰਚੇ	
੧ ਤਨਖਾਹਾਂ	੨੨੫੦੦੦੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੯੫

ਜੇਠ (ਮਈ) 2019)

੨	ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਖਰਚ	੭੫੦੦੦੦੦
੩	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਖਰਚ	੧੨੫੦੦੦੦੦
੪	ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੨੦੫੦੦੦੦੦
੫	ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੯੦੦੦੦੦
੬	ਬਿਜਲੀ, ਰੋਸ਼ਨੀ	੮੫੦੦੦੦੦
੭	ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ	੧੩੦੦੦੦੦
੮	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੫੦੦੦੦
੯	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਹਿਬਾਨ	੩੦੦੦੦
੧੦	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਡਾਕਾਈ ਆਦਿ	੧੮੦੦੦੦
੧੧	ਟੈਲੀਫੋਨ	੬੦੦੦੦
੧੨	ਡਾਕ ਖਰਚ	੫੪੨੪
੧੩	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦੦
੧੪	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	
	ਉ) ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਿਰਪਾਉ	੮੦੦੦੦
	ਅ) ਜਿਊਟ-ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ, ਗਲੀਚੇ ਆਦਿ	੩੦੦੦੦੦
	ਈ) ਡੁਟਕਲ	੫੫੦੦੦੦
੧੫	ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੫੦੦੦੦੦
੧੬	ਮੁਕੱਦਮੇਂ	੫੦੦੦੦
੧੭	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੨੨੦੦੦੦
੧੮	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	੫੫੦੦੦੦
੧੯	ਜਨਰੇਟਰ ਡੀਜਲ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਆਦਿ	੧੩੦੦੦੦੦੦
੨੦	ਉ) ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ	੨੦੦੦੦੦
	ਅ) ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੨੨੦੦੦੦
੨੧	ਨਿਵਾਸ ਖਰਚ	੮੮੦੦੦੦
੨੨	ਧਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ	੧੦੦੦੦
੨੩	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੨੪	ਖਰਚ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ	੩੮੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ:-	੮੫੨੫੪੪੨੪
੨੫	ਫੰਡਜ਼	
	ਉ) ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੧੮੩੩੨੨੬੩
	ਅ) ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੨੨੨੪੮੪੨
	ਈ) ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੯੯੧੨੪੨੧
	ਸ) ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ: ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੪੦੦੦੦੦੦
	ਹ) ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੩੫੦੦੦੦
	ਕ) ਸ਼ੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੨੦੦੦੦੦
	ਖ) ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਤਨ: ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ (ਸ੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ)	੮੦੦੦੦੦੦੦
	ਗ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਪੀੜੂਤਾਂ	੨੦੦੦੦੦੦
	ਘ) ਧਰਮ ਅਰਥ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੮੦੦੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਜਟ

੯੬

ਜੋਤ (ਮਈ) 2019)

ੴ) ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੪੦੦੦੦
ਚ) ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੨੪੦੦੦੦
ਜੋੜ ਫੰਡਜ਼:-	੪੫੫੪੪੫੨੯
ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ ਅਤੇ ਫੰਡਜ਼:-	੧੩੧੩੦੦੦੦੦
੨੬ ਸਹਾਇਤਾ	
ਉ) ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿਦਿਆਕ ਅਦਾਰੇ	
ਅ) ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ (ਹਰਿਆਣਾ)	੨੧੦੦੦੦੦੦
ਇ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁੰਬ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	
ਸ) ਸਹਾਇਤਾ ਹਾਕੀਵਿੰਗ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	
ਹ) ਸਹਾਇਤਾ ਗੂ: ਸਾਹਿਬ ਪਿੰਡ ਬੂੰਗਾ (ਪੰਚਕੁਲਾ)	
ਕ) ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਕਾਲਜ ਸਰਸਾ	
ਖ) ਸਹਾਇਤਾ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਯਾਦ ਲਈ	
ਹ) ਸਹਾਇਤਾ ਗਰਲਜ਼ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਕਾਲਕਾ (ਹਰਿਆਣਾ)	
ਜੋੜ:-	੨੧੦੦੦੦੦੦
੨੭ ਪੂਜੀਗੜ ਖਰਚੇ	
ਉ) ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੯੦੦੦੦੦
ਅ) ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ	
ਇ) ਨਵੀਂ ਗੱਡੀ	੨੦੦੦੦੦੦
ਸ) ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ.ਕੈਮਰੇ	੧੦੦੦੦੦
ਹ) ਇਮਾਰਤ ਕਾਰ ਪਾਰਕਿੰਗ	
ਕ) ਨਵੇਂ ਬੋਰ, ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ, ਕੋਠੇ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦੦੦
ਖ) ਤੁਰੱਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਫੰਡ	੩੦੦੦੦੦੦
ਜੋੜ:-	੨੨੦੦੦੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ:-	੧੯੦੦੦੦੦੦੦੦
੪੬) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦਸਵੀਂ ਨਾਚਾ ਸਾਹਿਬ ਪੰਚਕੁਲਾ (ਹਰਿਆਣਾ) ਦਾ ਸਪਲੀਸੈਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-	
ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	
੧ ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੧੮੬੧੨੨੩
੨ ਸਫਰ ਖਰਚ	੧੩੬੭੪
੩ ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੪੬੫੨੯
੪ ਖਰਚ ਜਨਰੇਟਰ	੨੨੭੧੫੦
੫ ਬੀਮਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੨੦੯੯
੪੭) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦਸਵੀਂ ਨਾਚਾ ਸਾਹਿਬ ਪੰਚਕੁਲਾ (ਹਰਿਆਣਾ) ਦਾ ਸਪਲੀਸੈਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੮-੧੯ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-	
ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	
੧ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੫੦੦੦
੨ ਖਰਚ ਜਨਰੇਟਰ	੩੦੦੦੦੦

੩ ਨਵੇਂ ਬੋਰ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ	੨੦੦੦੦੦੦
੪ ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ(ਹਰਿਆਣਾ)	੫੦੦੦੦੦੦

੪੮) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਤੱਥ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ,
ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ (ਬਿੰਡਾ) ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯ -੨੦
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	੫੮੦੦੦੦੦੦
੨ ਵੱਟਕ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੨੦੦੦੦੦੦੦
੩ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖਿੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੪੨੦੦੦੦੦
੪ ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੨੬੦੦੦੦੦
੫ ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ (ਲੰਗਰ)	੨੫੦੦੦੦੦
੬ ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ	੨੮੦੦੦੦੦
੭ ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਮਕਾਨਾਂ ਤੇ ਆਦਿ	੫੫੦੦੦੦੦
੮ ਕਿਰਾਇਆ ਆਰਜੀ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਬੜੇ ਆਦਿ	੧੧੦੦੦੦੦੦
੯ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਵਾਸ	੩੬੦੦੦੦੦
੧੦ ਆਮਦਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੇ ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	
ਉ) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੁਦਕਾਸ਼ਤ	੨੦੦੦੦੦
ਅ) ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	੧੭੦੦੦੦੦੦
ਇ) ਠੇਕਾ ਬਾਗ (ਕਿੰਨੂ, ਅਮਰੂਦ ਆਦਿ)	੧੬੦੦੦੦੦੦
੧੧ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੪੮੦੦੦੦੦
੧੨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੨੦੦੦੦
੧੩ ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ	੧੩੦੦੦੦
੧੪ ਪਸੂ ਧੰਨ	੩੦੦੦੦
੧੫ ਡੁਟਕਲ	੨੦੦੦੦
	੧੩੪੦੦੦੦੦੦

ਜੋੜ :-

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਤੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ

੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੩੬੦੦੦੦੦੦
੨ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਖਰਚ	੨੫੦੦੦੦੦
੩ ਸ੍ਰੀ ਅਖਿੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੩੫੦੦੦੦੦
੪ ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੧੧੦੦੦੦੦੦
੫ ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੩੦੦੦੦੦੦
੬ ਵਿਸੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ	੪੦੦੦੦੦
੭ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੮ ਸਫਰ ਖਰਚ	
ਉ) ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੪੫੦੦੦੦
ਅ) ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਹਿਬਾਨ	੨੦੦੦੦
੯ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਤੇ ਛਪਾਈ	੨੦੦੦੦੦
੧੦ ਟੈਲੀਫੋਨ	੨੦੦੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੯੮

ਜੋਤ (ਮਈ) 2019)

੧੧	ਡਾਕ ਖਰਚ	੧੩੦੮੨
੧੨	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੦੦੦੦੦
੧੩	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	
	ਓ) ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਿਰਪਾਉ	੮੦੦੦੦੦
	ਅ) ਜਿਊਟ-ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ- ਗਲੀਚੇ ਤੇ ਆਦਿ	੫੫੦੦੦੦
	ਇ) ਫੁਟਕਲ	੫੦੦੦੦੦
੧੪	ਬੰਧਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੱਖਾਂ	੫੦੦੦੦੦
੧੫	ਮੁਕੱਦਮੇਂ	੩੦੦੦੦੦
੧੬	ਵਰਦੀਆਂ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ	੩੦੦੦੦੦
੧੭	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਡੀਜ਼ਲ, ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ)	੨੦੦੦੦੦੦
੧੮	ਜਨਰੇਟਰ (ਡੀਜ਼ਲ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤ)	੫੫੦੦੦੦
੧੯	ਮੁਰੰਮਤਾਂ	
	ਓ) ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ	੧੫੦੦੦੦
	ਅ) ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੩੫੦੦੦੦
੨੦	ਖਰਚ ਨਿਵਾਸਾਂ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੨੧	ਧਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ	੫੦੦੦
੨੨	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ	੧੦੦੦੦
੨੩	ਓ) ਬੀਮਾ ਕੈਸ਼	੧੦੦੦੦੦
	ਅ) ਬੀਮਾਂ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ	੯੬੦੦੦੦੦
੨੪	ਖਰਚ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ	੧੦੦੦੦੦
੨੫	ਲਾਇਬਰੇਰੀ	੧੫੦੦੦
੨੬	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖਰਚ	
	ਓ) ਖੁਦਕਾਸਤ ਖਰਚ (ਡੀਜ਼ਲ, ਦਵਾਈਆਂ, ਖਾਦ ਆਦਿ)	੧੦੦੦੦੦
	ਅ) ਤਨਖਾਹ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	
	ਇ) ਮੁਰੰਮਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	
੨੭	ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਬਾਗ	੨੦੦੦੦੦
੨੮	ਆਉ-ਭਗਤ (ਧਾਰਮਿਕ ਸਖ਼ਸੀਅਤਾਂ)	੩੦੦੦੦੦
੨੯	ਬੂਟਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ	੧੫੦੦੦੦
੩੦	ਪਸੂ ਧਨ	੫੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ:-	੮੪੯੮੩੦੮੨
੩੧	ਫੰਡਜ਼	
	ਓ) ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੧੫੨੨੮੪੪੯
	ਅ) ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੦੧੫੨੩੦੯
	ਇ) ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੫੦੭੯੧੫੩
	ਸ) ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ:ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੮੩੦੦੦੦
	ਹ) ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੨੨੦੦੦੦
	ਕ) ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੪੯੦੦੦੦
	ਖ) ਗੈਚੁਇਟੀ ਅਤੇ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ (ਸ਼੍ਰੋ:ਕਮੇਟੀ)	੩੦੦੦੦੦੦
	ਗ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਪੀਡੂਤਾਂ	੧੦੦੦੦੦੦

ਘ) ਧਰਮ ਅਰਥ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੨੦੦੦
ਝ) ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੨੦੦੦
ਚ) ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੨੬੦੦੦
ਜੋੜ ਫੰਡਜ਼:-	੩੫੩੧੯੯੯

੩੨ ਸਹਾਇਤਾ

ਉ) ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਸ਼੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ	੧੯੦੦੦੦੦
ਅ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	੩੦੦੦੦੦੦
ਇ) ਸਹਾਇਤਾ ਲੋਕਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਨੂੰ	
ਸ) ਸਹਾਇਤਾ ਜਾਇਦਾਦ	

ਜੋੜ:- ੪੬੦੦੦੦੦

੩੩ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ

ਉ) ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੧੦੦੦੦੦੦
ਅ) ਨਵੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ	੩੨੦੦੦੦੦
ਇ) ਨਵੀਂ ਗੱਡੀ	੧੦੦੦੦੦੦
ਸ) ਨਵੇਂ ਟਿਊਬਵੈਲ, ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੋਠੇ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦੦
ਹ) ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ	੨੦੦੦੦੦
ਕ) ਰੀਜ਼ਰਵ ਫੰਡ	੪੦੦੦੦੦੦
ਖ) ਨਵੀਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸੰਦ ਖੇਤੀ	

ਜੋੜ:- ੧੦੧੦੦੦੦੦

ਕੁੱਲ ਜੋੜ:- ੧੩੫੦੦੦੦੦੦

੪੯) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਤਸਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ,

ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ (ਬਠਿੰਡਾ) ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦੨੦

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧ ਤਨਖਾਹ	੩੪੮੨੧੦੯
੨ ਬੀਮਾ ਗੱਡੀਆਂ	੩੧੮੧੦
੩ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੪੩੯੭
੪ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ	੬੪੪੦੫੯
੫ ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ਼	੩੮੯੯੩
੬ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	੨੨੧੪੪
੭ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ.	੧੩੨੯੯
੮ ਕਤਾਹਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ	੬੨੨੦੫੧
੯ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੪੩੩੩੨੧
੧੦ ਖਰਚ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ	੨੪੨੪੭੯

੫੦) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਤਸਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ, ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ (ਬਠਿੰਡਾ) ਦਾ

ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੧੯ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ਼	੬੦੦੦੦੦੦
---------------	---------

੨	ਸਫਰ ਖਰਚ	੧੫੦੦੦੦
੩	ਜਿਊਟਮੈਟ	੧੦੦੦੦੦
੪	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ਼	੧੦੦੦੦੦
੫	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	੨੦੦੦੦੦
੬	ਖਰਚ ਨਿਵਾਸ	੧੦੦੦੦੦
੭	ਬੀਮਾ ਗੱਡੀਆਂ	੯੦੦੦੦
੮	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੩੩੩੨੧
੯	ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਬਾਗ	੨੦੦੦੦
੧੦	ਨਵੀਂ ਗੱਡੀ	੨੫੦੦੦੦੦
੧੧	ਨਵੀਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੨੦੦੦੦੦੦

੫੧) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦਾ ਬਜਟ
ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	੮੦੦੦੦੦੦
੨	ਵੱਟਕ ਕੜਾਹਿ ਪਸ਼ਾਦਿ	੩੨੦੦੦੦੦੦
੩	ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੯੫੦੦੦੦੦
੪	ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੬੬੦੦੦੦੦
੫	ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ (ਲੰਗਰ)	੧੧੫੦੦੦੦੦
੬	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ	੨੦੦੦੦੦
੭	ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਮਕਾਨਾਂ ਆਦਿ	੩੨੦੦੦੦੦
੮	ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਵਾਸ	੫੫੦੦੦੦
੯	ਆਮਦਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੇ ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ (ਉ) ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੧੨੦੦੦੦
	ਅ) ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨ	੧੫੦੦੦੦
੧੦	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੩੦੦੦੦੦
੧੧	ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੫੦੦੦੦
੧੨	ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ	੬੬੦੦੦੦
੧੩	ਫੁਟਕਲ	੧੫੦੦੦੦
੧੪	ਪਸੂ ਧੰਨ	੨੦੦੦੦

ਜੋੜ:-

੧੫੪੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ਼	੫੯੫੦੦੦੦੦
੨	ਕੜਾਹਿ ਪਸ਼ਾਦਿ ਖਰਚ	੧੬੦੦੦੦੦੦
੩	ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੧੨੦੦੦੦੦੦
੪	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੨੦੦੦੦੦੦
੫	ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੨੦੦੦੦੦੦
੬	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ	੧੫੦੦੦੦
੭	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੫੦੦੦੦੦੦

੮ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੦੦੦੦੦
੯ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰਾਂ	੧੦੦੦੦
੧੦ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ ਆਦਿ	੨੫੦੦੦੦
੧੧ ਟੈਲੀਫੋਨ	੨੦੦੦੦
੧੨ ਡਾਕ ਖਰਚ	੧੪੩੨੫
੧੩ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੦੦੦੦
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	
੧੪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸਿਰੋਪਾਊ	੨੦੦੦੦੦੦
੧੫ ਜਿਊਟ-ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ- ਗਲੀਚੇ ਆਦਿ	੧੦੦੦੦੦
੧੬ ਫੁਟਕਲ	੩੦੦੦੦੦
੧੭ ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੪੫੦੦੦੦
੧੮ ਮੁਕੱਦਮੇਂ	੨੦੦੦੦
੧੯ ਨਿਵਾਸ ਖਰਚ	੧੬੦੦੦੦
੨੦ ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ਼	੨੫੦੦੦੦
੨੧ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ)	੩੫੦੦੦੦
੨੨ ਜਨਰੇਟਰ (ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ)	੩੪੦੦੦੦
ਮੁਰੰਮਤਾਂ	
ਓ) ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਸਮਾਨ	੧੫੦੦੦੦
ਅ) ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਇਮਾਰਤ	੨੦੦੦੦
੨੪ ਧਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ	੧੦੦੦੦
੨੫ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੭੦੦੦੦੦
੨੬ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ	੬੦੦੦
੨੭ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖਰਚ	੬੦੦੦੦
੨੮ ਖਰਚ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ (ਦਵਾਈਆਂ ਆਦਿ)	੨੦੦੦੦
ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ:-	
੨੯ ਫੰਡਜ਼ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ	੧੧੩੧੦੦੩੨੫
ਓ) ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੧੬੩੩੯੮੯
ਅ) ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੦੮੯੩੨੨੫
ਇ) ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੫੪੪੯੯੯੧੩
ਸ) ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ:ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	੧੨੬੦੦੦੦
ਹ) ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੩੩੦੦੦੦
ਕ) ਸਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੨੦੦੦੦
ਖ) ਗੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਤਨ: ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ (ਸ੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ)	੫੬੦੦੦੦੦
ਗ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਪੀੜੂਤਾਂ	
ਘ) ਧਰਮ ਅਰਥ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੩੫੦੦੦੦
ਝ) ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੩੦੦੦੦
ਚ) ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੩੦੦੦੦
ਜੋੜ ਫੰਡਜ਼ :-	
	੪੦੬੯੯੬੨੫

੩੦ ਸਹਾਇਤਾ

ਉ) ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ ਵਿਦਿਆਕ ਅਦਾਰੇ ਸ਼ੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ
ਜੋੜ -

੩੧ ਪ੍ਰੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ

ਉ) ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	200000
ਅ) ਨਵੀਂ ਮਸ਼ੀਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦੇ ਪਕਾਉਣ ਵਾਲੀ	
ਇ) ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ	
ਸ) ਨਵੇਂ ਬੋਰ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ	
ਜੋੜ:-	200000
ਕੁੱਲ ਜੋੜ:-	148000000

ਪੜ) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼੍ਰੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ
ਬਜਟ ਸਾਲ 2017-2018 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧ ਸ਼੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	308000
੨ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	224949
੩ ਸਮਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ	24493
੪ ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ	484678

ਪੜ) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼੍ਰੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ
ਬਜਟ ਸਾਲ 2018-19 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	9400000
੨ ਸ਼੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	800000
੩ ਬਿਜਲੀ ਰੋਸ਼ਨੀ	300000
੪ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	22000
੫ ਜਿਊਟ ਮੈਟ	394000
੬ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	50000
੭ ਜਨਰੇਟਰ ਤੇਲ	100000
੮ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	20000
੯ ਮੁਕੱਦਮੇ	920000
੧੦ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ	9920000
੧੧ ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	9400000

ਪੜ) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਬੇਰ ਸਾਹਿਬ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਪੀ,
(ਕਪੂਰਥਲਾ) ਬਜਟ ਸਾਲ 2018-20 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	84000000
੨ ਵੱਟਕ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	24000000
੩ ਭੇਟਾ ਸ਼੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	24400000
੪ ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	4300000
੫ ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ (ਲੰਗਰ)	4400000

੬	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ	੩੦੦੦੦੦੦
੭	ਕਿਰਾਇਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਮਕਾਨਾਂ ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਆਦਿ	
ਉ)	ਕਿਰਾਇਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ/ ਮਕਾਨਾਂ ਆਦਿ	੯੫੦੦੦੦੦
ਅ)	ਆਰਜੀ ਦੁਕਾਨਾਂ ਥੜ੍ਹੇ ਆਦਿ	੪੩੦੦੦੦੦
ਇ)	ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਵਾਸ	੧੦੦੦੦੦੦
੮	ਆਮਦਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੇ ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	
ਉ)	ਖੁਦਕਾਸਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੪੦੦੦੦੦
ਅ)	ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	੪੨੦੦੦੦੦
ਇ)	ਪਸੂ ਧੰਨ	
੯	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੫੦੦੦੦੦੦
੧੦	ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੩੦੦੦
੧੧	ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ (ਬੰਧਾਨ ਰਾਗੀਆਂ)	੨੬੦੦੦੦
੧੨	ਛੁਟਕਲ	੧੦੦੦੦
ਜੋੜ :-		੧੨੨੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਕੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ

੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੪੦੦੦੦੦੦੦
੨	ਖਰਚ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ	
ਉ)	ਤਨਖਾਹ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ	੨੫੦੦੦੦੦
ਅ)	ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਖਰਚ	੧੧੦੦੦੦੦੦
੩	ਲੰਗਰ ਖਰਚ	
ਉ)	ਤਨਖਾਹ ਲੰਗਰ	੯੨੦੦੦੦੦
ਅ)	ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੧੫੦੦੦੦੦੦
੪	ਖਰਚ ਨਿਵਾਸ	
ਉ)	ਤਨਖਾਹ ਨਿਵਾਸ	੯੬੦੦੦੦੦
ਅ)	ਨਿਵਾਸ ਖਰਚ	੩੫੦੦੦
੫	ਖਰਚ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੨੧੦੦੦੦੦੦
੬	ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੫੫੦੦੦੦੦
੭	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ	੨੦੦੦੦੦
੮	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੧੨੦੦੦੦੦੦
੯	ਸਫਰ ਖਰਚ	
ਉ)	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੦੦੦੦੦
ਅ)	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੦੦੦੦
੧੦	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਡੱਪਾਈ ਆਦਿ	੩੦੦੦੦੦
੧੧	ਟੈਲੀਫੋਨ	੨੧੦੦੦
੧੨	ਡਾਕ ਖਰਚ	੧੧੩੩੪
੧੩	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੮੦੦੦੦
੧੪	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	
ਉ)	ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਿਰੋਪਾਉ, ਪਤਾਸੇ ਆਦਿ	੩੩੦੦੦੦੦
ਅ)	ਜਿਊਟ, ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ ਤੇ ਗਲੀਚੇ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦੦

੧੫	ਬੰਧਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੮੫੦੦੦੦
੧੬	ਮੁਕੱਦਮੇਂ	੨੦੦੦੦੦
੧੭	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੩੦੦੦੦੦
੧੮	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ, ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਬੀਮਾ)	੫੫੦੦੦੦
੧੯	ਜਨਰੇਟਰ (ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ)	੭੫੦੦੦੦
੨੦	ਮੁਰੰਮਤਾਂ	
	ਓ) ਸਮਾਨ ਮੁਰੰਮਤ	੨੦੦੦੦੦
	ਅ) ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ	੮੦੦੦੦
੨੧	ਧਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ	੧੦੦੦੦
੨੨	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੩੦੦੦੦੦
੨੩	ਖਰਚ ਡਿਸਪੈਸਰੀ	੧੫੦੦੦੦
੨੪	ਖੇਤੀਬਾੜੀ	
	ਓ) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੁਦਕਾਸਤ (ਦਵਾਈ, ਖਾਦ, ਡੀਜ਼ਲ, ਲੇਬਰ, ਕਟਾਈ, ਵਦਾਈ, ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ)	੨੦੦੦੦੦
	ਅ) ਤਨਖਾਹ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	
੨੫	ਪਸੂ ਸੰਭਾਲ	੩੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੧੨੫੩੯੨੩੩੪
੨੬	ਫੰਡਜ਼	
	ਓ) ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੧੬੭੮੩੮੩੩
	ਅ) ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੧੧੮੯੨੨੨
	ਇ) ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੫੫੯੪੯੯੧
	ਸ) ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ: ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੨੦੦੦੦੦
	ਹ) ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੩੩੦੦੦੦
	ਕ) ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੮੨੦੦੦੦
	ਖ) ਗੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਤਨ: ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ (ਸ੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ)	੫੦੦੦੦੦੦
	ਗ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਪੀੜੂਤਾਂ	੧੦੦੦੦੦੦
	ਘ) ਧਰਮ ਅਰਥ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੩੩੦੦੦੦
	ਛ) ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੩੩੦੦੦੦
	ਚ) ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੩੩੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਫੰਡਜ਼ :-	੪੨੦੦੨੬੬੬
੨੭	ਸਹਾਇਤਾ	
	ਓ) ਸਹਾਇਤਾ ਇਸਾਰਤਾਂ ਵਿਹਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੦੦੦੦੦੦
	ਅ) ਸਹਾਇਤਾ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵੱਲੁ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੫੦੦੦੦੦
	ਇ) ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡ	
	ਸ) ਸਹਾਇਤਾ ਸਪੋਰਟਸ ਵਿੰਗ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	
	ਹ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ)	੨੫੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੬੦੦੦੦੦੦

੨੮ ਪੂਜੀਗਤ ਭਰਚੇ

ਓ) ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੧੨੦੦੦੦੦
ਅ) ਨਵੀਂ ਗੱਡੀ	੨੦੦੦੦੦
ਇ) ਨਵੇਂ ਬੋਰ ਕ੍ਰੈਕਸ਼ਨ ਤੇ ਕੋਠੇ ਆਦਿ	
ਸ) ਉਸਾਰੀ ਨਵੀਅਾਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਅਤੇ ਕਪੂਰਥਲਾ,	
ਕਮਰੇ ਅਖੰਡਪਾਠਾਂ ਵੇਈ ਘਾਟ ਆਦਿ	
ਹ) ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਕਪੂਰਥਲਾ	
ਕ) ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕਾਢਪੁਰ	
ਖ) ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ	੧੦੦੦੦੦
ਗ) ਤਰੱਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	੧੦੦੦੦੦੦
ਘ) ਰੀਜ਼ਰਵ ਫੰਡ	੧੧੦੦੦੦੦
ਛ) ਨਵੀਅਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ	
ਚ) ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦ	
ਛ) ਖਰੀਦ ਨਵਾਂ ਬਿਜਲੀ ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰ	

ਜੋੜ:- ੩੯੦੦੦੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ ੧੨੨੦੦੦੦੦੦

ਪ੫) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬੇਰ ਸਾਹਿਬ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ, (ਕਪੂਰਥਲਾ) ਦਾ
ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੨੦੧੮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧ ਤਨਖਾਹ	੩੪੪੦੯੧
੨ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੧੨੪੨੬੮੦
੩ ਵਰਦੀਆਂ	੨੯੯੧੭
੪ ਭਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	੨੫੮੧੭
੫ ਬੀਮਾ	੬੦੮੫੮੦
੬ ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ	੧੫੮੧੩

ਪ੬) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬੇਰ ਸਾਹਿਬ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ, (ਕਪੂਰਥਲਾ) ਦਾ
ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੮-੧੯ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧ ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੧੮੦੦੦੦੦
੨ ਭਰਚ ਲੰਗਰ	੩੬੦੦੦੦੦
੩ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੫੬੦੦੦
੪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਸਿਰੋਪਾਓ	੮੦੦੦੦੦
੫ ਜਿਊਟ ਮੈਟ	੧੦੦੦੦੦
੬ ਭਰਚ ਜਨਰੇਟਰ	੧੫੦੦੦੦
੭ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੁਦਕਾਸ਼ਤ	੮੦੦੦੦੦
੮ ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੨੦੦੦੦੦
੯ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ.	੯੦੦੦੦੦
੧੦ ਨਵੀਅਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ	੫੦੦੦੦੦੦੦
੧੧ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦ	੮੧੦੦੦੦੦
੧੨ ਖਰੀਦ ਨਵਾਂ ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰ	੨੨੦੦੦੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੧੦੬

ਜੋਨ (ਮਈ) 2019)

੧੩ ਖਰਚ ਕ:ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੯੦੦੦੦੦
੧੪ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੩੬੦੦੦੦੦
੧੫ ਬਿਜਲੀ ਪਾਣੀ	੨੪੦੦੦੦੦

੫੭) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ, ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਦਾ
ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	੮੯੦੦੦੦੦੦੦
੨ ਵੱਟਕ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੧੯੦੦੦੦੦੦੦
੩ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੮੦੦੦੦੦੦
੪ ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੧੩੦੦੦੦੦੦
੫ ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ (ਲੰਗਰ)	੮੧੦੦੦੦੦
੬ ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ	੧੩੦੦੦੦੦
੭ ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਮਕਾਨਾਂ ਤੇ ਆਦਿ	੮੬੦੦੦੦
੮ ਕਿਰਾਇਆ ਆਰਜੀ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਥੜੇ ਆਦਿ	੧੪੦੦੦੦੦
੯ ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	੧੫੦੦੦੦੦
੧੦ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੧੯੦੦੦੦੦
੧੧ ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੩੦੦੦
੧੨ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਵਾਸ	੧੧੦੦੦੦੦
੧੩ ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ	੧੦੦੦੦੦
੧੪ ਡੁਟਕਲ	੧੦੦੦੦
	੧੦੫੦੦੦੦੦੦

ਜੋੜ :-

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੩੯੦੦੦੦੦੦
੨ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਖਰਚ	੭੮੦੦੦੦੦
੩ ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੪ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਖਰਚ	੬੦੦੦੦੦੦
੫ ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੧੫੦੦੦੦੦
੬ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ	੧੮੦੦੦੦
੭ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੫੨੦੦੦੦੦
੮ ਸਫਰ ਖਰਚ	
ਓ) ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੦੦੦੦
ਅ) ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੦੦੦੦
੯ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਾਪਾਈ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦੦
੧੦ ਟੈਲੀਫੋਨ	੨੫੦੦੦
੧੧ ਡਾਕ ਖਰਚ	੨੦੩੯੩
੧੨ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦੦
੧੩ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	
ਓ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਸਿਰਪਾਉ	੩੧੦੦੦੦੦
ਅ) ਜਿਊਟ-ਸੈਰਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ- ਗਲੀਚੇ ਆਦਿ	

੪) ਛਟਕਲ	੩੦੦੦੦੦
੧੪ ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੮੯੦੦੦੦
੧੫ ਮੁਕੱਦਮੇਂ	੯੦੦੦੦
੧੬ ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੨੫੦੦੦੦
੧੭ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	੪੫੦੦੦੦
੧੮ ਜਨਰੋਟਰ (ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ)	੯੫੦੦੦੦
੧੯ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੨੦੦੦੦੦
੨੦ ਨਿਵਾਸ ਖਰਚ	੨੫੦੦੦੦
੨੧ ਧਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ	੫੦੦੦
੨੨ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੮੦੦੦੦੦
ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ:-	
	੨੨੬੮੦੩੯੩

੨੩ ਫੰਡਜ਼

ਓ) ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੧੦੯੩੪੮੦੩
ਅ) ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੨੨੮੯੮੯੯
ਇ) ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੩੬੪੪੯੯੫
ਸ) ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ: ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੨੦੦੦੦੦
ਹ) ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੨੨੦੦੦੦
ਕ) ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੩੦੦੦੦੦
ਖ) ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਤਨ:ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਸ਼੍ਰੋ:ਕਮੇਟੀ	੩੩੦੦੦੦੦
ਗ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਪੀੜੂਤਾਂ	੨੦੦੦੦੦
ਘ) ਧਰਮ ਅਰਥ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੯੦੦੦੦
ਝ) ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੯੦੦੦੦
ਚ) ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੯੦੦੦੦
ਜੋੜ ਫੰਡਜ਼:-	
	੨੯੮੧੯੬੦੭

੨੪ ਸਹਾਇਤਾ

ਓ)

ਜੋੜ:- ੦

੨੫ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ

ਓ) ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੨੫੦੦੦੦
ਅ) ਨਵੇਂ ਬੋਰ, ਕਨੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੋਠੇ ਆਦਿ	੫੦੦੦੦
ਇ) ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਮਾਨ	
ਸ) ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ	੨੦੦੦੦੦
ਹ) ਰੀਜ਼ਰਵ ਫੰਡ	
ਕ) ਤਰੱਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਫੰਡ	

ਜੋੜ:- ੫੦੦੦੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ:- ੧੦੫੦੦੦੦੦੦

ਪੰਚ) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ, ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੯ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧	ਤਨਖਾਹ	੧੧੦੬੮੭੮
੨	ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੫੧੪੬੪੭
੩	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੨੨੮੦੦
੪	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੫੧੮੦੨੯

ਪੰਚ) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ, ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੮-੧੯ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੧੫੦੦੦੦੦
੨	ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੫੦੦੦੦੦
੩	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੫੦੦੦੦
੪	ਖਰਚ ਜਨਰੇਟਰ	੧੫੦੦੦੦
੫	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੦੦੦੦੦

੬੦) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ, ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦਸਵੀਂ, ਆਲਮਗੀਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਅਨਮਦਨ

੧	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	੪੩੪੦੦੦੦੦੦
੨	ਵੱਟਕ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੧੯੦੦੦੦੦੦੦
੩	ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੨੨੦੦੦੦੦
੪	ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੨੨੦੦੦੦੦
੫	ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ (ਲੰਗਰ)	੫੪੦੦੦੦੦
੬	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ	੧੫੦੦੦੦
੭	ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਮਕਾਨਾਂ	੮੦੦੦੦੦
੮	ਆਮਦਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੇ ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	
੯	(ਇ) ਠੇਕਾ ਕੰਟੀਨ	੬੦੦੦੦੦
੧੦	(ਅ) ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨ	੮੫੦੦੦੦
੧੧	(ਈ) ਕਿਰਾਇਆ ਆਰਜੀ ਦੁਕਾਨਾਂ	੨੦੦੦੦੦੦
੧੨	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੫੫੦੦੦੦
੧੩	ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਿਤ ਲਿਟੇਰਚਰ	੪੦੦੦੦
੧੪	ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ	੧੦੦੦੦੦
੧੫	ਫੁਟਕਲ	੧੦੦੦੦
	ਜੋੜ :-	੮੬੫੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਕੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ

੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੧੭੪੦੦੦੦੦
---	------------	----------

੨	ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਖਰਚ	₹੪੦੦੦੦੦
੩	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੫੧੦੦੦੦੦
੪	ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੧੯੯੦੦੦੦੦
੫	ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੯੧੦੦੦੦੦
੬	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਯਾਤਰਾਵਾਂ	੨੦੦੦੦੦
੭	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ	੫੦੦੦੦
੮	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਰੋਸ਼ਨੀ	੫੫੦੦੦੦੦
੯	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੫੦੦੦੦
੧੦	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੦੦੦੦
੧੧	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਤੇ ਛਪਾਈ ਆਦਿ	੧੦੦੦੦੦
੧੨	ਟੈਲੀਫੋਨ	੨੫੦੦੦
੧੩	ਡਾਕ ਖਰਚ	੩੨੫੩
੧੪	ਆਡਿਟ ਫੀਜ਼	੧੦੦੦੦੦
੧੫	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	
	(ਇ) ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਿਰਪਾਉ	੪੦੦੦੦੦
	ਅ) ਜਿਊਟ-ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ- ਗਲੀਚੇ ਆਦਿ	੧੯੬੦੦੦੦
	ਈ) ਫੁਟਕਲ	੯੦੦੦੦੦
੧੬	ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੪੫੦੦੦੦
੧੭	ਮੁਕੱਦਮੇ	੧੦੦੦੦
੧੮	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੧੨੦੦੦੦
੧੯	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਆਦਿ)	੯੫੦੦੦੦
੨੦	ਜਨਰੇਟਰ (ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ)	੯੫੦੦੦੦
੨੧	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੦੦੦੦੦
੨੨	ਮੁਰੰਮਤਾਂ	
	(ਇ) ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ	੫੦੦੦੦
	ਅ) ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੨੫੦੦੦੦
੨੩	ਨਿਵਾਸ ਖਰਚ	੧੩੦੦੦੦
੨੪	ਖਰਚ ਡਿਸਾਂਡੈਸਰੀ	੨੦੦੦੦੦
੨੫	ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ	
੨੬	ਪਾਰਕਾਂ	੫੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ:-	੯੨੩੫੮੨੫੩
੨੭	ਫੰਡਜ਼	
	(ਇ) ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੯੯੫੫੮੮੭੩
	ਅ) ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੬੪੩੨੨੪੯
	ਈ) ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੩੨੧੯੯੨੫
	ਸ) ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ: ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੨੦੦੦੦੦
	ਹ) ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੨੨੦੦੦੦
	ਕ) ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੫੦੦੦੦੦
	ਖ) ਗੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਤਨ: ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ (ਸ੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ)	੧੭੦੦੦੦੦
	ਗ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ	

ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ	ਪੱਧਰ ਸ਼ੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	ਪੱਧਰ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਸ਼ੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼ੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	ਜੋੜ ਫੰਡਜ਼:-	ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ ਅਤੇ ਫੰਡਜ਼:-	ਪੱਧਰ ਸ਼ੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ
ਘ) ਧਰਮ ਅਰਥ ਸ਼ੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ						ਪੱਧਰ ਸ਼ੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ
ਛ) ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਸ਼ੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ						ਪੱਧਰ ਸ਼ੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ
ਚ) ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼ੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ						ਪੱਧਰ ਸ਼ੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ
						ਪੱਧਰ ਸ਼ੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ

੨੮ ਸਹਾਇਤਾ

ਉ) ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਤੇ ਵਿਦਿਆਕ ਅਦਾਰੇ			
ਅ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਸ਼ੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ)			ਪੱਧਰ ਸ਼ੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ

ਜੋੜ:- ੫੦੦੦੦੦

੨੯ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ

ਉ) ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ			੩੫੦੦੦੦
ਅ) ਤੱਤੀਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਫੰਡ			
	ਜੋੜ:-		੩੫੦੦੦੦
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ:-		੮੫੫੦੦੦੦੦

੯੧) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜ਼ੀ ਸਾਹਿਬ, ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦਸਵੀਂ, ਆਲਮਗੀਰ
ਲੁਧਿਆਣਾ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦੨੦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-
ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਰੋਸ਼ਨੀ	੯੨੪੭੯
੨ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੫੩੩
੩ ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੧੨੯੫੦
੪ ਜਨਰੋਟਰ ਖਰਚ	੮੫੧੯੮
੫ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੯੬੩੨੦੧

੯੨) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜ਼ੀ ਸਾਹਿਬ, ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦਸਵੀਂ, ਆਲਮਗੀਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੧੯ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:- ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	
੧ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	੩੦੦੦੦੦
੨ ਨਿਵਾਸ	੨੫੦੦੦

੯੩) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ,
ਰਾਮਦਾਸ, (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ		
੧ ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ		੨੯੪੦੦੦੦੦
੨ ਵੱਟਕ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ		੫੫੦੦੦੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੧੧੧

ਜੇਠ (ਮਈ) 2019)

੩	ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੧੮੦੦੦੦੦੦
੪	ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੨੫੪੦੦੦੦
੫	ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ (ਲੰਗਰ)	੧੭੦੦੦੦੦
੬	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ	੨੦੦੦੦
੭	ਕਿਰਾਇਆ ਮਕਾਨਾਂ/ਦੁਕਾਨਾਂ ਆਦਿ	੧੮੦੦੦੦੦
੮	ਲੀਜ ਮਨੀ ਸਕੂਲ/ਹਸਪਤਾਲ	੨੦੨੦੦
੯	ਆਮੇਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ (ਖੁਦਕਾਸ਼ਤ)	੯੫੦੦੦੦੦
੧੦	ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	੨੨੦੦੦੦੦੦
੧੧	ਬਕਾਇਆ ਠੇਕਾ	੨੨੦੦੦੦੦
੧੨	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੧੮੮੦੦
੧੩	ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ	੨੦੦੦੦੦
੧੪	ਪਸੂ ਧੰਨ	੫੦੦੦੦
੧੫	ਫੁਟਕਲ	੮੫੦੦੦੦੦

ਜੋੜ :-

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਕੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ

੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੨੮੨੦੦੦੦੦
੨	ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਖਰਚ	੧੯੦੦੦੦੦
੩	ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਖਰਚ	੧੩੦੦੦੦੦੦
੪	ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੧੦੮੦੦੦੦੦
੫	ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੧੩੦੦੦੦੦
੬	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ	੧੦੦੦੦੦
੭	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੩੨੦੦੦੦੦
੮	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੩੦੦੦੦
੯	ਸਫਰ ਖਰਚ ਸੈਬੰਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੦੦੦੦
੧੦	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਾਪਾਈ ਆਦਿ	੧੬੦੦੦੦
੧੧	ਟੈਲੀਫੋਨ	੧੮੦੦੦
੧੨	ਡਾਕ ਖਰਚ	੫੨੪੮
੧੩	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦੦
੧੪	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	
ਉ)	ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਸਿਰੋਪਾਉ	੨੬੦੦੦੦੦
ਅ)	ਜਿਊਟ-ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ- ਗਲੀਚੇ ਆਦਿ	੨੨੦੦੦੦
ਈ)	ਫੁਟਕਲ	੪੫੦੦੦੦
੧੫	ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੪੫੦੦੦੦
੧੬	ਮੁਕੱਦਮੇਂ	੮੦੦੦੦੦
੧੭	ਮਾਮਲਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	੫੦੦੦
੧੮	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੧੯੬੦੦੦
੧੯	ਖਰਚ ਗੱਡੀ ਤੇਲ ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ	੫੫੦੦੦੦
੨੦	ਜਨਰੇਟਰ (ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ)	੫੫੦੦੦੦
੨੧	ਮੁਰੰਮਤਾਂ	

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੧੧੨

ਜੋਤ (ਮਈ) 2019)

੪) ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ	੧੦੦੦੦੦
ਅ) ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੨੨੦੦੦੦
੨੨ ਨਿਵਾਸ ਖਰਚ	੧੨੦੦੦੦
੨੩ ਧਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ	੫੦੦੦
੨੪ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੦੦੦੦੦੦
੨੫ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ	੮੦੦੦
੨੬ ਪਸੂ ਧੰਨ	੮੦੦੦੦
੨੭ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ	੨੦੦੦੦
੨੮ ਖਰਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	
ੴ) ਖੁਦਕਸ਼ਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੯੫੦੦੦੦
ਅ) ਤਨਖਾਹ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੩੦੦੦੦੦
ਇ) ਮੁਰੰਮਤ ਮਸ਼ੀਨਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੨੦੦੦੦
ਸ) ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	੧੦੦੦੦੦
ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ:-	੯੨੫੬੨੪੮
੨੯ ਫੰਡਜ਼	
ੴ) ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੮੫੯੧੩੨੬
ਅ) ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੫੨੦੨੫੮
ਇ) ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੨੮੫੩੨੯੨
ਸ) ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ:ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	੭੫੦੦੦੦
ਹ) ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੨੧੦੦੦੦
ਕ) ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੦੦੦੦੦
ਖ) ਗੈਰਚਾਇਟੀ ਤੇ ਤਨ: ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਸ਼੍ਰੋ:ਕਮੇਟੀ	੨੯੦੦੦੦੦
ਗ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਪੀੜੂਤਾਂ	੧੩੦੦੦੦
ਘ) ਧਰਮ ਅਰਥ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੦੦੦੦੦
ਛ) ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	
ਚ) ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	
ਜੋੜ ਫੰਡਜ਼:-	੨੧੦੧੨੨੪੨
੩੦ ਸਹਾਇਤਾ	
ੴ) ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਸ਼੍ਰੋ:ਕਮੇਟੀ	
ਅ) ਸਹਾਇਤਾ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਪਬਲਿਕ ਸੀ:ਸੈ:ਸਕੂਲ)	੦
ਜੋੜ:-	
੩੧ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	
ਓ) ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੨੨੦੦੦੦
ਅ) ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ	
ਇ) ਨਵੇਂ ਬੋਰ, ਕਨੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੋਠੇ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦੦
ਸ) ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ	
ਹ) ਰੀਜ਼ਰਵ ਫੰਡ	
ਕ) ਤਰੱਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਫੰਡ	
ਜੋੜ:-	੪੨੦੦੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ:-	੮੮੦੦੦੦੦੦

੯੪) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਰਾਮਦਾਸ, (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੧੯੧੨੯੮੯੯
੨	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੧੨੦੯
੩	ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਸਿਰੋਪਾਓ	੧੫੦੧੨
੪	ਬੀਮਾ	੨੨੨੯੯
੫	ਦਸਵੰਧ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੮੧੯੯੮੫

੯੫) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਰਾਮਦਾਸ, (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੮-੧੯ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧	ਤਨਖਾਹ	੩੦੦੦੦੦੦
੨	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੫੦੦੦੦
੩	ਖਰਚ ਗੱਡੀ	੧੦੦੦੦੦
੪	ਖਰਚ ਜਨਰੇਟਰ	੧੦੦੦੦੦

੯੬) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਖਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਅੱਠਵੀਂ (ਅੰਬਲਾ) ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	੪੮੦੦੦੦੦੦
੨	ਵੱਟਕ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੧੯੦੦੦੦੦੦
੩	ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੯੯੦੦੦੦੦
੪	ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੮੦੦੦੦੦੦
੫	ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ (ਲੰਗਰ)	੮੫੦੦੦੦੦
੬	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ	੧੦੦੦੦੦੦
੭	ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਮਕਾਨਾਂ ਆਦਿ	੧੨੦੦੦੦੦
੮	ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਵਾਸ	੮੫੦੦੦੦
੯	ਜਾਇਦਾਦ	
੧੦	ਥੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	੯੫੦੦੦੦
੧੧	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੧੨੦੦੦੦੦
੧੨	ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੩੦੦੦੦
੧੩	ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ ਰਾਗੀਆਂ	੧੫੦੦੦੦
੧੪	ਫੁਟਕਲ	੫੦੦੦੦
ਜੋੜ :-		੯੦੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਕੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ

੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੧੪੦੦੦੦੦੦
੨	ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਖਰਚ	੨੨੦੦੦੦੦

੩	ਖਰਚ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੨੦੦੦੦੦੦
੪	ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੧੩੪੦੦੦੦੦
੫	ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੧੨੪੦੦੦੦
੬	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ	੨੦੦੦੦੦
੭	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੩੩੦੦੦੦੦
੮	ਸਫਰ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦
੯	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੨੦੦੦੦
੧੦	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਾਪਾਈ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦੦
੧੧	ਟੈਲੀਫ਼ਨ	੮੫੦੦੦
੧੨	ਡਾਕ ਖਰਚ	੬੦੦੨
੧੩	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦੦
੧੪	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	
ਓ)	ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਿਰਪਾਉ	੩੫੦੦੦੦
ਅ)	ਜਿਊਟ-ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ- ਗਲੀਚੇ ਆਦਿ	੩੦੦੦੦੦
ਇ)	ਫੁਟਕਲ	੧੧੦੦੦੦੦
੧੫	ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੫੫੦੦੦੦
੧੬	ਮੁਕੱਦਮੇਂ	੫੦੦੦੦
੧੭	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੧੨੦੦੦੦
੧੮	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਡੀਜ਼ਲ, ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ)	੪੫੦੦੦੦
੧੯	ਜਨਰੇਟਰ (ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ)	੮੦੦੦੦੦
੨੦	ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੧੦੦੦੦੦
੨੧	ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤਾਂ	੫੦੦੦੦੦
੨੨	ਨਿਵਾਸ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦੦
੨੩	ਧਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ	੧੦੦੦੦
੨੪	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੫੫੦੦੦੦
੨੫	ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ	

ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ:- ੫੧੯੯੧੦੦੨

੨੬	ਫੰਡਜ਼	
ਓ)	ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੯੧੪੪੪੯੯
ਅ)	ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੬੦੯੯੩੩੧
ਇ)	ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੩੦੪੮੧੯੯
ਸ)	ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ: ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੫੦੦੦੦੦
ਹ)	ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੮੦੦੦੦
ਕ)	ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੫੯੦੦੦੦
ਖ)	ਗੈਰੂਇਟੀ ਤੇ ਤਨ: ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ (ਸ੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ ਸਹਾਇਤਾ)	੧੫੦੦੦੦੦
ਗ)	ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਪੀਚੂਤਾਂ	੧੦੦੦੦੦੦
ਘ)	ਧਰਮ ਅਰਥ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੦੦੦੦
ਇ)	ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੦੦੦੦
ਚ)	ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੨੦੦੦੦

ਜੋੜ ਫੰਡਜ਼:- ੨੧੩੩੯੯੯੯੯

੨੭ ਸਹਾਇਤਾ

ਉ) ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ	੧੦੦੦੦੦੦੦
ਅ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ)	੧੨੦੦੦੦੦
ਇ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਭਵਨ ਸ਼ਾਹਪੁਰ	੧੨੦੦੦੦੦
ਸ) ਸਹਾਇਤਾ ਸਿੰਘ ਐਸੂਕੇਸ਼ਨ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅੰਬਾਲਾ ਕੈਂਟ	
ਹ) ਸਹਾਇਤਾ ਕਾਲਜ	

ਜੋੜ:- ੧੧੨੦੦੦੦੦

੨੮ ਪੂੰਜੀਗੜ ਖਰਚੇ

ਉ) ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੧੨੦੦੦੦੦
ਅ) ਨਵੀਂ ਗੱਡੀ ਟਾਟਾ ੨੦੯	੧੫੦੦੦੦੦
ਇ) ਨਵਾਂ ਬੋਰ	
ਸ) ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ (ਕਾਰ ਪਾਰਕਿੰਗ)	
ਹ) ਖਰੀਦ ਨਵੀਂ ਜਮੀਨ/ਜਾਇਦਾਦ	੨੦੦੦੦੦
ਕ) ਨਵਾਂ ਏਅਰ ਵਾਸ਼ਰ	
ਖ) ਸੈਂਟਰਲ ਏ.ਸੀ.	
ਗ) ਨਵਾਂ ਜਨਰੇਟਰ	
ਘ) ਸਟੀਮ ਕੁਕਿੰਗ ਪਲਾਂਟ	੧੫੦੦੦੦੦
ਛ) ਰੀਜ਼ਰਵ ਫੰਡ	
ਚ) ਤੁਰੱਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਫੰਡ	੧੨੦੦੦੦੦

ਜੋੜ:- ੫੯੦੦੦੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ:- ੯੦੦੦੦੦੦੦

੬੭) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਖਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਅੱਠਵੀਂ (ਅੰਬਾਲਾ) ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੨੦੧੮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧ ਖਰਚ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੧੧੪੨੦੯
੨ ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੨੧੯੨੨੦
੩ ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੨੦੩੩੦
੪ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੧੧੧੦੭
੫ ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਕਾਲਜ	੨੦੦੦੦੦੦
੬ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੭ ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਦਾਰੇ	੫੦੦੦੦੦

੬੮) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਖਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਅੱਠਵੀਂ (ਅੰਬਾਲਾ) ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੮-੧੯ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧ ਖਰਚ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੧੦੦੦੦੦੦
੨ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੮੦੦੦੦੦
੩ ਜਨਰੇਟਰ (ਤੇਲ ਮੁਰੰਮਤ)	੨੦੦੦੦੦
੪ ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਕਾਲਜ	੬੦੦੦੦੦੦

੫ ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ
੬ ਸੈਂਟਰਲ ਏ.ਸੀ.

ਪੰਜਾਬ
੯੮੫੦੦੦੦

੬੯) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਅੰਬ ਸਾਹਿਬ ਲੰਬੇ
ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸੱਤਵੀਂ ਮੋਹਾਲੀ ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	੨੨੦੦੦੦੦੦
੨	ਵੱਟਕ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ	੨੫੦੦੦੦੦
੩	ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੮੬੦੦੦੦੦
੪	ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੫੩੦੦੦੦੦
੫	ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ (ਲੰਗਰ)	੩੬੦੦੦੦੦
੬	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ	੮੦੦੦
੭	ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਮਕਾਨਾਂ ਆਦਿ	੬੦੦੦੦੦
੮	ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	੩੩੦੦੦੦੦
੯	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੩੦੦੦੦੦੦
੧੦	ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੨੫੦੦੦
੧੧	ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ	੧੨੦੦੦੦
੧੨	ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਵਾਸ	੨੫੦੦੦੦੦
੧੩	ਛੁਟਕਲ	੧੫੦੦੦
ਜੋੜ :-		੫੭੬੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਕੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ

੧	ਤਨਖਾਹਾਂ	੧੫੮੦੦੦੦੦
੨	ਕੜਾਹਿ ਪਸ਼ਾਦਿ ਖਰਚ	੩੦੦੦੦੦੦
੩	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੩੩੦੦੦੦੦
੪	ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੧੧੭੦੦੦੦੦
੫	ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੨੦੦੦੦੦
੬	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੮੨੦੦੦੦੦
੭	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੫੦੦੦੦
੮	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੨੦੦੦
੯	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਾਪਾਈ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦
੧੦	ਟੈਲੀਫੋਨ	੨੦੦੦੦
੧੧	ਡਾਕ ਖਰਚ	੬੨੩੬
੧੨	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੫੦੦੦੦
੧੩	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	
	ਉ) ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਿਰਪਾਉ	੨੫੦੦੦੦
	ਅ) ਜਿਊਟ-ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ- ਗਲੀਚੇ ਆਦਿ	੧੦੦੦੦੦
	ਇ) ਛੁਟਕਲ	੪੦੦੦੦੦
੧੪	ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੨੫੦੦੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੧੧੭

ਜੋਤ (ਮਈ) 2019)

੧੫ ਮੁੱਕਦਮੇਂ	40000
੧੬ ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ਼	20000
੧੭ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਡੀਜ਼ਲ, ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ)	330000
੧੮ ਜਨਰੇਟਰ (ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ)	420000
੧੯ ਮੁਰੰਮਤਾਂ	
ਓ) ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	100000
ਅ) ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ	40000
੨੦ ਨਿਵਾਸ ਖਰਚ	230000
੨੧ ਧਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ	5000
੨੨ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	800000
੨੩ ਪਾਰਕਾਂ ਛੁੱਲ ਬੂਟੇ ਆਦਿ	25000

ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ:-

42942236

੨੪ ਫੰਡਜ਼

ਓ) ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੯੧੨੦੮੮
ਅ) ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	8030466
ਇ) ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	2080268
ਸ) ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ:ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	330000
ਹ) ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	100000
ਕ) ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	40000
ਖ) ਗੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਤਨ: ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ (ਸ੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ)	9540000
ਗ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਪੀਤੂਤਾਂ	
ਘ) ਧਰਮ ਅਰਥ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	40000
ਕ) ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	30000
ਚ) ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	30000

ਜੋੜ ਫੰਡਜ਼ :-

9482968

੨੫ ਸਹਾਇਤਾ

ਓ) ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਤੇ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ	400000
ਜੋੜ:-	

੨੬ ਪੂਜੀਗਤ ਖਰਚੇ

ਓ) ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	360000
ਅ) ਨਵੇਂ ਬੋਰ, ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ, ਕੋਠੇ ਆਦਿ	900000
ਇ) ਤਰੱਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਫੰਡ	
ਸ) ਖਰੀਦ ਜਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ	

ਜੋੜ:-
ਕੁੱਲ ਜੋੜ:-

460000
47600000

੨੦) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਅੰਬ ਸਾਹਿਬ ਲੰਬੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸੱਤਵੀਂ ਮੋਹਾਲੀ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੨੦੧੯ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧	ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੧੮੧੫੮੩
੨	ਫੁਟਕਲ	੩੧੬੮
੩	ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੮੦੨੫੦
੪	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	੧੯੮੧੨
੫	ਡਾਕ ਖਰਚ	੧੨੧੬੬
੬	ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੪੨੬੨੩੦
੭	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੨੯੪੮੦੦
੮	ਤਨਮਾਹ	੧੯੦੨੬੧੧
੯	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੧੬੬੮੮
੧੦	ਨਿਵਾਸ ਖਰਚ	੯੦੦੬੮

੨੧) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਅੰਬ ਸਾਹਿਬ ਲੰਬੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸੱਤਵੀਂ ਮੋਹਾਲੀ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੧੯ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੩੦੦੦੦੦
੨	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਰੋਸ਼ਨੀ	੧੧੦੦੦੦੦
੩	ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੩੦੦੦੦੦
੪	ਮੁਕੱਦਮੇ	੪੦੦੦੦
੫	ਜਨਰੇਟਰ	੫੦੦੦੦

੨੨) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	੩੨੬੦੦੦੦੦
੨	ਵੱਟਕ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੧੫੧੦੦੦੦੦
੩	ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੨੬੦੦੦੦੦
੪	ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੩੨੦੦੦੦੦
੫	ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ (ਲੰਗਰ)	੫੩੦੦੦੦੦
੬	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ	੨੪੦੦੦੦੦
੭	ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਮਕਾਨਾਂ ਆਦਿ	੩੩੦੦੦੦੦
੮	ਠੋਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	੬੦੦੦੦੦੦
੯	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੧੨੦੦੦੦
੧੦	ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੪੦੦੦੦
੧੧	ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ	੩੦੦੦੦੦
੧੨	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ	੨੦੦੦੦
੧੩	ਫੁਟਕਲ	੨੦੦੦੦

ਜੋੜ :-

੮੧੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੨੬੨੦੦੦੦
੨	ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਖਰਚ	੬੩੦੦੦੦
੩	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਖਰਚ	੫੩੦੦੦੦
੪	ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੧੦੫੦੦੦੦
੫	ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੧੨੫੦੦੦
੬	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ	੬੬੦੦੦
੭	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੮੨੦੦੦੦
੮	ਸਫਰ ਖਰਚ	੧੪੦੦੦੦
੯	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਾਪਾਈ ਆਦਿ	੧੨੦੦੦੦
੧੦	ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ	੨੫੦੦੦
੧੧	ਡਾਕ ਖਰਚ	੫੮੨੩
੧੨	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੫੦੦੦੦
੧੩	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	
	ਉ) ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਿਰੋਪਾਉ, ਪਤਾਸੇ ਆਦਿ	੨੮੦੦੦੦
	ਅ) ਜਿਊਂਟ-ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ- ਗਲੀਚੇ ਆਦਿ	੨੨੦੦੦
	ਇ) ਫੁਟਕਲ	੨੫੦੦੦੦
੧੪	ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੪੫੦੦੦੦
੧੫	ਮੁਕੱਦਮੇ	੨੦੦੦੦
੧੬	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੧੩੦੦੦੦
੧੭	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਡੀਜ਼ਲ, ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ)	੪੦੦੦੦੦
੧੮	ਜਨਰੇਟਰ (ਖਰਚ ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ)	੨੫੦੦੦੦
੧੯	ਮੁਰੰਮਤਾਂ	
	ਉ) ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੧੮੦੦੦੦
	ਅ) ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ	੩੦੦੦੦੦
੨੦	ਨਿਵਾਸ ਖਰਚ	੧੫੦੦੦੦
੨੧	ਧਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ	੫੦੦੦
੨੨	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੦੦੦੦੦
੨੩	ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੧੫੦੦੦
੨੪	ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ	੨੦੦੦੦
੨੫	ਖਰਚ ਜਾਇਦਾਦ	੨੫੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ:-	੬੧੨੬੬੭੩
੨੬	ਫੰਡਜ਼	
	ਉ) ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੮੧੦੧੫੧੩
	ਅ) ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੫੪੦੧੦੦੯
	ਇ) ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੨੨੦੦੫੦੪
	ਸ) ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ:ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	੫੦੦੦੦੦
	ਹ) ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੫੦੦੦੦
	ਕ) ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੦੦੦੦੦
	ਖ) ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਤਨ: ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ (ਸ਼੍ਰੋ:ਕਮੇਟੀ)	੨੪੦੦੦੦੦

੩੧) ਸਹਾਇਤਾ ਸੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਪੀਡੂਤਾਂ	
੩੨) ਧਰਮ ਅਰਥ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੦੦੦੦੦
੩੩) ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	
੩੪) ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	
ਜੋੜ ਫੰਡਜ਼:-	੧੯੪੫੩੦੨੭
੩੫) ਸਹਾਇਤਾ	
੩੬) ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾ ਵਿਦਿਆਕ ਅਦਾਰੇ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ)	੦
ਜੋੜ:-	
੩੭) ਪੂਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	
੩੮) ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੨੫੦੦੦੦
੩੯) ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਸਰੇ	
੪੦) ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਭਲਾਈਆਣਾ ਸਾਹਿਬ	
੪੧) ਨਵੀਂ ਗੱਡੀ ਬਲੈਰੋ ਕੈਂਪਰ	
ਜੋੜ:-	੨੫੦੦੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ:-	੮੧੦੦੦੦੦੦
੪੨) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-	
	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ
੧) ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੨੯੯੫੦੫੪
੨) ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੩੬੪੮੦੦
੩) ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੫੩੨੮੯
੪) ਖਰਚ ਲੰਗਰ	੨੨੬੯੫੫
੫) ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਸਿਰੋਪਾਂਚ	੨੧੦੨੩
੬) ਬਿਜਲੀ ਪਾਣੀ ਰੋਸ਼ਨੀ	੧੩੪੫੯੯
੭) ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ	੧੪੮੯
੮) ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਸਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੧੩੬੯

੧) ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੧੮੦੦੦੦੦
੨) ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੨੦੦੦੦੦੦
੩) ਬਿਜਲੀ ਪਾਣੀ	੫੦੦੦੦੦
੪) ਆਫਿਟ ਫੀਸ	੩੦੦੦੦
੫) ਫੁਟਕਲ	੫੦੦੦੦
੬) ਵਰਦੀਆਂ	੧੩੦੦੦੦
੭) ਖਰਚ ਜਨਰੇਟਰ	੨੦੦੦੦
੮) ਖਰਚ ਨਿਵਾਸ	੮੦੦੦੦

੯ ਖਰਚ ਜਾਇਦਾਦ	੧੦੦੦੦੦
੧੦ ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੩੨੦੦੦੦
੧੧ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਗੁ:ਭਲਾਈਆਣਾ ਸਾਹਿਬ	੪੯੫੦੦੦

੨੫) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ,
ਯਮਤਾਨ ਸਾਹਿਬ (ਜੀਂਦ) ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	੧੨੦੦੦੦੦੦
੨ ਵੱਟਕ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ	੮੫੦੦੦੦੦
੩ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੨੨੦੦੦੦੦
੪ ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੧੩੫੦੦੦੦
੫ ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ (ਲੰਗਰ)	੩੨੦੦੦੦੦
੬ ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ	੪੦੦੦੦
੭ ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਮਕਾਨਾਂ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦੦
੮ ਆਮਦਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੇ ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	
ਉ) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੁਦਕਾਸ਼ਤ	੪੨੪੦੦੦੦੦
ਅ) ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	੪੫੦੦੦੦੦
੯ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੨੦੦੦੦੦੦
੧੦ ਫੁਟਕਲ	੧੦੦੦੦
੧੧ ਪਸੂ ਧੰਨ	੬੦੦੦੦੦
	੭੩੫੦੦੦੦੦

ਜੋੜ:-

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਕੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ

੧ ਤਨਖਾਹ ਦਫ਼ਤਰ	੧੨੦੦੦੦੦੦
੨ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਖਰਚ	੬੯੦੦੦੦੦
੩ ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੬੯੦੦੦੦੦
੪ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੧੩੫੦੦੦੦
੫ ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੂਰਬ	੩੧੦੦੦੦
੬ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ	੧੦੦੦੦੦
੭ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ	੧੦੦੦੦੦੦
੮ ਉ) ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੨੦੦੦੦
ਅ) ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਹਿਬਾਨ	੧੦੦੦੦
੯ ਦਫ਼ਤਰ	
੧੦ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ ਆਦਿ	੧੦੦੦੦੦
੧੧ ਟੈਲੀਫੋਨ	੨੦੦੦੦
੧੨ ਡਾਕ ਖਰਚ	੪੯੬੮
੧੩ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੮੦੦੦੦
੧੪ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	
ਉ) ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਿਰਪਾਉ	੧੨੦੦੦੦

੧੫	ਅ) ਜਿਊਟ-ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ- ਗਲੀਚੇ	੧੪੦੦੦੦
	ਇ) ਛੁਟਕਲ	੫੫੦੦੦੦
੧੬	ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੮੫੦੦੦੦
੧੭	ਮੁਕੱਦਮੇ	੫੦੦੦੦
੧੮	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੧੨੦੦੦੦
੧੯	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	੬੦੦੦੦੦
੨੦	ਜਨਰੋਟਰ (ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ)	੧੨੦੦੦੦੦
੨੧	ਮੁਰੰਮਤਾਂ	
	ਉ) ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੧੩੦੦੦੦
	ਅ) ਮੁਰੰਮਤ ਇਸਾਰਤਾਂ	੨੦੦੦੦੦
੨੨	ਨਿਵਾਸ ਖਰਚ	੧੫੦੦੦੦
੨੩	ਪਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ	੧੦੦੦੦
੨੪	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੦੦੦੦੦
੨੫	ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ	
੨੬	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖਰਚ	
	ਉ) ਖੁਦਕਾਸਤ (ਡੀਜ਼ਲ, ਦਵਾਈਆਂ, ਖਾਦਾਂ, ਕਟਾਈ, ਵਢਾਈ ਅਤੇ ਲੇਬਰ ਆਦਿ)	੧੪੫੦੦੦੦੦
	ਅ) ਮੁਰੰਮਤ ਮਸੀਨਰੀ (ਖੇਤੀਬਾੜੀ)	੫੦੦੦੦੦
	ਇ) ਤਨਖਾਹ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੩੨੦੦੦੦੦
	ਸ) ਮਾਸਲਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	੬੫੦੦੦
੨੭	ਪਸੂ ਧੰਨ	੧੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ:-	੪੭੦੨੮੯੯੮
੨੮	ਫੰਡਜ਼	
	ਉ) ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ	੨੦੨੦੦੧੯
	ਅ) ਦਸਵੰਧ	੪੭੧੩੩੪੪
	ਇ) ਵਿੱਦਿਆ ਫੰਡ	੨੩੫੬੬੭੨
	ਸ) ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ	੫੩੦੦੦੦
	ਹ) ਸਿੰਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ	੧੨੦੦੦੦
	ਕ) ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ	੨੦੦੦੦੦
	ਖ) ਗੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਤਨ: ਕਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ (ਸ੍ਰੋ:ਕਮੇਟੀ)	੧੬੦੦੦੦੦
	ਗ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਪੀਤੁਤਾਂ	੧੦੦੦੦੦
	ਘ) ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ	੧੮੦੦੦੦
	ਛ) ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ	੧੫੦੦੦੦
	ਚ) ਭਾਈਚਾਰਕ ਫੰਡ	੧੫੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਫੰਡਜ਼:-	੧੭੨੨੦੦੩੨
	ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ ਅਤੇ ਫੰਡਜ਼ ਦਾ ਜੋੜ:-	੬੪੨੫੦੦੦੦
੨੯	ਸਹਾਇਤਾ	
	ਉ) ਸਹਾਇਤਾ ਇਸਾਰਤ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ	
	ਅ) ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ	੫੦੦੦੦੦੦੦

- ਇ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ
 ਸ) ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਨਿਵਾਸ
 ਹ) ਸਹਾਇਤਾ ਪਟੋਦਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਪਿੰਡ ਕੁੱਪੀਆਂ
 ਕ) ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਕੇਸ ਪਿੰਡ ਖੰਨਾ ਚੁਮਾਰਾ
 ਖ) ਸਹਾਇਤਾ ਸਵ: ਆਰਜੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਖੇਤੀਬਾੜੀ

ਜੋੜ:- 4000000

੨੯ ਪੂਜੀਗਤ ਖਰਚੇ

ਓ) ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	800000
ਅ) ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ	900000
ਇ) ਇਮਾਰਤ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਿੱਖ ਮਾਲਸਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਧਮਤਾਨ ਸਾਹਿਬ	800000
ਸ) ਨਵੀਂ ਮਸੀਨਰੀ ਤੇ ਨਵਾਂ ਸਮਾਨ ਖੇਤੀ	800000
ਹ) ਨਵੇਂ ਟਿਊਬਵੈਲ, ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੋਠੇ ਆਦਿ	840000
ਕ) ਨਵਾਂ ਜਨਰੇਟਰ ੨੫੦ ਕੇ.ਵੀ. ਪੈਨਲ ਸਮੇਤ	500000
ਖ) ਤਰੱਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	9000000
ਗ) ਨਵੀਂ ਗੱਡੀ	9000000

ਜੋੜ:- 8240000
 ਕੁੱਲ ਜੋੜ:- 23400000

੨੯) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਧਮਤਾਨ ਸਾਹਿਬ (ਜੀਂਦ)
ਦਾ ਸਪਲੀਸੈਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧ ਬੰਧਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੱਖ	੨੮੯੫੦
੨ ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ	੧੩੪੩੪੦
੩ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ	੩੯੫੦੦੦
੪ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ	੧੨੦੦੦੦
੫ ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ	੧੪੫੦੦੦
੬ ਸਹਾਇਤਾ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ	੮੨੫੦੦੦
੭ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ	੧੨੦੦੦੦
੮ ਭਾਈਚਾਰਕ ਫੰਡ	੧੨੦੦੦੦
੯ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ	੨੦੦੦੦੦
੧੦ ਨਵੇਂ ਬੋਰ ਕੋਠੇ	੮੪੯੯੮
੧੧ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੯੧੫੧੨
੧੨ ਸਫਰ ਖਰਚ	੧੧੬੪੮
੧੩ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੧੫੧੪੦੪੭

੨੧) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਧਮਤਾਨ ਸਾਹਿਬ (ਜੀਂਦ)
ਦਾ ਸਪਲੀਸੈਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੮-੧੯ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਰੋਸ਼ਨੀ	੧੨੦੦੦੦
੨ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੮੦੦੦੦

੩	ਫੁਟਕਲ	₹ ५੦੦੦
੪	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	₹ ੧੦੦੦੦੦
੫	ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ(ਹਰਿਆਣਾ)	₹ ੬੦੦੦੦੦੦

੨੮) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੰਂ ਅਤੇ ਦਸਵੀਂ ਪਿੰਡ ਕਟਾਣਾ ਸਾਹਿਬ (ਲੁਧਿਆਣਾ) ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	₹ ੨੪੫੦੦੦੦੦
੨	ਵੱਟਕ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ	₹ ੧੫੦੦੦੦੦੦
੩	ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	₹ ੧੯੫੦੦੦੦੦
੪	ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	₹ ੬੭੦੦੦੦੦
੫	ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ (ਲੰਗਰ)	₹ ੨੮੦੦੦੦੦
੬	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ	₹ ੧੦੦੦੦
੭	ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਮਕਾਨਾਂ ਆਦਿ	₹ ੨੬੦੦੦੦
੮	ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	₹ ੨੦੦੦੦੦
੯	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	₹ ੩੩੦੦੦੦
੧੦	ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਿਟਰੇਚਰ	₹ ੪੦੦੦੦
੧੧	ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ	₹ ੮੦੦੦੦
੧੨	ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਵਾਸ	₹ ੬੦੦੦੦
੧੩	ਫੁਟਕਲ	₹ ੧੦੦੦੦
ਜੋੜ :-		₹ ੬੭੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਚੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ

੧	ਤਨਬਾਹ ਸਟਾਫ	₹ ੧੩੦੦੦੦੦੦
੨	ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਖਰਚ	₹ ੫੦੦੦੦੦੦
੩	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	₹ ੧੧੪੦੦੦੦੦
੪	ਲੰਗਰ ਖਰਚ	₹ ੧੦੨੦੦੦੦੦
੫	ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	₹ ੬੦੦੦੦੦
੬	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ	₹ ੧੦੦੦੦੦
੭	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਚੌਸ਼ਨੀ	₹ ੨੬੦੦੦੦੦
੮	ਸਫਰ ਖਰਚ	₹ ੬੦੦੦੦
੯	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	₹ ੧੦੦੦੦੦
੧੦	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਤੇ ਛੱਪਾਈ ਆਦਿ	₹ ੧੩੦੦੦੦
੧੧	ਟੈਲੀਫੋਨ	₹ ੩੦੦੦੦
੧੨	ਡਾਕ ਖਰਚ	₹ ੨੦੪੮
੧੩	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	₹ ੫੦੦੦੦
੧੪	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	₹ ੪੫੦੦੦੦
ਉ) ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਿਰਪਾਉ		
ਅ) ਜਿਊਟ-ਸੈਰਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ- ਗਲੀਚੇ		₹ ੧੦੦੦੦੦

੪) ਛੁਟਕਲ	੩੫੦੦੦੦
੧੫ ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੪੫੦੦੦੦
੧੬ ਮੁੱਕਦਮੇਂ	੧੦੦੦੦
੧੭ ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ਼	੧੨੦੦੦੦
੧੮ ਮਹਿਸੂਸ ਗੱਡੀਆਂ	੫੫੦੦੦੦
੧੯ ਜਨਰੇਟਰ (ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ)	੫੫੦੦੦੦
੨੦ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੨੫੦੦੦੦
੨੧ ਨਿਵਾਸ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦੦
੨੨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ	੧੨੦੦੦੦
੨੩ ਧਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ	੫੦੦੦
੨੪ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੦੦੦੦੦
ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ:-	੮੨੦੯੨੦੪੮

੨੫ ਫੰਡਜ਼

ਉ) ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੯੪੧੮੮੭੯
ਅ) ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੮੨੨੯੩੧੭
ਇ) ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੨੧੩੯੯੮੮
ਸ) ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ:ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	੫੦੦੦੦੦
ਹ) ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੨੦੦੦੦੦
ਕ) ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੮੮੦੦੦੦
ਖ) ਗੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਤਨ:ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ (ਸ਼੍ਰੋ:ਕਮੇਟੀ)	੧੫੦੦੦੦੦
ਗ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਪੀੜੂਤਾਂ	
ਘ) ਧਰਮ ਅਰਥ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੩੦੦੦੦
ਛ) ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੩੦੦੦੦
ਚ) ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੩੦੦੦੦
ਜੋੜ ਫੰਡਜ਼:-	੯੬੩੦੨੯੫੨
ਜੋੜ ਰੋਟੀਨ ਖਰਚ ਅਤੇ ਫੰਡਜ਼:-	੯੩੪੦੦੦੦੦

੨੬ ਸਹਾਇਤਾ

ਉ) ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੯੦੦੦੦੦
ਅ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋ	
ਇ) ਸਹਾਇਤਾ ਸਪੋਰਟਸ ਵਿੰਗ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	
ਸ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ	੧੦੦੦੦੦੦
ਜੋੜ:-	੯੬੦੦੦੦੦

੨੭ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ

ਉ) ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੨੦੦੦੦੦
ਅ) ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ.	੨੦੦੦੦੦
ਇ) ਰੀਜ਼ਵਰ ਫੰਡ	
ਸ) ਤਰੱਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਫੰਡ	

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਜਟ

੧੨੬

ਜੇਠ (ਮਈ) 2019)

ਹ) ਨਵਾਂ ਜਨਰੇਟਰ ੨੫੦ ਕੇ.ਵੀ.ਏ.

ਜੋੜ:-
ਕੁੱਲ ਜੋੜ:-

੧੯੦੦੦੦੦
੨੦੦੦੦੦੦
੬੭੦੦੦੦੦੦

**੨੮) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ ਅਤੇ ਦਸਵੀਂ
ਪਿੰਡ ਕਟਾਣਾ ਸਾਹਿਬ (ਲੁਧਿਆਣਾ) ਦਾ ਸਪਲੀਸੈਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-**

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ
੩੩੪੪੦੦
੮੫੦੮੫
੩੮੨੨੬
੭੮੯੫੦
੮੨੫੮੪੪
੬੦੨੪੦
੮੭੧੧੬
੮੧੦੫੩
੫੦੦੦੦੦

੧ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ
੨ ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ
੩ ਡੁਟਕਲ
੪ ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ
੫ ਤਨਖਾਹ
੬ ਵਰਦੀਆਂ
੭ ਮਹਿਸੂਸ ਜਨਰੇਟਰ
੮ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ
੯ ਦਸਵੰਧ

**੮੦) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ ਅਤੇ ਦਸਵੀਂ
ਪਿੰਡ ਕਟਾਣਾ ਸਾਹਿਬ (ਲੁਧਿਆਣਾ) ਦਾ ਸਪਲੀਸੈਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੮ -੧੯
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-**

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ
੨੦੦੦੦੦
੧੫੦੦੦੦
੫੦੦੦੦
੨੦੦੦੦
੧੨੦੦੦੦
੩੦੦੦੦

੧ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ
੨ ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ
੩ ਡੁਟਕਲ
੪ ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ
੫ ਮਹਿਸੂਸ ਜਨਰੇਟਰ
੬ ਮਹਿਸੂਸ ਨਿਵਾਸ

**੮੧) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੌਜੀ ਸਾਹਿਬ, ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ
ਸਰਾਏ ਲਸ਼ਕਰੀ ਕੋਟਾਂ (ਲੁਧਿਆਣਾ) ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-**

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ
੨ ਵੱਟਕ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ
੩ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
੪ ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ
੫ ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ (ਲੰਗਰ)
੬ ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ
੭ ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਮਕਾਨਾਂ
੮ ਆਮਦਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੇ ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ
੯) ਖੇਤੀਬਾੜੀ

੨੬੦੦੦੦੦੦
੬੫੦੦੦੦੦
੧੦੦੦੦੦੦੦
੮੦੦੦੦੦੦
੨੮੦੦੦੦੦
੧੦੦੦੦੦
੧੩੦੦੦੦੦
੧੫੦੦੦੦੦੦

ਅ) ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	
੯ ਪਸੂ ਧਨ	੧੩੦੦੦੦੦
੧੦ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੨੫੦੦੦੦
੧੧ ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਿਤ ਲਿਟਰੇਚਰ	੩੦੦੦੦
੧੨ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਵਾਸ	੬੦੦੦੦੦
੧੩ ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ	੧੦੦੦੦੦
੧੪ ਡੁਟਕਲ	੨੦੦੦੦
ਜੋੜ :-	੬੮੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਕੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ

੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੧੭੦੦੦੦੦੦
੨ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਖਰਚ	੨੯੦੦੦੦੦
੩ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਖਰਚ	੨੧੦੦੦੦੦
੪ ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੧੦੩੦੦੦੦੦
੫ ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੬੦੦੦੦੦
੬ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਰੱਸ਼ਨੀ	੨੦੦੦੦੦੦
੭ ਸਫਰ ਖਰਚ	੫੫੦੦੦
੮ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੦੦੦੦
੯ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਡਾਕਾਈ ਆਦਿ	੨੫੦੦੦
੧੦ ਟੈਲੀਫੋਨ	੩੦੦੦੦
੧੧ ਡਾਕ ਖਰਚ	੯੧੨
੧੨ ਆਡਿਟ ਫੀਜ਼	੫੦੦੦੦
੧੩ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	

ਓ) ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਿਰਪਾਉ	੧੦੦੦੦੦੦
ਅ) ਜਿਊਟ-ਸੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ- ਗਲੀਚੇ ਤੇ ਆਦਿ	੧੦੦੦੦੦
ਇ) ਡੁਟਕਲ	੫੦੦੦੦੦
੧੪ ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੮੫੦੦੦੦
੧੫ ਮੁੱਕਦਮੇ	੫੦੦੦੦
੧੬ ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੨੦੦੦੦੦
੧੭ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਤੇਲ, ਮੁਰੰਮਤਾਂ, ਬੀਮਾ ਆਦਿ	੩੫੦੦੦੦
੧੮ ਜਨਰੇਟਰ ਤੇਲ, ਮੁਰੰਮਤਾਂ	੫੦੦੦੦੦
੧੯ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੧੫੦੦੦੦
੨੦ ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ	੫੦੦੦੦
੨੧ ਨਿਵਾਸ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦੦
੨੨ ਧਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ	੫੦੦੦
੨੩ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ	੧੦੦੦੦੦
੨੪ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੬੦੦੦੦੦
੨੫ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ	੧੫੦੦੦
੨੬ ਖਰਚ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ	
੨੭ ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਿਤ ਲਿਟਰੇਚਰ	੧੦੦੦੦

੨੮ ਪਸੂਧੰਨ		800000
੨੯ ਮਰਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ		
ਓ) ਖੁਦਕਾਸਤ ਮਰਚ (ਡੀਜ਼ਲ, ਖਾਦਾਂ, ਦਵਾਈਆਂ, ਕਟਾਈ, ਵਚਾਈ ਆਦਿ)	੩੨੦੦੦੦੦	
ਅ) ਤਨਖਾਹ ਖੇਤੀਬਾੜੀ (ਲੇਬਰ ਆਦਿ)	੧੬੦੦੦੦੦	
ਇ) ਮੁਰੰਮਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੧੫੦੦੦੦	
੩੦ ਠੇਕਾ ਜਮੀਨ	੨੦੦੦੦੦	
	ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਮਰਚ:-	ਪੱਧੰਪੰਡੀ
੩੧ ਫੰਡੜ		
ਓ) ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੨੧੬੦੪੩੯	
ਅ) ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੪੭੨੩੬੨੯	
ਇ) ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੨੩੮੬੮੧੩	
ਸ) ਗਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ:ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	੪੦੦੦੦੦	
ਹ) ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੫੦੦੦੦	
ਕ) ਸਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੬੦੦੦੦	
ਖ) ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਤਨਖਾਹ ਛੁੱਟੀਆਂ (ਸ਼੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ)	੧੭੦੦੦੦੦	
ਗ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਪੀਝੂਤਾਂ		
ਘ) ਧਰਮ ਅਰਥ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੫੦੦੦੦	
ਛ) ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੦੦੦੦੦	
ਚ) ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੦੦੦੦੦	
	ਜੋੜ ਫੰਡੜ:-	੧੬੮੮੮੮੮
	ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਮਰਚ ਅਤੇ ਫੰਡਜ਼:-	੯੮੮੪੦੦੦੦
੩੨ ਸਹਾਇਤਾ		
ਓ) ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ		
ਅ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ	੬੦੦੦੦	
ਇ) ਸਹਾਇਤਾ (ਕਿਰਨਦੀਪ ਕੌਰ)	੬੦੦੦੦	
	ਜੋੜ:-	
੩੩ ਪੂੰਜੀਗਤ ਮਰਚੇ		
ਓ) ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੨੦੦੦੦੦	
ਅ) ਨਵੀਂ ਗੱਡੀ		
ਇ) ਸਹਾਇਤਾ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ		
ਸ) ਨਵੇਂ ਬੋਰ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੋਠੇ ਆਦਿ	੧੦੦੦੦੦	
ਹ) ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ		
	ਜੋੜ:-	੩੦੦੦੦੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ:-	੯੮੮੦੦੦੦੦
੮੨) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜਿ ਸਾਹਿਬ, ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ ਸਰਾਏ ਲਸਕਰੀ ਕੋਟਾਂ (ਲੁਧਿਆਣਾ) ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜ਼ਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-		
	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	੧੬੩੩੨੧੭

੨	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੧੪੧੮੫੦
੩	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੫੧੬੮
੪	ਫੁਟਕਲ	੬੦੧੦੭
੫	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	੨੨੫੬੯
੬	ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੧੩੧੮੦
੭	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੮੧੯੨੧
੮	ਖਰਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੧੨੫੯੨੫
੯	ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ	੨੦੦੦੦

੮੩) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ, ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ ਸਰਏ ਲਸ਼ਕਰੀ ਕੋਟਾਂ (ਲੁਧਿਆਣਾ) ਦਾ

ਸਪਲੀਸੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੮-੧੯ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

੧	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੩੫੦੦੦
੨	ਫੁਟਕਲ	੧੫੦੦੦੦
੩	ਮੁਕੱਦਮੇਂ	੧੦੦੦੦
੪	ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੩੦੦੦੦
੫	ਮੁਰੰਮਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	੨੫੦੦੦
੬	ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨ	੪੨੫੦੦੦
੭	ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ	੧੦੦੦੦੦
੮	ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੧੫੦੦੦੦
੯	ਖਰਚ ਜਨਰੇਟਰ	੧੦੦੦੦੦

੮੪) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਛੇਹਰਟਾ ਸਾਹਿਬ, ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੯-੨੦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	੩੬੦੦੦੦੦੦
੨	ਵੱਟਕ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੧੩੫੦੦੦੦੦੦
੩	ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੬੨੦੦੦੦੦
੪	ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੨੬੦੦੦੦੦
੫	ਸਹਾਇਤਾ ਇਸਾਰਤ	੨੦੦੦੦
੬	ਕਿਰਾਇਆ ਮਕਾਨਾਂ/ਦੁਕਾਨਾਂ	੫੦੦੦੦੦
੭	ਕਿਰਾਇਆਂ ਆਰਜੀ ਦੁਕਾਨਾਂ	੪੦੦੦੦੦੦੦
੮	ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਵਾਸ	੧੫੦੦੦੦
੯	ਖੁਦਕਾਸਤ	
੧੦	ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੧੧	ਲੀਜ ਡੀਡ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਅਕੈਡਮੀ	੨੧੦੦੦
੧੨	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੧੨੦੦੦੦
੧੩	ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਿਤ ਲਿਟਰੇਚਰ	੯੦੦੦
੧੪	ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ	੨੦੦੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੧੩੦

੧੫ ਡੁਟਕਲ

ਜੋੜ :-

ਜੋੜ (ਮਈ) 2019)

੧੦੦੦੦

੯੪੨੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਕੁਟੀਨ ਖਰਚ

੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੨੦੦੦੦੦੦੦
੨	ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਖਰਚ	੬੩੦੦੦੦੦
੩	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੮੨੦੦੦੦੦
੪	ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੮੫੦੦੦੦੦
੫	ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੭੦੦੦੦੦
੬	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ	੧੦੦੦੦੦
੭	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੨੬੦੦੦੦੦
੮	ਸਫਰ ਖਰਚ	੮੦੦੦੦
੯	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ ਆਦਿ	੧੦੦੦੦੦
੧੦	ਟੈਲੀਫੋਨ	੨੦੦੦੦
੧੧	ਡਾਕ ਖਰਚ	੮੨੧੯
੧੨	ਆਡਿਟ ਫੀਜ਼	੮੦੦੦੦
੧੩	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	
	(ਇ) ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਿਰਪਾਉ	੨੩੦੦੦੦੦
	ਅ) ਜਿਊਟ-ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ- ਗਲੀਚੇ ਆਦਿ	੩੦੦੦੦
	(ਈ) ਡੁਟਕਲ	੧੫੦੦੦੦
੧੪	ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੨੦੦੦੦੦
੧੫	ਮੁੱਕਦਮੇ	੧੦੦੦੦
੧੬	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੧੦੦੦੦੦
੧੭	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਡੀਜ਼ਲ, ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ)	੨੦੦੦੦੦
੧੮	ਜਨਰੇਟਰ (ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ)	੩੦੦੦੦੦
੧੯	ਮੁਰੰਮਤਾਂ	
	(ਇ) ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੧੦੦੦੦੦
	ਅ) ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ	
੨੦	ਨਿਵਾਸ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦੦
੨੧	ਧਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ	੧੦੦੦
੨੨	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੦੦੦੦੦
੨੩	ਖਰਚ ਖੁਦਕਾਸ਼ਤ	੧੫੦੦੦
੨੪	ਰੱਖ-ਰਖਾਅ / ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਬਾਗ	੨੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਕੁਟੀਨ ਖਰਚ:-	੮੬੯੯੧੦੨੧੯

੨੫ ਫੰਡਜ਼

(ਇ) ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੭੨੦੯੯੪੦
ਅ) ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੮੮੦੯੮੨੭
(ਈ) ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੨੪੦੩੨੧੮
ਸ) ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ: ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੪੪੦੦੦੦
ਹ) ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੫੦੦੦੦

ਕ) ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ		
ਖ) ਗੈਰੂਇਟੀ ਤੇ ਤਨ:ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ (ਸ਼੍ਰੋ:ਕਮੇਟੀ)	੧੮੦੦੦੦੦	
ਗ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਪੀੜ੍ਹੀਤਾਂ		
ਘ) ਧਰਮ ਅਰਥ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੧੦੦੦੦	
ਝ) ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੧੦੦੦੦	
ਚ) ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੧੦੦੦੦	
ਜੋੜ ਫੰਡਜ਼:-	੧੨੧੩੯੨੮੧	
ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਮਰਚ ਅਤੇ ਫੰਡਜ਼:-	੯੪੦੫੦੦੦੦	
੨੬ ਸਹਾਇਤਾ		੦
	ਜੋੜ:-	
੨੭ ਪੂਜੀਗਤ ਮਰਚੇ		
ਓ) ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੧੫੦੦੦੦	
ਅ) ਨਵਾਂ ਜਰਨੇਟਰ		
ਇ) ਨਵਾਂ ਕਨੈਕਸ਼ਨ, ਕੋਟੇ, ਬੋਰ ਆਦਿ		
ਸ) ਨਵੀਂ ਗੱਡੀ		
ਹ) ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ		
ਜੋੜ:-	੧੫੦੦੦੦	
ਕੁੱਲ ਜੋੜ:-	੯੪੨੦੦੦੦੦	

੮੫) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਛੇਹਰਟਾ ਸਾਹਿਬ, ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੮-੧੯ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ
੧ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੮੪੨੪੪
੨ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੩੩੨੩੦੦
੩ ਮਰਚ ਲੰਗਰ	੧੪੧੯੪੮
੪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਸਿਰੋਪਾਂਚ	੮੮੭੨੯
੫ ਵਰਦੀਆਂ	੮੯੬੬
੬ ਮਰਚ ਜਨਰੇਟਰ	੩੯੫੨੩
੭ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੦੧੯੭੧

੮੬) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਛੇਹਰਟਾ ਸਾਹਿਬ, ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੮-੧੯ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ
੧ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੩੦੦੦੦੦
੨ ਬਿਜਲੀ ਪਾਣੀ	੨੦੦੦੦੦
੩ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੦੦੦੦
੪ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੦੦੦੦੦
	ਚੱਲਦਾ...